

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAFA

Haziran 2017 Sayı: 34

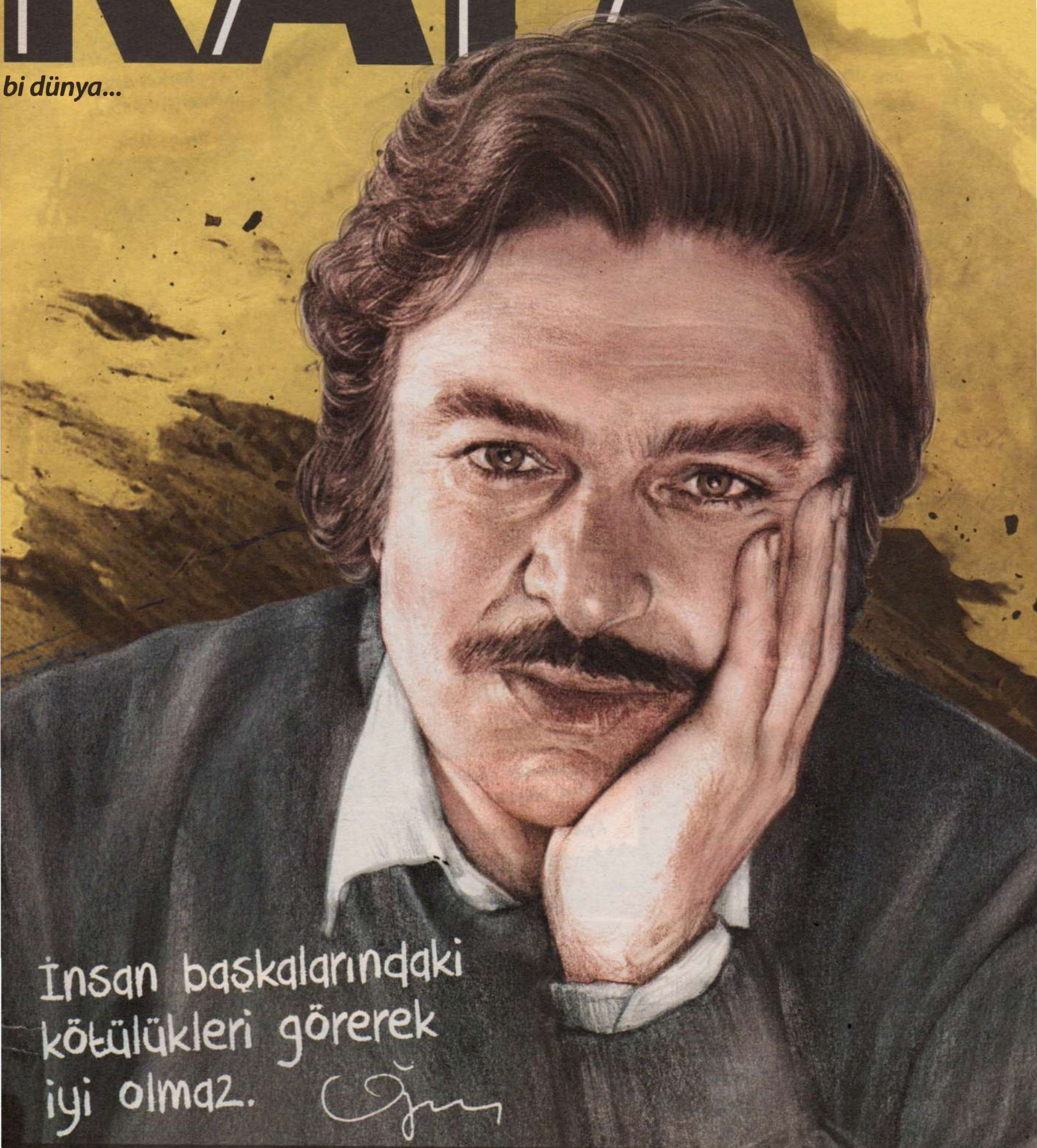
Fiyat: 7 TL - KKTC: 8 TL

ISSN 2148-7820

9 772148 782803

bi dünya...

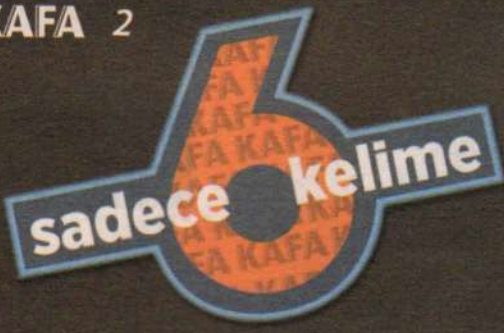

İnsan başkalarındaki
kötülükleri görerek
iyi olmaz. *Öz*

İlber Ortaylı • Enis Batur • Sema Kaygusuz • Emrah Serbes • Sunay Akın • Akgün Akova • Alper Canıgüz • Mahir Ünsal Eriş • Umay Umay
Vedat Özdemiroğlu • Nihat Sırdar • Cem Davran • Coşkun Aral • Özgür Amed • Zafer Algöz • Kaan Koç • Can Yılmaz • Metin Uca
Levent Erden • Gökhan Dağıstanlı • Bedia Güzelce • Feyyaz Yiğit • Celil Nalçakan • Melih Anık • Başar Başaran • Kerimcan Kamal
Nilay Örnek • Murat Özer • Can Bonomo • Erhan Karadağ • Murat Meric • Seyfi Yerlikaya • Can Baytak • Dilan Bozyel • Candaş Tolga Işık

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Akşamsefası

bir hayatı
6 kelimeyle
anlatabilir
misin?

Gelecek ayın 6 kelimelik hikaye konusu:

Yalan

Siz de 6 kelimelik hikayenizi

altikelime@kafadergi.com'a yollayın
ya da #6kelimelikhikayem hashtagiyle paylaşın,
temmuz sayısında yayınlayalım!

Dost devrimcidir, yuzumdeki
tebessum devriminin zaferidir.

Ebru Önder

O kazığı atan
bendim, bir dost.

Hande
Dağdeviren

Bir gün herkes dostunun
hancıyla olacak.

Simge Alan

Sitem etmeye hakkı
olanlara "dost" denir.

Gökhan Bezek

Tüm rakı dostlarımı
hesap öderken kaybettim.

Özgül Çartı

Dostluk cevizmiş,
dış düşmanına içi
dostuna.

Musa Uluhan

Farklı yemekler sipariş edelim.
Birbirimizden yeriz.

Fâruk Keskin

Açtık,
son kalan ekmeği ikiye böldük.

Kardelen Araz

Taşınyoruz ama söz
veriyordum. Bağlantıyı
koparmayacağız.

Sibel Baydemir

Ne köpek ne insan;
bir kitap.

Yağmur ilayda Coşkun

Onu
gördüğümde anladım
artık iki kişi idik.

Gülnaz Keskin

Dostluk en sevdiğin kitabı
ona vermektir.

Nidanur Topbaş

Bir kahve fincanında
beraber yol almak.
Seza Köreken Yalçınkaya

Bu kıızı uzersen karşında
beni bulursun.

Ayşegül Bekdemir

Karanlık odamdan dünyaya
açılan çiçekli pencere.

Özge Şengül

Canım yanıyor dedim,
son sigarasını verdi.

Ertuğrul Kurban

Yanım boş dedim,
10 senedir gitmedi.

Beyda Narman

Yaşlı köpek bırakıldığı kasabada
sahibini bekliyordu.

Mine Kırdar Mando

Kanka sen çalışmışsındır diye
ben çalışmadım.

Cansel Gökçe

Omzuna hüznümü
bıraktım, gözlerinden
yaş aktı.

Göksu Koray

Fotoğraf: Ara Güler

Kuşları boğdular, çimenleri söktüler, yollar çamur içinde kaldı.

Dünya değişiyor dostlarım. Günün birinde gökyüzünde,
güz mevsiminde artık esmer lekeler göremeyeceksiniz.

Günün birinde yol kenarlarında, toprak anamızın
koyu yeşil saçlarını da göremeyeceksiniz.

Bizim için değil ama, çocuklar, sizin için kötü olacak.

Biz kuşları ve yeşillikleri çok gördük.

Sizin için kötü olacak.

Benden hikâyesi.

infilak parçaları

22/1 gömü

Bazen insanlarla birlikte onların bıraktığı hatıraları da gömmek en iyisidir.

22/2 akış

Yaşananların dehşetinden kafamızı kaldırıp dünyanın genel akışına baktığımızda göreceğimiz ilk şey bir çatışmadır. Umutsuzca sarf edilen emeğin sersemce bir dikkatsizlikle çatışması. Uzun bir çalışmanın ardından her şeyin birdenbire aydınlanacağı çözüm anının çok uzağındayız henüz. İlk başta en parlak görünen çözümlerin hiçbirinin aslında gerçek çözüm olmadığını anlamanın da uzağındayız. Belli bir alandaki donanım ve yetenek, her geçen gün üstünde çalışılmadıkça, derinleştirilmedikçe ve sürekli güncellenmedikçe sadece sersemliğe hizmet edebilir. Teknik ilerlemelerin aptallığa hizmet edişi bu yüzden, hayatlarımıza başarısızlık korkusunun yön vermesi de bu yüzden. Dürüstlüğü, çekilmez olduğu bir noktaya kadar götürecek cesaret ve sebat kimde varsa, tarihin öznesi o olur.

22/3 ihtiyaçlar komedisi

Modern alışveriş, ihtiyaçları ve kederi çoğaltmanın en pratik yoludur. Alışveriş bir sıkışmadır, metanın ruhu gaspıdır, kendini çoğaltıp kendini tüketmektir. Alışveriş sadece kendine ihtiyaç duyar, kendine âşıktır, vermeden alır, sahte mutluluğu geçtiğinde geriye bir toz bulutu bırakır. Üretime dayalı takas, ihtiyaçlara ve kedere karşı koymanın zahmetli bir yoludur. Takas kendini çoğaltmaz, kendini tüketmez, bunun yerine kendini yeniler, genişletir. Takas dışı dönüktür, vermeden almaz, sahte mutlulukların toz fırtınası dağıldığında, meta gerçek değerini, ruh da anlamını muhafazaya devam eder.

22/4 kırılğan

İnsana dair her şey kırılğandır ve aynı anda pek çok manaya gelebilir. İşte bu yüzden insanın insanı anlaması bu dünyanın en büyük davasıdır. Henüz görülmeye başlanmamış bir dava.

22/5 mesafe kurumu

Kimi zaman akrabalık iki insanın yaklaşmasının arasındaki en büyük engeldir. Akrabalıkta mesafe belirlidir ve silinmeye çalışılsa dahi bir sınır taşı gibi hep oradadır. İnsanın özgür iradesiyle seçmediği, doğal koşulların ürünü olan mesafe, esasında bir mesafesizlik biçimidir. Mesafe olmadan anlayış da olmaz. Arkadaşlık kurumu bu yüzden vardır.

22/6 lacivert bir sabahta

Yalnızlık iyidir ama hiç farkına varmadan çürütür insanı, yıllar içinde, rutubetli bir ev gibi, yaz kış üşütür. Masadaki kırmızı radyoya bakıyorum, yanında iki yerinden ısırılmış bir elma var. Bahçe ıssızlaşmış. Yağmurdan sonra ağaçların yemyeşil buğusu, kimse görmüyor ve şimdi daha iyi anlıyorum, ne giden eski oydu ne de kalan eski ben. O gittikten sonra canlılar arasında bir gölge olduğumu tekrar anladım, bu artık bir fikir ya da varsayım değil, kaçınılmaz bir gerçek ve haliyle, ürperdim. Bütün o utanç günleri, yeni kararlar alma çabası ve uykuyu boş yere aradığım geceler aslında boşunaymış. Hiçbir şeyi değiştiremeyeceğim. Çünkü benden geriye değiştirebileceğim bir ben kalmadı. İnsanları suçlamak en kolayıydı, elim varmadı. Bütün kolay yolların sonu keder değil mi usta. Artık sözcüklerle yola devam edeceğim. Kalem kâğıttan başka dostum kalmayana dek. Maraşlı bir türkü tutturmuş koridorda, halay çekiyor tek başına, bonzaiden geldi, 12 gündür klinikte, yarın taburcu olacak. Kapı çaldı, hasta bakıcı Murat Ağbi geldi, "Canın bir şeye mi sıkkın?" dedi. "O çocuğun içindeki zehir çıkıyor, merak etme, ondan." Eroinman olduğundan vücudu vitamin kabul etmeyen, serum takılıyken çırpınan duran, kendini yerden yere atmaya çalışan 18

yaşındaki bir çocuğu kolundan bacağından tuttuk, zorla zapt ettik yarım saat, serum iğnesi çıkmasını diye, bu akşam.

"O çocuğun içindeki zehir çıkıyor da benim yüreğimdiki bu zehir nasıl çıkacak be ağbi," dedim. "Lacivert bir sabahta bir ağacın dalına kendimi assam diyorum."

Sonra güldüm. Belki de kimi zaman en iyisi bir kahve daha içmektir ya da hiç bilmediğin bir şehre gitmek. Kimi zaman kendinden kaçmasını bilmektir en iyisi. Bu ne şaşkınlık, ne sersemlik ne de bir özgürlük vaadi, mütevazı bir gerçek sadece. Kendinden kaçmasını bilmezsen bu dünyada tek adım atamazsın. Kendinden kaçmasını bilmezsen asla kendini tanıyamazsın.

22/7 taşınma kokusu

Bir eve taşınmak sadece o eve eşyaların ve insanların yerleşmesi değildir. Bir ev yaşanmışlık ister. Eşya da yaşanmışlık kokmaya başlar bir süre sonra. Ve bir misafir de almaya başlar o yaşanmışlık kokusunu. O zaman yerleşilmiştir o eve.

22/8 sade

Sakin ve basit yaşamını katlanır kılıp mutlu olmasını beceremedikten sonra bütün o büyük lafların hiçbir anlamı yok.

Bütün hazların özü insanın içindeki sadelikten kaynaklanır.

Sadelik, hayattan zevk alabilme ve onu anlamlı kılabilme yeteneğinin sigortasıdır.

22/9 genel bir meselenin kişisel tezahürü

Senelerce hiçbir şeye doğru düzgün kafa yormadan otomatik pilotta yaşadım. Çoğu zaman dikkatsiz bir sersemlik içinde, yanlış ve acele hükümlerin hayatıma yön vermesine neden oldum. Sezgilerim, apaçık yanlış olduklarını bildiklerimde bile güçlüydüler ve kendilerini dayatmayı sürdürdüler. Nereye ve niçin gittiğimi, vardığım yerin neresi olduğunu ve bugüne kadar neyi niçin yaptığımı bütünüyle unuttum şimdi. Ve en sonunda, bugün, aslında ben olmayan birini, hiç olmadığım ve olmak istemediğim bir insanı kendim olarak kabul etmek zorunda kaldım. Benim en güzel zaafım, ilk sevgilim ve yol arkadaşım alkolle, zihnimi oya oya ilerleyerek geldim buraya, tuhaf düşünceler denizinin ortasına, bütün limanlardan uzak, bu acılar girdabına. Sadece yazarak bir parça ayılabiliyorum artık, elim kalem tutmasa, bu ikinci sınıf bulvar komedisini, bu sarhoş dramını biraz daha sürdürmenin ne manası var ki zaten. Kafama iki kurşun sıkabilirim istersem, bundan eminim, önce sarhoş kafama, sonra da bir parça daha ayık olana. Yazmak bir teselli değildir, bir liman değildir, bir sığınak değildir, fırtınaları kovalamaktır yazmak ve kapılınca kaybolup gitmeyi göze almaktır. Belki bir hiç olduğunu anlamaktır sonunda ama bu da bir şeydir. Bir utanç nehrine dönüştürdüğüm hayatımdan akıp giden çöpleri toplamayı, vaktinde verilmiş yanlış hükümleri en azından kâğıt üzerinde de olsa temize çekip tekrar sorgulamayı, dolayısıyla kendimi her an biraz daha hırpalamayı seviyorum hâlâ. Kendimi gerçekten yargılamaya, kendi huzurum için yargılamaya çalıştım hep, her zaman tetikte kalabildiysem bu yüzden. Düşman içeride, hayatımı sıcıp batıran insan yüreğimin ortasında oturuyor. İşte bu doğru sezgidir. İşte bu makul bir hesaplama için atılabilecek ilk adımdır. Bugüne kadar dünya hakkında ne zaman adil bir hükme vardırısam, ancak kendi aleyhimdeki delilleri toplamaya başladıktan sonra oldu bu. İnsan, ne komedi ama! Acısını unutmak için dans ettiği belli olan bir berduştan başka bir şey değil, o kadar. En sonunda tuhaf bir hikâyeye baş başa kalmayacaksa, niçin başladık ki bu oyuna. Şundan eminim artık, huzur, umutlar düş kırıklığına dönüşürken bir anlığına da olsa görünecek, karanlık bir rüyanın içinden usulca çıkıp gelen sözcükler gibi. Ne istediğini bilmeyen insanlar mezarlığına gömemezler beni.

Yalnızlık iyidir ama hiç farkına varmadan çürütür insanı, yıllar içinde, rutubetli bir ev gibi, yaz kış üşütür.

22/10 her şeyin anlamı

Sahiciliği sahtelikten ayırma becerisi, neye ihtiyacınız olduğuna göre değişir, azalır ya da artar. Çoğu insanın sahte bir etkiye ihtiyacı vardır. Etkilenmenin kaynağı, üzerimizdeki etkiye verdiğimiz tepkidir. Sahicilik ya da sahtelik, hep oradadır, bütün etkilenmelerin tam ortasında, ama asla dikkat çekmeden, kalabalık duyguların arasında görünmezleşmiş, iki temel yön levhası. İşte bu yüzden insanda en sahici duyguları uyandıran şeyler, genelde gerçekliğe en uzak olan, en sahte şeylerdir. Blöf ve edebiyat, birbirinin ikiz kardeşidir. Bambaşka kaygılar içindeyken, bir gün gelecek ve bir çölün ortasında, hayatının şiiriyle karşılaşacaksın. Yazı ya da tura. İki tarafın da yazıyı ya da turayı atması lazım bu bahiste. Parçalar ancak o vakit yerine oturacak ve nihayet yaşadıklarına bir anlam yükleyebileceksin, derin yahut yüzeysel ama sonsuza kadar sürecek bir anlam. Tatmin olabilen için ömür boyu yeterli olacak bir anlam. Tatmin olabilme yeteneği, savrulmalara kapalı, güçlü bir iradenin yegâne göstergesidir.

22/11 düşünmenin anlamı

Olguları olduğu gibi kabul etmek bir körleşme biçimidir. Bariz olana karşı geliştirilmiş makul bir şüpheyse, düşünmeye başlamanın temelidir. Birtakım verileri, hep orada oldukları için ya da o an önünüze konuldukları için doğru kabul etme şapşallığı, yaratıcı zihnin en büyük düşmanıdır. Birbiriyle alakasız görünen kavramlar ve nesneler arasında bağlantı kurabilme yeteneği de, bir olguyu öncesi ve sonrasıyla değerlendirip hareket ve değişim halindeyken anlayabilme yeteneği de, ilk kıvılcımlarını bariz olana karşı geliştirilmiş makul şüphelerden almışlardır. Parçalar arasındaki bağlantıları kurarsanız teknisyen olursunuz ve ömür boyu dertsiz tasasız yaşarsanız, parçalar arasındaki bağlantıları değiştirirseniz dünyayı değiştirirsiniz ve ömür boyu bunun sıkıntısını çekersiniz. Doğa, değişime direnerek değişir. Kapitalizmse değişimin peşine takılarak hiçbir şeyi değiştirmeme çabasıdır. İnsanın sihirli olana duyduğu haz nesnel olana duyduğu hazdan daha fazla olabilir. Ama bir sihrin

ortadan kaldırılışında da sihirli bir etki vardır. El çabukluğundan ve göz yanılsamalarından fazlasına ihtiyaç duyar insan. Deha ve erdem, yalanların sihrini dağıtıp haklarını geri aldıklarında, nesnel olan büyü bir anlam kazanır. Gözlem, sistematik düşünce ve makul şüphe, sürekli kendilerini güncelleyerek mevcut verileri sınadıklarında, kıvılcımın çakacağı ve bütün kalıpların bir çırpıda parçalanacağı bir an mutlaka gelecektir. İşte bu yüzden en büyük muhalefet hayal gücüdür.

22/12 zihin kendine karşı

İnsan zihninin temel programı savaş ya da kaçtır. Saklı olan anahtarı bulup odadan zahmetsizce çıkmak varken demir kapıyı beyhude yere tekmelemeye teşneyiz. Anlık duygu durumları ve en ham sezgiler, hemen harekete geçme isteği, bir adım geri atıp mesafe koyamamak, perspektif eksikliği yahut verili perspektifi tek perspektif sanma kolaycılığı, burada ne düşünce var ne de bilinç, bunlara giriş bile yok, dikkatsiz bir sersemliğin ortasında yuvarlanıp durmak var sadece. İnsan bu dünyada ne zaman bir adım atmışsa, kendi zihnine isyan bayrağını çektiğinde atmıştır. İnsan zihni, bizzat kendisine karşı koymadıkça bilinç boyutuna ulaşamaz. Temel programından çıkmamış zihnin yönlendirdiği hiçbir eylem için, bilinçlidir iddiasında bulunulamaz. Savaş ya da kaç değil, dur ve düşün! Biraz zahmetli ama sonunda kaçmana gerek kalmadığını göreceksin.

22/13 yaratıcılığın gaspı

Yaratıcı olan pratik olana karşıdır. Yenilikçi olan yapıcı olana karşıdır. Şirketler yaratıcılığa önem verdiklerini söyleseler de nereden bir sermaye birikimi varsa orada yaratıcılığın gaspı ve yok edilişi vardır.

22/14 tarihin kökeni

Üstüne biraz düşünüldüğünde tarihin insanın en eğlenceli uğraşlarından biri olduğu anlaşılır. Tarih üstüne düşünmek, duyguların kökeni üstüne düşündürmektir. Tarih, kendisiyle ilgilenen herkese öznel bir perspektifi yaratma zorunluluğunu dayatır.

Doğru yaşamaya çalışıyor olabilirsin ama nadiren ve ancak çok özel durumlarda doğru yaşayabilirsin. Tarih, bunu anlama sanatıdır.

İnsan bu dünyada ne zaman bir adım atmışsa, kendi zihnine isyan bayrağını çektiğinde atmıştır.

İnsan görmek istediğini görür.
Peki fotoğrafını çekebilir mi?

www.vw.com.tr

"İnsan görmek istediğini görür" fotoğraf yarışması gelenekselleşiyor.
Sen de Volkswagen logosuna benzeyen bir kareyi yakala; bu sene ikincisi düzenlenen
fotoğraf yarışmasına katıl, değerli jüri üyelerinin değerlendirmesinden sonra
hediye kazanma ve Volkswagen'in kalbi Autostadt'ı ziyaret etme şansı yakala.

Detaylı bilgi: insangormekistediginigorur.vw.com.tr

facebook.com/vwturkiye

instagram.com/vwturkiye

Volkswagen

Doğuş Otomotiv | Trafik Hayattır | **DANIŞMA HATTI: 444 89 24**

Yarışma, insangormekistediginigorur.vw.com.tr internet sayfasında gerçekleştirilecektir. 19.05.2017 tarihinde başlamış olup 31.07.2017 tarihinde sona erecektir.
Yarışmanın kazananları ağustos ayının sonuna kadar insangormekistediginigorur.vw.com.tr üzerinden duyurulacaktır. Katılım koşulları ve detaylı bilgi için:
insangormekistediginigorur.vw.com.tr

Sema Kaygusuz

buraya yuvarlanan ölgün küre

Silopi'de uyuyan iki çocuk,
Muhammed ve Furkan için.

Çocuk yuvarlaktır. İlk akla geleceği gibi oradan şuraya, şu halden bu hale yuvarlanmaktan öte dışarıdan içeriye arzu soluyan zihinsel bir küredir. En başta soyut hiçbir şeyi yoktur çocuğun. Batan, kamaştıran, kaşıdıran, yakan, sıkın, ısıtan şeyleri ve o şeylerin yumuşaklığıyla katılığı arasındaki dereceleri kendi kendine bulur.

Elbette bir genetiği, çoğu insanın dediği gibi doğuştan getirdiği tarihsel bilinçdişi olsa da hisler denizine yapayalnız açılır. Oyuncu, taklitçi, erişkinleri hayrete düşürecek ölçüde meraklıdır. Asılıp kopararak, parçalayarak yaşamı dener. Isırır ısıra öğrenir sözcüğü. Beklenmedik bir anda geçmişini öldürürcesine ortadan kaybolan kadına anne diye avaz avaza ad verir.

Çocuk yuvarlaklıktır. Garip nesneleri kendi koyduğu adlarla yeniden yuvarlar. İstirabın kozmik yalnızlığını tadar tatmaz alıştığı harflerle dünyayı yerleştirmeye başlar. Oyuncu bir tanrının zihin gücüyle göğe bulutu yerleştirmekle kalmaz sadece, bir gün gelir kristalde bölünen ışığı da icat eder. Tutkulu bir direnişçidir hem. Ölü anneyi kavramamış olsa da ılık memedeki sütün kokusuna çekilir. Çocuk yuvarlanandır. Gelmiş geçmiş en büyük yalnızlığı çekerken bile avucundaki nesneye kenetlenir. Kendi yuvarlandığı kadarıyla dünya kurar. Henüz sezmeyen, henüz öngörmeyen, henüz tahmin yürütmeyen, alabildiğine gevşek, kıpır kıpır bir yuvarlanıştır onunki. Dirimin kendi yasasıyla esneyip daralan bir yavru olarak sadece tabiata aittir.

Kendi adına alışmaya çabalayan bu kaygan, bu ele avuca sığmayan can parçası, örneğin çakıl taşıyla örneğin çaput arasında sebep devşirebilen bir zihin olduğunda evlat haline gelir. Nedenlerle sonuçlar birbirini göstermeye, dizgiler oluşmaya başlar. Kapı çalınır, üç adam anneyi alıp götürür sözgelimi. Ya da önce bir ışık çakar, ardından patlama. Biri düşer. Tanıdık biri. En sevdiği kanar. Daha kültüre yerleşmeden trajedinin içine yuvarlanması meselesidir. O güne değin ne vatani vardır onun, ne hemşeriliği ne de nüfus amirinden mühürlü vatandaşlığı. Devletsiz, ülkesiz,

Çizim: Hülya Özdemir

bir bakıma yersiz yurtsuz, yeryüzünün titreşimlerini hisseden alıcı bir zihindir. Gelgelelim bir evlat olduğunda çocuk devletten önce en çok bir halka aittir. Tabiatın elinden alınıp bir halkın zürriyetine fırlatılır. İşte o vakit her şeydir çocuk.

Ülkelerin refahı, halkların özgürlüğü, doğanın bereketi apaçık çocukların yüzünde belli olur. Yanan şehirler, altüst olan köyler, kayıp babalar çocuğun çilesinden okunur. O vakit artık yuvarlak değildir çocuk. İçine doğan öfke hızla katılaşmaya, arzu dolu zihni köşelenmeye başlar. Adından, dilinden başlayarak sahip olup olabileceği her şey savunmak zorundadır artık. Bir çocuk dilenirken o şehrin gururu yerle bir olur. Bir çocuk dilenirken bırakın kendimizi, sevdiğimiz kimse kalmamıştır gururu olan. Hele ki o çocuk bir yandan dilenip bir yandan hınçla gözünüze bakıyorsa, arkasında bıraktığı paramparça bir ülke var demektir. Yıkıntısıyla dilenir çocuk. Kendi büyürken ilenmesi de gürbüzleşir. Hem dilenir hem nefret eder. Bu iki hâl, aynı kişiye yönelen bu iki zıt duygunun gelecekte

nasıl infilak edeceği tahmin dahi edilemez. Zaten tahmin edilemediği içindir ki çocuklara yaşatılan her felaket gerçekte şahsi bir özyıkım meselesidir. Çocuğa hakaret eden, onun canını hiçe sayan hiçbir toplum yoktur ki kendisine saygısı olsun.

**Çocuğa
hakaret eden,
onun canını hiçe
sayan hiçbir
toplum yoktur ki
kendisine saygısı
olsun.**

O yüzden, yaşamsal bir özsaygı sebebiyle yani gece yarısı iki oğlanın uykusunu canavarı panzerle ikiye bölemezsiniz. Bölebilmek için iş makinesi kadar ağır, aşırı dalgın, çok fazla hızlı, şuursuzca yıkıcı olmak lazım. 6 Mayıs'tan bugüne çocukların ardından yas tutmak ve utanmak yerine onları zehirli dilleriyle bir daha bir daha öldürenlerden beri çok daha yuvarlak bir şeyler yuvarlanıyor yaşantımıza. İçinde hayâl olmayan bir şey. Oğlanların dehşetengiz rüyası ölüme döndüğünde oluşan zamansız mekânsız, sinir uçları dağlanmış köhne bir varlık hali. Arzusuz, sevinçsiz, dahası ölgün. O ölgün küre yüzünden günü gelince kinayeli bir ses duyacağız içimizden. "Hanımlar beyler" diye seslenecek kalbimize yerleşen uğursuz savcı, "size düşen kâbusu talihsizlik eseri görüyor olamazsınız."

Mahir Ünsal Eriş

aşk bahsi

Sevda bir kalbe girer, onu uyandırır ve kendi kalemince bir şekle kavuşturur. Böylece biz, aşktan her bahsedildiğinde, kendi başımıza geleni bilir, aşkı, kendi gördüğümüzden doğru anlarız.

Aşkın tanımı kibir içerir. Çünkü bu tanım, aşığın duyduğu hissi tarif etmek üzerinden yapılır. Oysa aşk, maşuktan yani aşık olunandan doğru biçim alır. Aşkı aşk yapan şey öznenen çok bu yoğun hissiyatın nesnesi olan şeydir. Burada bir hile saklıdır. Aşk, insanın akli başındayken yaşayabileceği en kendiliksiz haldir. Eline değdiği, başına konduğu herkesi başka biri yapar aşk. Kendinden ya da çiçek gibi sürüp gittiği hayatından vazgeçmeyi göze aldrabilecek kadar kuvvetli olan bu vurgunu bir nehrin akışının tümünden değişmesine benzetmek yanlış olmaz. Bir nehri yatağından çıkarıp bambaşka meclalara taşıyan ya da gürül akarken sanki hiçbir şey olmamış gibi tersine akıttıran, bunu yapabilen bir şeydir aşk. (Ki nehirlerin ters akması, kıyamet alametidir.) O yüzden insan, bu kendinden ümidi kesip tüm ikbalini meftunu olduğu iki dudağın arasına mühürlemiş olma halini aslına yakıştıramadığından mıdır bilinmez, aşkı aşığın yaşadığı bir şeymiş gibi tanımlamayı sever. **Oysa aşk yarayla, yaralanmakla değil yaralayanla ilgili bir şeydir. Aşğın kibri, okun gerilip gerilip son noktasına dayandığı ana kadardır.** Ok yaydan boşaldıktan sonrası yalnızca bir iptiladır. İletir. Aşk, sağlıklı insanların köşe bucak aradığı, bulaşsın diye tüm tedbirsizlikleri yapmaktan çekinmediği bir hastalıktır. Sigaranın zararlarını herkesin bildiği halde kimsenin vazgeçememesi gibi, alkolün, uyuşturucunun keyfinin her türlü vebaline baskın gelebilmesi gibi, bile bile razı olduğumuz bir hasar alma mücadelesidir. Pek kıymeti bilinmemiş öykü kitabı "Eski Aşk Geceleri"nde Mehmed Rauf, "Aşk bir hastalıktır," der, "Aşk bir hastalıktır ki, ya tikslenme ya kin ya da lakaydı ile son bulur."

Mehmed Rauf'la başladım, onunla devam edeyim. Böğürtlen romanında yazar, "Yüz bin türlü aşka tek bir ad veriyoruz," der. Öyle haklıdır ki. Aşk dediğimizde, kendi deneyim ve gözlemlerimiz arasından derlediğimiz, hemen herkesin buluşacağı türden asgari müşterek bir çatıyı kastediyor oluruz. **Oysa aşk, girdiği her gönülde başka bir biçim alır. Ya da, girdiği her gönüle başka bir biçim verir. Çünkü aşk, su gibi, kan gibi, ter gibi, varlığıyla bizi canlılar sınıfına sokan bir sıvıdır.** Derununda onu bulundurmayan her gönül, her kalp, uykudadır. "El nevm uhuv'ül-mevt / Uykü ölümün kardeşidir" kavli hükmünce de o kalp ölü sayılır. Sevda bir kalbe girer, onu uyandırır ve kendi kalemince bir şekle kavuşturur. Böylece biz, aşktan her bahsedildiğinde, kendi başımıza geleni bilir, aşkı, kendi gördüğümüzden doğru anlarız. Özetle aşkın, tanımı yoktur, tarifi vardır. Belli başlı noktalarda başkalarıyla aynı fikirde buluşsak da o tarif son derece kişiseldir. **Çünkü insan aşkı kendinden bilir. Her ne kadar aşıkken kendini bilmese de.**

Aşkın bu kadar tanımlanamaz olması

biraz da onun kendi yaşam koşullarını belirleyen, başına buyruk bir varoluş olmasından kaynaklanır. Çünkü herkes, herkese aşık olabilir. Aşk, yaş, yer, yön, din, dil, cinsiyet, ırk gibi kimlik kalemlerinin hiçbirini dikkate almaz. Mehmed Celal, Küçük Gelin romanında "Rastlantı, çoğu zaman aşka yardımcı olur," der. Hakikaten de böyledir. Sevmek vakit alabilir, ama aşk mikroskobik bir zaman zerreciğinde, akla hayale gelmeyecek bir tesadüfün eseri olarak bile meydana gelebilir. Birkaç gün sürüp yıllarca hatırlanabileceği gibi yıllar boyu sürüp yeni bir aşkla hemen unutulabilir de mesela. Sevgi kim olduğumuzla ilgilidir. O nedenle anlaşılır bir şeydir. Duygularımız, deneyimlerimiz, yetişme tarzımız, hayat standardımız, çevremiz, sevişimizde de sevilmişimizde de belirleyici olabilir. **Oysa aşk, kim olduğumuza değil bizi kime ya da neye dönüştürebileceğine bakar. Bu nedenle bir gizemdir. Nereden, neremize geleceğini asla bilemeyeceğimiz bir yumruktur.** Diğer yandan biz onu sevgiden daha başka türlü görürüz. Çünkü aşk, kendimizi sevdirecek, olduğumuz kişiyi onaylatmak, doğrulatmaktır. Dediğim gibi, sevgi zaman ve emek ister ama aşk, en "özverinin" başrolde olduğu anda bile, eninde sonunda kendine dönen bir bencilliğin adıdır. "Bana aşık; çünkü ben aşık olunmaya layık biriyim," duygusu bir noktada "Ona aşğım; çünkü aşğım," avareliğine muhakkak galip gelir. Aşk mağlubiyettir. Ayrılığa, yarım kalmaya yenilmemişse bile sevgiye yenilir. Çok kuvvetli bir sevgiye dönüşerek cesametini yitirir. Yenilgi yoksa aşkta bir şeyler yanlış gitmiş demektir.

Yine Mehmed Rauf, yine Eski Aşk Geceleri'nde, "Yalnızca gözde, dudakta ve sesteyken o kadar çekici olan aşkın vücuda geçince yırtıcı, yok edici, ezici bir canavar olduğunu bütün hayat, bütün kitaplar haykırıyor" diye işaret eder karanlığı. Çünkü aşk kötüyü seçer. Aşk, yanlış seçer. Bir düşünce, bir uyanıştan ibaretken pembe kalpleri, ağır dolusu gülüşleri, karında uçan kelekleri hatıra getiren aşk, vücut bulunca yakıcılık kazanır. Uzak olana, yasak olana, ters olana, aksi gelene düşkündür. Düzen bozar, dirlik kırar, ocak yıkar, yara verir, çile sunar. Yoldan çıkmaya, yoldan çıkarmaya, kaybolmaya, kaybetmeye heveslidir. Kıskaç ve bencildir. **Aşk karanlıktır. Ucundan ışık görünmeyen bir zifiri tüneldir o.** Karanlıkta bekleyen her şey gibi korkulu ama merak uyandırır cinsten bir macerayı kalbe düşürür.

Elbette aşk tatlıdır. Hangi demde başa gelirse gelsin insanı 16-17 yaşının aptallığına döndüren bir zaman makinesidir. Heyecanlıdır, mahcuptur, coşkuludur, ateşli ve

sarı sıcağıdır. Ayrılığı ne kadar kahredici olmuş olursa olsun, o ilk aşık olunan zamanlar hatırlandığında damaktaki lezzet, buruna çalınan o koku hep aynı büyüleyiciliktir. Aşk, zamandan, mekandan ayrılmak, biriyle birlikte bu gezegenin hatta evrenin dışına çıkmaktır. Bir uzay yürüyüşüdür o, el ele. Meşelerin altında ısıldayan bir yaz gecesinde tarihe geçivermesidir aniden, hiç kimsenin bilmediği bir tarih kitabında.

Aşk kendi dilini konuşur. İki sevgili, sevgili olmaya başladıkları değil, birbirlerini fark ettikleri andan itibaren, yalnızca ikisini kapsayan bir dil geliştirmeye başlarlar. **Bakışları, bedensel hareketleri, hiçbir anlamı olmayan tuhaf kelimeleri de kapsayan bu gizemli dil sadece o aşka hastır.** Ve tarihteki yerini

çözülememiş arkeolojik metinlerin hemen yanında bulur devri sona erdiğinde.

~ Aşkı o dille hatırlatıp başka herkese anlamca çok uzakta durur.

Çünkü aşk, yalnızca iki kişinin yaşadığı, içinde kendi özgün dilinin konuşulduğu, insanlık aleminde uzakta bir adadır.

Ayıp sayılmazsa ilk aşkı, haliyle ilk hüsranı da anlatmak isterim kısaca. Ben Trakya'da okuyordum o zamanlar. Okuyordum dediğim, itlik serserilik

peşindeyim, okula uğradığım bile yok. İlk aşkımsa bir yıl sonra İzmir'i kazandı. Kalktı gitti.

Durur muyum, ben de kalktım gittim. Okulla zaten aram yok. Çalışır, İzmir'de bir üniversite kazanırım, ne var yani. (Bir sonraki üniversite kazanışım tam beş yıl sonra oldu.) Ailesi de benden nefret ediyor; ama nasıl nefret etmek, annesi düşman askeri görmüş gibi oluyor beni görünce. **Olsun, aşığız ya, beni seviyor ya. Ben de bir okul kazanıp bitiririm, hop evleniriz, iki de çocuk.** Ev kredisi, ayağımızı yerden kesecek bir Uno, yazları da Enez'de çadır kurarız. Adeta hayat yolumu çiziverdi bu aşk. Beş kuruşsuz, işsiz güçsüz, garajlarda, o gün tanıştığım insanların evlerinde yata yata geçirdim günlerimi İzmir'de. Akşam olunca kız yurda gidiyor çünkü, ayrılık var. Geçtiğimiz bin yıldan bahsettiğim için, böyle cep telefonları, internetten iletişim imkanları falan yok tabii. Küçük jeton, ankesörlü telefon, otuzluk kart vesaire, idare edip gidiyoruz. Bir gün kızın annesi geliverdi. Benim haberimin olması mümkün değildi. Yurdun önüne, her günkü saatte, gittim. Bizim kız yurttan annesiyle çıkıverdi. Anne beni görünce alarma geçti, çantasını kızına verdiği gibi başladı bana doğru gelmeye. Ama terslemek için falan değil, herhalde ya sağlam bir aparkat çıkaracak ya da çekip belinden emanetini kaval kemiğime saydıracak. Ben panik yapıp kaçmaya başladım. Kadın hırslandı. Ben hızlandım, kadın hızlandı. Buca'dan bir başladık, kadın beni Şirinyer Pazarı'na kadar kovaladı. Pazara girip izimi kaybettirmesem beni öldürecek. Çünkü müstakbel kayıvalidem çıldırdı, ben koşuyorum kadın koşuyor. Bir yandan kaçıyorum diğer yandan, "Olsun," diyorum, "büyük aşklar nefretle başlar," Üç sefer ayakkabısını attı, denk getiremedi. Birkaç sefer taş attı, ıh, gene olmadı. Resmen it kovar gibi taşıyarak ana caddede kovalıyor beni kadın. Buca Eğitim'den, Şirinyer İstasyonu'na kadar inen Menderes Caddesi boyunca ben önde kadın arkada, "aksiyon filmlerini aratmayacak şekilde" koştuk durduk. Herkesin bize bakması bir yana, kadının durup durup dolgu tabanlı ayakkabılarını bana fırlatması bir yana. Rezillik üstüne rezillik. O gün kurtulduktan sonra birkaç gün daha yurt önünde pusuda bekledim tabii. Sonra bir gün, annesi gidince, geldi büyük aşkım. **Ben özür beklerken, iyi olup olmadığımı soracak derken, "Yapamayız," dedi, "benim derslerime odaklanmam lazım. Zaten ailem de istemiyor. Kusura bakma."** **Bakmadım. Ne diyeyim.** Kalktım Edirne'ye döndüm. Sorun, bakın, o yıllarda İzmir'den Edirne'ye giden bir Isparta Gürman Turizm otobüsünün 40 küsur yolcusu, sekiz numarada oturan ergenin yol boyunca ağlayışını muhakkak hatırlayacaktır.

Aşkı fazla mı övdüm gibi oldu sanki? İyisi mi ben, gideyim de biraz Küçük İskender şiirleri okuyayım.

HAZİRANDA BAYİDE

info@tarihdergi.com

facebook.com/tarihdergi

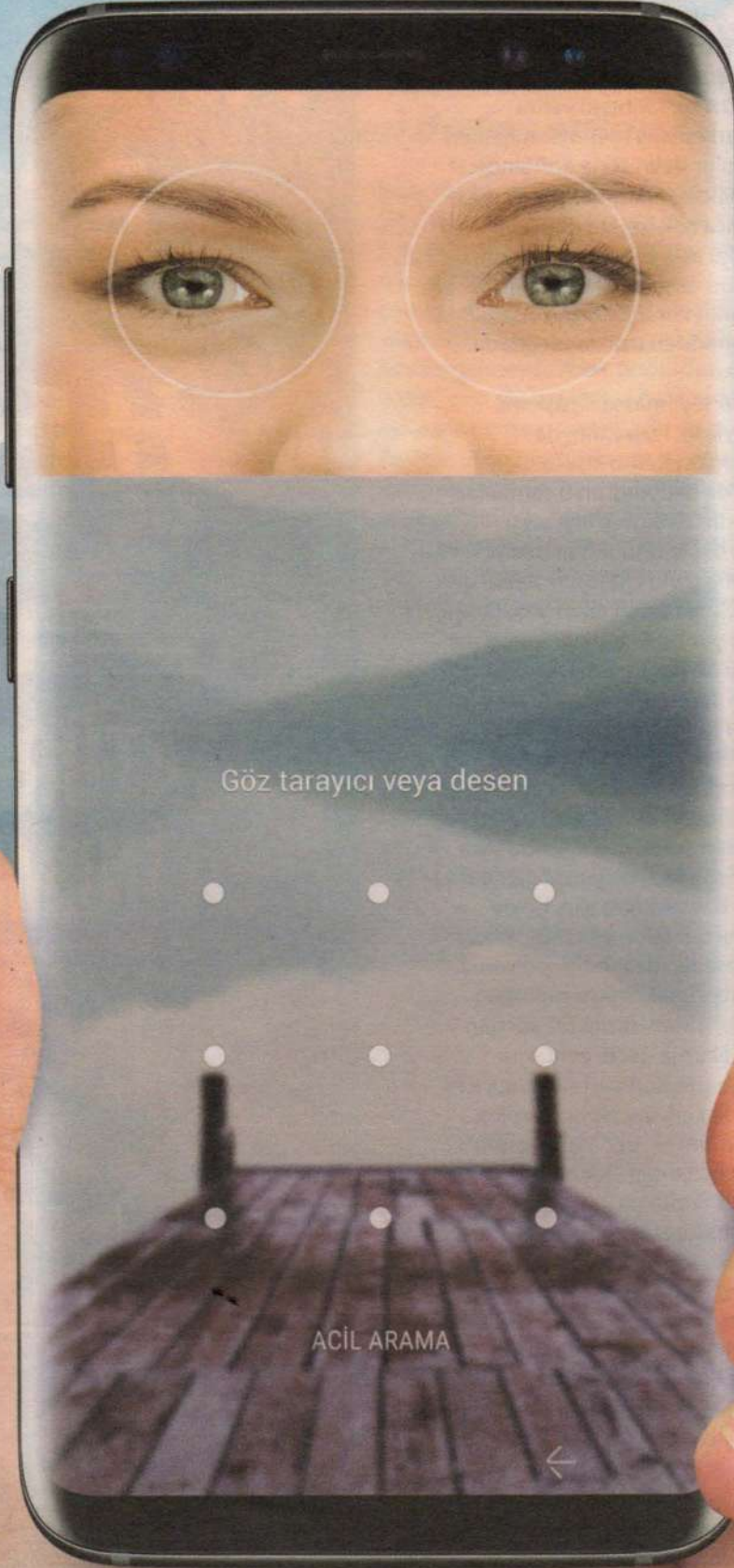
twitter.com/tarihdergi

instagram.com/tarihdergi

SAMSUNG

Galaxy S8

O sizi
gözünüzden tanır

Sunay Akın

tarihin "1" numaralı dondurmacısı...

Kaleci kazağını sırtına geçirip, eldivenleri de ellerine taktığında, gölge bir yere çektiği dondurma arabasında iş önlüğü asılıdır.

Mert Sandalcı, İstanbul'un seyyar satıcılarını anlattığı sunumunu bitirdiğinde, bir seyirci yanına yaklaşıp sorar: "İstanbul Üniversitesi'nin Beyazıt'taki tarihi kapısının önünde, koluna taktığı sepetle lahmacun satan o adamın fotoğrafını nereden buldunuz?" Sunum esnasında Sandalcı'nın

gösterdiği seyyar satıcıların fotoğrafları arasında en ilginç gerçekten de o lahmacuncuydu... Çünkü, beyaz sepetin üstünde "Lahmacunlarım işletme vergisi dahil 50 kuruştur." yazmaktaydı ve Mert Sandalcı o fotoğrafı, vergi sistemi uygulamasının seyyar satıcılara kadar yayıldığını gösteren eski bir gazete haberinden almıştı. Meraklı seyircinin bu bilgilendirmeden sonra söylediği sözler, aradan yıllar geçmiş olmasına rağmen Sandalcı'nın kulaklarında hala yankılanır: "O adam benim babamdı... Sokak sokak gezerek sattığı lahmacunlarla beni ve iki kardeşimi okuttu. Üçümüz de tıp fakültesini bitirdik!" Çalmak, çırpamak, devletin malını yemek yerine, alın teri ve emeğiyle geçimini sağlayan seyyar satıcıların İstanbul sokaklarına heykelleri dikilmelidir. Çünkü onlar hayatın gerçek kahramanları, liderleridir. Gösterilerini seyredenler, "Ben bir gün İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olduğumda" şeklindeki şakacı göndermelerimi bilirler... Bu kez de sahneden söylemek yerine, yazıyla kayda geçelim: Evet, İstanbul'u yönettiğimde, Beyazıt Meydanı'nın bir köşesine o seyyar lahmacuncunun heykelini dikeceğim ve altına şunu yazacağım: "Heykelini gördüğünüz bu insan, koluna taktığı sepetin içindeki lahmacunlarını beyaz önlüğüyle satarak üç evlat yetiştirmiş ve çocuklarının üçü de beyaz önlüklü doktor olmuştur!"

İstanbul, alzheimer olmuş bir hastadır. Çünkü müzeleri, çağdaş anlamıyla kütüphaneleri, meydanlarında heykelleri yoktur. Oysa tüm bunlar ülkelerin, kentlerin, toplumların hafızasıdır.

İstanbul'un rantçı, çıkarıcı, kirli kafalara değil, aydınlanmanın ışığını karanlığa taşıyacak ellere ihtiyacı vardır. Mert Sandalcı o ellerden biridir. Duyarlılığı ve bilgi donanımı mükemmel olan Sandalcı'nın birikiminden yararlanıp ona müzeler kurdurmak, İstanbul'a yapılan en büyük kötülükler listesinde ilk sıralarda yer alır. Sandalcı'nın anlattığı seyyar satıcılardan biri de çocukluğunun geçtiği Göztepe, Erenköy ve Suadiye semtlerinde görünen dondurmacıdır. Tarihçimiz o günleri şöyle anımsar: "Mahallenin bizden önceki çocukları 'kırıkcık' derlermiş ama biz 'Nefis' derdik ona... 'Nefis Amca'... Çocukları seven, çocuklarla çocuk olabilen neşeli bir adamdı Nefis. Beyaz, üç tekerlekli bir el arabası vardı. İki yanındaki camekanlarda çıtır çıtır külahları dururdu. Üç gözlü arabasında çikolata, kaymak, limon ya da vişne, nadiren de çilek olurdu. **Rahatlıkla söyleyebilirim ki, o dönemde benim için ne yerleşik ne de seyyar İstanbul'da ondan daha mükemmel dondurma yapan biri yoktu, bir daha da olmadı.**"

İstanbul'un rantçı, çıkarıcı, kirli kafalara değil, aydınlanmanın ışığını karanlığa taşıyacak ellere ihtiyacı vardır.

İstanbul'un seyyar dondurma satıcıları sadece sokaklarda taban eskitmez ya da pedal çevirmezdi... Boğaz'ın sularında kürek de çekerlerdi. Kayığıyla yalıdan yalıya mekik dokuyan, İstanbul Boğazı'nın ünlü dondurmacısı Manastırlı Zeynel Bey'dir. Önce

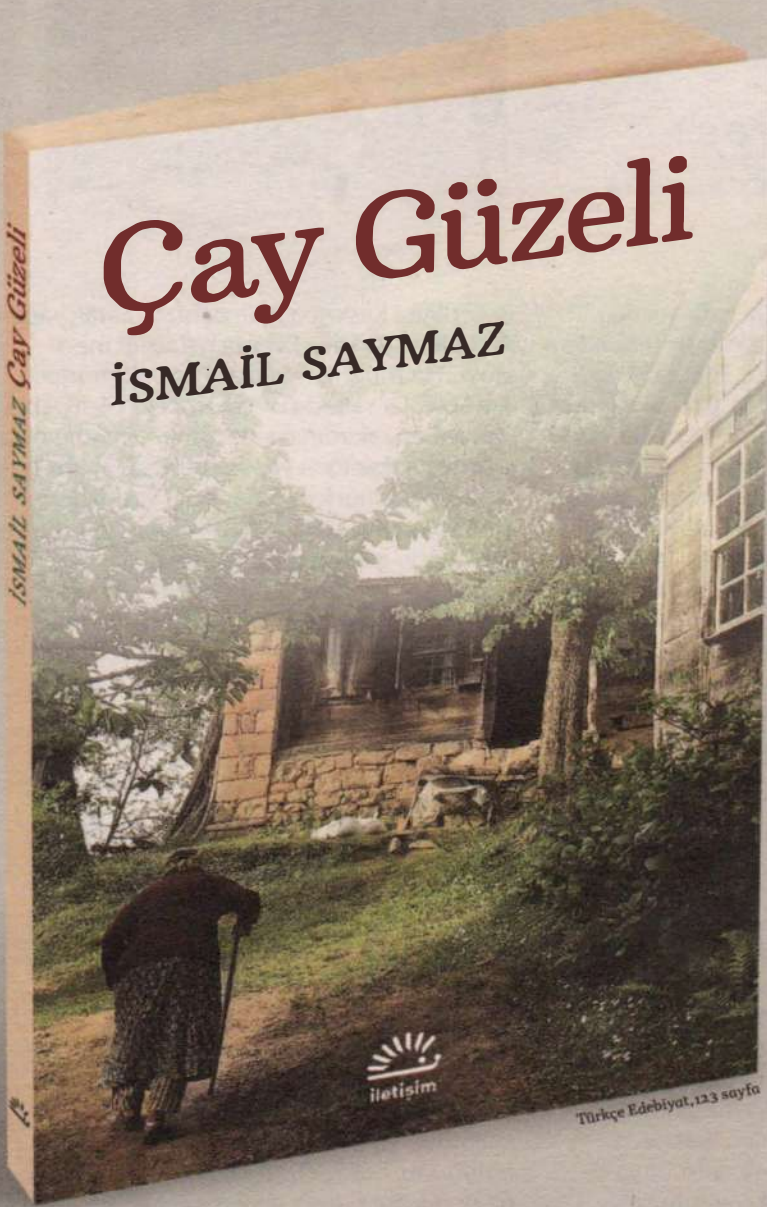
İstinye sokaklarında dondurma satan Zeynel Bey, kazandığı paraları bir kayık satın alır ve evde kendini bekleyen sekiz boğaza bakabilmek için Boğaz'a açılır. Zamanla oğlu Muhlis'e öğretir, yaptığı lezzetli dondurmanın sırrını. Muhlis Bey'den de oğlu Gürkan'a geçer sırlar. Zeynel Bey'in adı günümüzde ünlü "Zeynel Muhallebicisi" olarak, İstanbul'un en lezzetli, en tarihi mekanları arasında, ilk sıralardaki yerini korumaktadır. Edip Cansever bir şiirinde "İçinde asfaltların, dondurmaların eridiği bir salı"dan söz etse de şairlerimizin dondurmadan uzak durduğunu söyleyebiliriz. Öyleyse, yayımlanan ama ilk şiir kitabım Makiler'e almadığım şu dizeleri eriyip gitmeden şuracığa not edelim:

Dünyada hiç bitmeyen onca kavgaya sivri külahta rengarenk bir dondurma

Liglerin tatile girdiği bir yaz günü, futbola susamış İstanbullular, şöhretler karmasının

askerliğini Kasımpaşa'da denizci olarak yapan futbolcularla karşı karşıya geleceği maçı duyunca tribünleri hınca hınç doldururlar. Futbolcular sahada ısınırken, seyirciler Deniz Kuvvetleri takımının kalecisinin olmadığını fark ederler. Askerliğini yapan futbolcular arasında kaleci olmadığı için, kaleye davet ettikleri profesyonel arkadaşları çok önemli bir işi çıktığı için gelememiştir. Futbolcular çaresizlik içinde aralarından birinin sırayla kaleye geçip bir kişi eksik oynamayı düşünürlerken, seyirciler arasından bir ses duyulur: "Dışarıda dondurma satan adam çok iyi bir kaleci. Onu çağırın!" Bu öneri önce sahadaki futbolcuları güldürse de kısa bir zaman sonra soluğu çaresizlik içinde seyyar dondurmacının yanında alırlar. Dondurmacı, ekmek parası peşinde olduğunu, buraya da dondurma satmaya geldiğini söyleyerek kaleye geçme teklifini reddeder... **Ama futbolculardan biri karşı takımında Metin Oktay'ın da oynadığını söyleyince kalbindeki buzlar o anda erir...** Kaleci kazağını sırtına geçirip, eldivenleri de ellerine taktığında, gölge bir yere çektiği dondurma arabasında iş önlüğü asılıdır. Maçın ilk dakikalarında, ceza alanı üstünden Metin Oktay'ın çektiği şut "doksana" giderken, tarihte, kalabalık halindeki insanlardan yükselen en kuvvetli şaşırma sesi duyulur, tribünlerden! Dondurmacı, hiçbir futbolseverin göremediği çevik ve estetik bir kurtarışla topu kornere atmıştır. O gün, profesyonel futbolcular arasında bir seyyar dondurma satıcısı o denli inanılmaz kurtarışlar yapar ki, Deniz Kuvvetleri takımı onun sayesinde şöhretler karmasını 2-1 mağlup eder. Maç bitiminde Metin Oktay dondurmacının yanına koşarak gider ve boynuna sarılarak hayranlığını dile getirir. Fevzi Serban, bir daha dondurmacı önlüğünü hiç takmayacak, kendini seyreden ikinci lig takımlarından Giresunspor'un yöneticilerinin transfer teklifine evet diyecektir... Kalesini Fevzi'ye teslim eden Giresunspor da şampiyon olarak birinci lige yükselecektir!

Siyah beyaz fotoğraflarda başka renklerin de olduğunu gösteren hikâyeler

İsmail Saymaz, Ovit Dağı'nı aşmaya çalışanların, aşıp da hayata iyi kötü tutunanların izini sürmeye çağırıyor bizi. Bu iz boyunca çay tarlasındaki mevsimlik işçiye, tezgâhının başında sıkıntıdan her şeye ama her şeye bahis tutan hamsiciye, Rus Pazarı'nda orak çekiçli rozet satan Matmazel Loya'ya, şeyhine ulaşmak için rabıtaya durup da onun yerine bir otel odasından hatırladığı Olga'yı gören "sofi"ye rastlayacaksınız. Karayemiş ağaçlarının, çaylıkların arasından kentin dar sokaklarına, ormanları yağmalayıp yapılan geniş otoyollara...

Çay Güzeli, siyah beyaz fotoğraflarda başka renklerin de olduğunu gösteren hikâyeler.

Özgür Amed

yeşil soğan

Hayaller Spinoza, gerçekler Türkiye'ye dönelim. Amsterdam kesmedi, Mardin'e gidelim. Gidelim de Spinoza'nın ağzını burnunu dağıtalım.

Geleceği görmesi fakat bu gördüklerine başkalarını inandırnamaması, bunlar yetmiyormuş gibi söylediklerinden ötürü lanetlenmiş mitolojik bir karakterdir Cassandra. Psikolojide geçen "Cassandra Sendromu" da kaynağını buradan alır. Yani "kişisel algısı yüksek olduğu için diğerlerinin görmediği acıları üzerine alan ve bunun neticesinde fiziksel – duygusal acılar çeken bireyler" şeklinde geçer.

Güzel insan Spinoza'nın durumu biraz bu sendromun sınırları içerisinde görünse de, onu aşıyor. Spinoza gerçekten ilginç ve özgün bir kişilik. Kadın konusundaki dar – dogmatik yaklaşımlarını şiddetle kınıyoruz tabi. Neyse, kavga çıkmasın, konu da dağılsın...

Spinoza'yı "Anlamak, özgürlüktür" tespitiyle tanıdım. Elektrik aldım ve çaya davet ettim, hala içiyoruz.

Yıllar önce bir kurum için "Güneydoğu Raporu" hazırlayan Prof. Dr. Doğu Ergil, ülkedeki çoğulcu kültürel ortalama ve renkliliğe dikkat çekerek "Türkiye bir mozaiktir" deyince, MHP'nin kurucusu Alparslan Türkeş "Ne mozaiki ulan?" diyerek meşhur bir tepkide bulunmuştu. Değerli Romalı dostlarım, işte Spinoza'ya daha sert çıkarak "Ne özgürlüğü ulan?" dediler. Aranızda aynı düşüncede olup "Ne anlaması ulan?" diyen varsa, o kahrolası federalliği ve dergiyi sakince bırakıp, uzaklaşsın. Çünkü ilerleyen paragraflarda pek iç açıcı şeyler göremeyeceksiniz!

Madem diyalog yoluyla anlaştık, o halde biraz başa saralım... Spinoza, Yahudi bir tüccar ailesinin oğlu olarak 1632 yılında, Amsterdam'da doğdu. Altı yaşında haham okulunda öğrenci oldu. Çok başarılıydı ve Yunanca ile Latince'yi öğrendi. 24 yaşına geldiğinde Yahudi cemaatinden kovuldu. Kendi halkından dışlanmaya sebep, "dehşet verici davranışlara" sahip oluşu ve "korkunç bir tanrıtanıma" olması gösterildi. Oysa gayet normal davranışlara sahip bir panteist idi. O zamana kadar yazdığı veya yayınladığı bir şey de yoktu. Afroz edildikten sonra Baruch olan adını değiştirip Benedictus yapar. Yaşama "Benedictus de Spinoza" olarak atılır. Geçimini optik işinde mercek perdahlamakla yapar. Yerleştiği Rijnsburg'ta kısmen de olsa felsefi çalışmalarını sürdürür. 1677 yılında ölürken geride birkaç eser bıraktı. Bugün kıta usçuluğunun en önemli temsilcisi kabul ediliyor. Kendinden sonra etkilemediği akım kalmadı.

Şimdi müsaadenizle, hayatının dönüm noktası olan, o "dehşet vericiliği" kısmına dönelim ve 1670 yılında yayınladığı "Tractatus Theologico Politicus" (TTP diyeceğiz kısaca) üzerine yoğunlaşalım. Türkçesiyle "Teolojik Politik İnceleme."

Yoğunlaşalım dedim, çünkü bu kitap düşünce tarihinin en çok tepki almış kitabıdır. Bu kitap yazıldığında "dinini inkar eden Yahudi'nin cehennemde şeytanla birlikte yazdığı kitap" diye adlandırılır. Kitap, Spinoza'nın adı olmadan yayınlanır fakat çok geçmeden onun yazdığı anlaşılır. Kitabın başına neler geldiğine girmeyeceğim, uzun bir

konu hatta Emrahvari bir drama.

Peki, bugün hala tepki çeken bu yapıtın içeriği ne? Derdi ne?

TTP, giriş kısmı ayrı, 20 bölümden oluşuyor. İlk 13 bölüm "Tevrat" yoğunluklu bir değerlendirme. 19. bölüme kadar da yine kutsal kitap çözümlemesi yapılır, fakat felsefi ve siyasi bir perspektifle. 20. bölüm, son bölüm ise daha özgün! Bölümün başlığı **"Özgür bir devlette her insan, istediğini düşünebilir ve düşündüğünü söyleyebilir"** şeklindedir.

Kitaptan başka bazı başlıklar da vereyim ki bir fikir oluşsun: "Peygamberlik", "Mucizeler", "Kutsal Kitap'ın Yorumlanması", "Tevrat'ın başkaları tarafından yazıldığının gösterilmesi, sonra da birçok kişi tarafından mı yoksa tek kişi tarafından mı yazıldıklarının ve yazarın kim olduğunun araştırılması", "Kutsal kitap yalnızca pek basit şeyler öğretir ve itaatten başka bir şey hedeflemez" vs. vs... Gördüğünüz üzere Spinoza kısa başlık atmaya öğrenememiş. Spinoza dersleri veren düşünür Etienne Balibar, TTP'yi "felsefi ve siyasi bir manifesto" olarak yorumlar. Gerçekte ise bu kitap bir demokrasi manifestosudur. İçeriğinin ne olduğuna şimdi bir cevap verebiliriz. Spinoza, düşünce tarihinin en çok tartışılan ve en radikal kabul edilen bu eserinde ifade özgürlüğünü, düşünce özgürlüğünü, teoloji ve aklın birbirinden ayrılması gerektiğini, insan doğasına en uygun rejimin demokrasi olduğunu, baskı ve şiddetle hareket eden bir

devletin çok yaşayamayacağını, özgürlüğün en önemli siyasi amaç olduğunu belirtip, bunları savunmaktan başka bir şey söylemiyor.

İki durum bu kitaba damga vurur. Birincisi kendisinin ifade – düşünce özgürlüğü elinden alınmış biridir.

İkincisi Hollanda'da siyasal çalkantı hakim ve çözüm yerine iktidar savaşları gırladır. Bunlar kaleme sarılmak için yeterli görünüyor. Spinoza yönetimlerin korku yoluyla halklarını sindirmesine,

insanları aldatmasına, dizginlemesine ve

bunu din maskesi altında yapmasına savaş açar. Dinin hangi biçimde ve kimin kararıyla yasa gücü kazanmaya başladığının ispatına girişir. "Kutsal kitap insanlardan itaatten başka şey istemez, bilgisizliğini değil yalnızca itaatsizliğini mahkûm eder" diyerek düşünce özgürlüğü noktasında çok cesur adımlar atar. Çıtaı biraz daha yükseltir ve "Tevrat, farklı kitaplardan oluşmuş, farklı yazarlar tarafından, farklı insanlar için farklı dönemlerde yazılmıştır" der. Başka şeyler de söyler. **Mesela demokrasi şöyle tanımlanır: İnsanların kendi güçleri dahilinde olan her şey üzerinde toplu bir egemenlik hakkına sahip oldukları insanlar birliği.**

Devlet ve yönetim konularında söyledikleri, tüm dönemlerin modern tespiti olarak kalacak gibi. Şöyle diyor: "İnsanlar öyle yaratılmışlardır ki en tahammül edemedikleri şey, doğru olduğuna inandıkları fikirlerin suç olarak görülmesi, Tanrı'ya ve insanlara hürmet göstermelerini sağlayan şeyin de günahkârlık olarak nitelendirilmesidir. Bunun sonucunda insanlar kanunlardan nefret etmeye başlayarak yargıçlara karşı çıkmanın ahlaksızca değil, tam tersine erdemli bir davranış olduğuna inanarak isyan hareketlerine ve şiddete yönelmeye çalışırlar. Yönetimler halkı bilgilendirmek yerine, önlerinde hayranlıkla diz çöktürmek, fikirlerini paylaşmayanlara herkesin önünde saldırmakla meşguller. Her devlet eğer istikrarı sağlamak istiyorsa, bu bireylere mümkün olan en fazla düşünce ve ifade özgürlüğünü sağlamak durumundadır."

Devletin amacı için görüşü "İnsanları akıllı varlıklardan hayvanlara ya da otomatlarla dönüştürmek değil; devletin amacı, özgürlük olmalıdır." şeklinde olup, çok nettir.

Spinoza son bölümde muazzam güncel tespitler yapar. Okuyunca sanki Türkiye'nin şuan yaşadıklarına tepki olarak yazmış diyorsunuz. Her satırda coşuyor. Elimden gelse hepsini buraya almak isterdim. Son bir sözünü almak istiyorum, sabrınıza sığınıyorum.

Spinoza 17. yüzyılın başlarında şunu haykırıyor: "İnsanların, kötü bir işe bulaştıkları ya da herhangi bir suç işledikleri için değil, yalnızca özgürlüğe düşkün bir mizaçları olduğu için düşman sayılmalarından ve ölüme, sürgüne gönderilmesinden daha zararlı ne olabilir? Asıl

ayrılıkçılar, başkalarının yazdıklarını, söylediklerini mahkûm eden ve haddini bilmez yığınları kışkırtarak onların üzerine saldırtan insanlardır. Özgürlük talep edenlerin vicdan azabı çekmelerini gerektirecek bir şey yok. Özgürlük uğruna ceza almak onurdur." Spinoza'yı tehlikeli kılan düşünceleri bunlar. Lanetlenmesine sebep olan ifadeleri özetle bu şekilde. Ona laf edip sapkınlıkla suçlayanlara yazıklar olsun diyorum.

Hayaller Spinoza, gerçekler Türkiye'ye dönelim. Amsterdam kesmedi, Mardin'e gidelim. Gidelim de Spinoza'nın ağzını burnunu dağıtalım. Başına gelen felaketlere bir yenisini ekleyelim.

Titresin de kendine gelsin!

Haberi olduğu gibi aktarıyorum:

"Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Özgür Gazeteciler Cemiyeti Eş Başkanı Nevin Erdemir ve yine kapatılan Gün Radyo (Diyarbakır'da yayın yapan yerel bir radyo) çalışanı Ahmet Gülmez, Şubat 2016'da Mardin'de gözaltına alınmış ve ardından çıkarıldıkları mahkemece tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştı. Erdemir ve Gülmez hakkında Mardin Cumhuriyet Savcılığı tarafından hazırlanan iddianame 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde kabul edildi." Buraya kadar sıkıntı yok...

Fakat hazırlanan iddianamede akıllara ziyan bir suçlama vardır. Ahmet Gülmez'in not defterinde geçen Spinoza adı kayıtlara "PKK üyesi" olarak geçer. Dünyaca ünlü bir düşünür "örgüt üyesi Spinoza'ya ait kitaplar" olarak yazılır. Ne çektin be Spinoza! Sen kalk 346 yıl sonra örgüt üyesi ol...

Acep tutuklandı mı? Görüşmecisi yeşil soğan götürüyor mu? Bilgisi olan var mı?

Enis Batur

KAFKA

lisan-ı münasip

ANAM AVRADIM OLSUN

Antik dünyanın temel figürleri, ama Prometheus ama Sisifos, modernler katında farklı kaygıların simgelerine dönüştü. Sofokles'in Oedipus 'hikâye'si bir söylen miydi, yoksa yaşanmış bir olayın, tıpkı Hamlet, yeniden işlenmiş hali mi, 2500 yıl sonra hâlâ kesin yanıtını bilemiyoruz. Freud, oradan, çok tepki toplamış bir yoruma gitti. Yazık ki Türkçeye vakıf değildi, yoksa eşelediği 'kompleks'in bir de kolektif boyutu olduğunu kanıtlama olanağı bulacaktı.

BÜZÜK

Bir defasında, oturmuş konuşuyorduk, Ece, "tüzüklerle çarpışarak büyüdük" dizesinin bir dizgi yanlış sonucu öyle çıktığını, elyazmasındaki "büzüklerle"yi sonradan düzeltmemeyi yeğlediğini söylemişti — neden bilmem, bana inandırıcı gelmemiştir. Peşisıra sorduydum ve kahkahalarla gülmüştük: Başka herhangi bir dilde büzüğün işkillisine rastlanıyor olabilir miydi?!

CEBEL-İ TARİK

Cemal Süreya'nın "Onlar İçin Minibüs Şarkısı"nda geçen "dardırlar da lâf aramızda işlem yapmak için çekecek kullanmak gerekir" yaklaşımını kentli kadınlar maço'lara özgü bir ironi saymışlardır sanırım. Benzeri bir eğritileme eşcinsel sözlü kültüründe de varmış meğer: "Cebel-i Tarık" Kuzey-Batı Afrika kökenliymiş. Nerede rastladığımı çıkaramıyorum: Üç G'den (Gide, Genet, Guyotat) birinde mi, Bowles'da ya da Chatwin'de mi? Halki'ye sözettiğimde "Nefis azizim" demişti: "Yazık ki bize kadar gelmemiş".

ÇİZDİRMEK

fiilinin ne demeye geldiğini anlamak için 'kestané'nin anlamını bilmek ya da kestirecek kadar sivri zekâlı olmak zorunludur. Çoğu erkek bilir bunu, dişilere yabancıdır. Saksı çalıştırabilir ama: Gözünün önüne kestanecinin dizdiği, dizmeden önce çizdiği kahverengi lekelerden açığa çıkan sarı içet kesiti getirilerek. Gerçi deyimi ille de birebir almak yanlış olur: Çürük tahtaya basmış herkesin pekâlâ kullandığı, kullanabileceği deyiştir.

DALABA GELMEK

Kafasına vurmuş adamlar için abaza'yı ve abazanı kullanıyoruz. Gerçekte hayvanlarınkini karşılayan "dalaba gelme" kimilerince tırmanan kadınlara da uygulanıyor. İlk kim bu seçimi yapmıştır bilmiyorum, ben Baudelaire'in düzyazılarından birinde rastlamıştım.

ENSEYE TOKAT

Kıça parmak, görünüşte sert, oysa özünde yumuşak, "samimiyet" göstergesi bir davranış biçiminin adıdır — sonuçta, ne biri yapılırlar aslında, ne öbürü; olsa olsa omuza ya da sırtta orta karar bir şaplak atılır. Sözün özü kıdeme dayalı bir yakınlığın tanım alanına sokar bu deyiş, genellikle de, alttan alta bir övünç payı barındırır: Ensesine tokat atıldığı ileri sürülen kişi tanınan bilinen biridir.

FENASİ BEY

Artık kullanılmasa da olur statüsü kazanmış soyadıyla, 1990'lı yıllarda toplumsal yaşam alanına girdi. Hırtlık meraklıları olduk olmadık yerde bu bayağının bayağısı deyişi kullanmak için sözkonusu kurmaca figürü işe koşarlardı. Yirmibeş yıl sonra, hâlâ gözdeliğini koruduğu söylenemez ama, arasıra devreye girebildiğine göre son kullanım tarihi henüz aşılmamış diyebiliriz.

GÖT SOLUCANI

Neredeyse hayvanlar âleminin bütün üyelerinden nasibini almıştır insanoğlu, tenyagiller familyası da istisna yaratmamış. Şu var, birebir ilişki köprüsü kurulmuyor her vakit: Birini göt solucanı diye anıyorsak asalaklığına gönderme yapmıyoruz, fiziksel özelliklerine ilişkin bir bağ var burada: Sıska, uzunca ve çelimsiz, 'uyuz' görünümlü kişi hedefimizdeki. Pek ender kadınlar için de kullanılır, asıl erkek dünyasının sünepe temsilcisidir.

HER BOKA MAYDANOZ

Deyişe bakmayın, bu yakıştırmada bok ve maydanoz yok ortada, nasıl her taşın altından çıkanda taş falan yoksa. En tipik örneğini Hebenneka HBK'nın oluşturduğu bu yenmez hıyar türü daha çok ülkemizin kıraç topraklarında yetişir. Bilmediği tanımadığı konu, dalmadığı çukur kubur yoktur ya, bütün yaygara hiçbirşeyden hiçbirşey anlamadığını örtbas etmek içindir.

ISLATMAK

İnsanın sorası geliyor: Bir fiil kaç işe yarayabilir? Daha ne kadar yük kaldırabilir "ıslatmak"? Bir olayı ıslatmak, bir kadını ıslatmak, bir adamı ıslatmak, altını ıslatmak, ütü tülbindini ıslatmak, yaz sıcağında taşları ıslatmak... Çok işleve sahip çıkmış, işgüzâr, belki doyum bilmez bir fiil, şimdi gelmiş şu beyaz kâğıdı işliyor mürekkep ile.

İKİ BUÇUĞA FİT

Olan bu kez karşımızdakinkini. Eril dünya böyle, bizde: Ana figürünü hedef almadan düşman bellediğini yeterince yaralayamadığına inanıyor. Doğaya özgü bir seçim. Fransız dostum söylemişti. Müslüman göçmenlerle birlikte dolaşıma çıkmış "nique ta mère" — "git ananı becer". Belli ki en duyarlı noktaya çevriliyor dilin namlusu. Öyle bozuladursun dilin namusu.

KRAVATI KISA BAĞLAMAK

Yedi-sekiz yıldır sık rastladığım, hali tavrıyla, giyim kuşamıyla zaten hayli 'retro' üsluplu uzun beyaz saçlı adamın asıl âlâmet-i farikası, bir çocuğunkini çağırıştıran kıpkısa kravatı. Yaz kış boynundadır. Kravat'ın yazarı olduğum için mi kurcalıyor beni, sanmam: Her durumda, bir tek aksesuarıyla göze çarpan insanlara odaklanırım. "Kravatı kısa bağlamak" anadilimde 'bir şey' demektir, bilmeyenler argoseverlere danışabilir. Kısa kravatının bunu bilmesi olanaksız, çünkü bir yabancı: Besbelli başka 'bir şey' söylüyor o, ben de bunu kestiremiyorum.

LABADA LUBADA

Lâfi gevelemek deyişini seviyorum; eveleme gevelemeyi de. Birşeyler söyleniyor, aslında hiçbirşey söylenmediği halde. İşi lâf salatası yapmaya götürenlere rastlıyoruz: Ne dediğini tam bilmiyor da, diyor da diyor. Tam da labada lubada işte: Heceler ses üretiyor, ne biri ne öteki anlam üretiyor. Ha, bir de 'kem küm etme' var: Lâfi avara kasna döndürmek zorunda kalış.

MANKAFA

"Kafasızlar" üzerine yazdığım, benim gözümde en içi dolusu, çünkü dolu dolu söylenir, "mankafa"dır — belki tok sesinden dolayı. Artık geçmişte kaldı, yeniden hortlar döner mi kimbilir, bir vakitler özgün bir çizgiroman karakteri girmişti hayatımıza, Mankafa Poldi'yi sevmiştik, çünkü herşeye karşın sevimli kişilikti, gerçek mankafalar bir de üstüne üstlük mendebur olurlar: Onlar artık yalaka basın mensupları, kiralık akademisyenler, bir lejyoner tümeni.

Eril dünya böyle, bizde: Ana figürünü hedef almadan düşman bellediğini yeterince yaralayamadığına inanıyor.

atatürk bu milletin aranan adamıdır

Ne sabah akşam Atatürk diye prim yapanlar ne de onun karşısında kendini konumlandırmaya çalışanlar her iki yolun da işe yaramayacağını bilmeliler.

Özel hayatın, aktüel siyasete malzeme edilmesi hiçbir zaman sonuç getirmemiştir. Tarihi kişiliklerin özel hayatlarından yola çıkmak için önce onların kim olduklarına dair doğru bilgilerle donanmamız gerekir.

Mesela Tanzimat döneminin padişahlarını ele almamız için ki bu II. Mahmud'la başlar ve Sultan Hamid'le biter. Bu süreci anlayabilmemiz için bütün bir dönemin emperyal hayatını bilmeniz icap eder, Avrupa saraylarını da İran'ı da aynı şekilde ve aynı ölçüde tanımalıyız. Bunun için de en öncelikli bilinmesi gereken şey kültürel akslar ve dönüm noktalarıdır.

Kültürel aksların yani toplumların, ideolojilerinin, davranışlarının monarşi karşısındaki tavırlarının eksenlerini tespit ettikten sonra dönemin şahsiyetlerine bütünlüklü olarak bakabilirsiniz.

Bunu yaptığınız takdirde bile şöyle bir manzara çıkıyor:

Türkler padişahlarını tanımıyor. Örneğin Abdülmecid:

Sultan Abdülmecid, içki içmeyen, çok güzel, kadınlara düşkün, efendi bir çocuk olarak biliniyor. Halbuki bu doğru değil, içki içiyor bir defa. Hayatını dönemin herkese açık olan kaynaklarından incelediğinizde sarayda çapkınlık yapmaya fırsatı dahi kalmadığını göreceksiniz. Doğrudur, portrelerine baktığınızda gerçekten güzel bir adamdır, musikiye, resme düşkün ve oldukça bilgilidir. Hiçbir şekilde dönem içerisindeki devlet adamlarıyla ilişkileri incelenmediği için gerçekte nasıl bir Sultan olduğu anlaşılamıyor.

Bir diğer tanımadığımız kişilik Sultan Abdülaziz. Onun için yapılan en iyi tanımlamalar şöyle: Çam yarması, bir oturuşta kuzu yer, horoz dövüştürür, pehlivanlarla güreş tutar, kaba saba bir adam. Oysa Sultan Abdülaziz de yanlış tanınmış biridir. **Sultan Abdülaziz'den bu yana daha hala hiçbir devlet adamımız kendi bestelediği eser çalınarak karşılanmadı Avrupa'da.** Kendi bestelediği eserle karşılanmış derin ve kültürlü bir kişiliktir. Tarihi kişiliklerimize dair bu kadar eksik biyografik malumatı başka bir yerde görmek pek mümkün değil. Bu anlamda tarihçiliğimizin tek istisnası İbnülemin Mahmut Kemal İnal'dır. Kendisi bu bilgilere aşırı derecede düşkündür ve büyük bir ustalıkla zaman içerisinde bu bilgileri toplamıştır. Portrecilik için yine diğer bir önemli isim de Reşat Ekrem Koçu'dur. Avamdan, ayak takımından adamları bile kayıt altına almıştır, gördüklerini bize aktarmıştır. Onun ansiklopedisi bulunmaz bir eser ancak ne yazık ki tamamını basamadılar. Bunlara ek olarak belki Sermet Muhtar'ı da bir ölçekte katabiliriz.

Türk halkının kahramanlarıyla ilişkisini iyi görmüyorum. Çok saplantılı bir şekilde ilişki kuranlar da tam tersini yapanlar da büyük ölçüde ilgisizler. Beni bu ilgilenmeyenler daha çok meşgul ediyor aslında. Günü gününe siyasetin bir neticesidir bu da. Kötü niyetli siyasetçiler de bunları fark ettikleri için kendilerine göre bir yol çiziyorlar. Onlar da ucuz, çünkü ciddi bir politikacı bir yurdun geçmişiyse, kimliğini oluşturan kişilerle iş görmeyi bilir. Fransa örneğinde olduğu gibi yeni gelen siyasetçiler mütemadiyen Petain'e saldırarak siyaset yapmıyor.

Mesela Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin komünist filan değildir. İlk iş olarak da komünist Rusya'nın bayramlarını,

kutlamalarını, değerlerini ve hatta milli marşını bıraktı. Ancak Sovyet enternasyonalini kaldırmıyor. Çünkü "O bizim şerefimizdir" diyor ve çok da haklı. Ben size söyleyeyim, yakında Stalin'in resimlerini de asacaklar ki hakikaten seilmeyen bir insandır belli bir kesim tarafından. 1930'larda anneleri babaları götürülen çocukları ben iyi tanıdım oralarda. Onlar Stalin'i hiç sevmezler. Taraftarları da var elbette. Gürcistan'da tek tek konuşun, kimse komünizmi beğenmez ama karşılarına bir isim konduğunda iş biter. İnsanlar hemfikir olur. Ne heykel kaldırılır, ne de sokak ismi değiştirilir.

Şunu unutmayın ki Atatürk bu milletin aranan bir adamıdır. Yani her sıkıntıya düşüldüğünde, herkes onu arıyorsa bu onun silinemez bir şahsiyet olduğunu gösterir. Atatürk bu millet için silinemez bir konumdur. Silinmeyen adamlar hakkında ileri geri konuşmak rahatsız edicidir. Akli başında insanlar bunu yapmazlar.

Atatürk hakkında ileri geri konuşmak aptallıktır. Ne sabah akşam Atatürk diye prim yapanlar ne de onun karşısında kendini konumlandırmaya çalışanlar her iki yolun da işe yaramayacağını bilmeliler.

Atatürk hakkında ileri geri konuşmak aptallıktır.

Grow up.
Kendi yolundan git.

Yeni GLA

Drive

www.mercedes-benz.com/growup

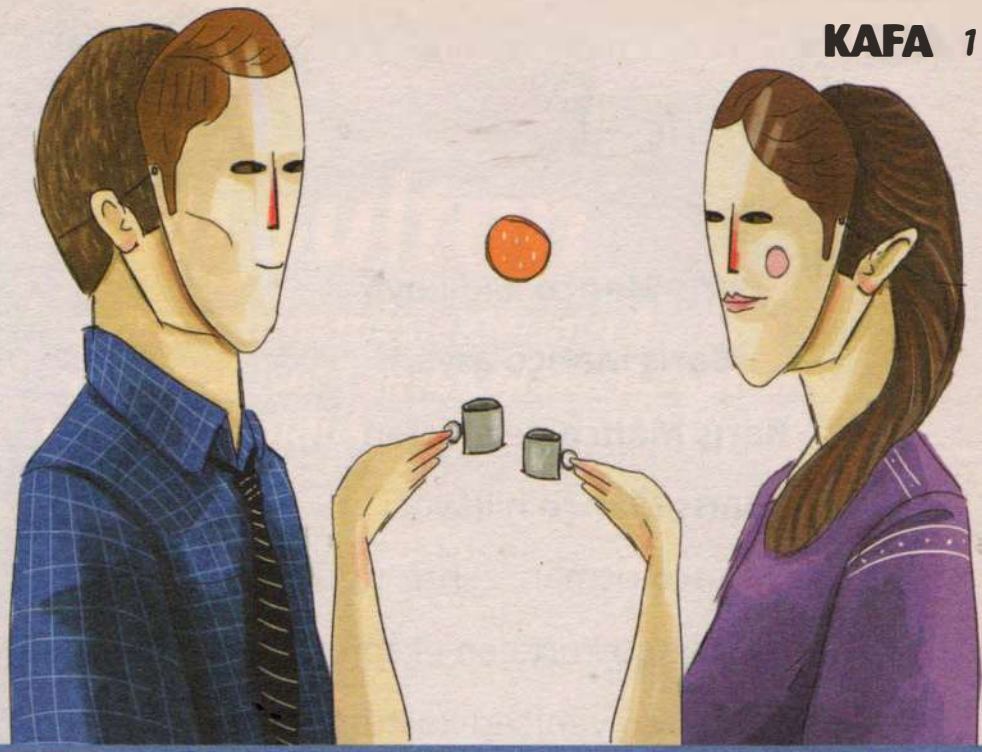
GLA yakıt tüketimi şehir içi / şehir dışı / karma: 4,5 - 7,4 / 3,6 - 4,9 / 3,9 - 5,8 l/100km.
CO₂ emisyonu karma: 105 - 135 g / km.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Candaş Tolga Işık

feodallerin korkulu rüyası bekir amca

İllüstrasyon: Alper İstanbullu

Bekârlık Gürkan Abi'nin canına tak etmişti. Anadolu'yu sömüren her zalim gibi Gürkan Abi de feodaliteye bel bağlamış ve korkunç bir plan yapmıştı. Dahası bütün aileyi de buna ikna etmişti.

Mühim bir toplantının en alevli anında telefon ekranında "Amcam arıyor" yazısı belirdi. Açamadım. Üç saniye sonra yeniden aradı. Açtım. "Amca bir toplantıdayım, ben seni arayayım mı?" dedim. "Sıçmışım toplantına," dedi, "yarın Gürkan'a kız istemeye gidiyoruz. Akşam yedide bizde ol. Sekizde kız tarafına gideceğiz." Amcam o toplantıya kakasıyla izini bırakırken, Gürkan'ın evlilik haberiyle başlayan bu süreç, insanlık tarihine çok daha derin bir iz bırakacaktı. Amcam memlekette kalan son aile büyüğüydü. Oğlu Gürkan ise onun yedi oğlu arasında insanüstü çabalara rağmen evlenememiş en büyük çocuğuydu. Küçükken altı amcamdan olan otuz beş amca çocuğu arasında Top10 listesi yapar, Gürkan Abi'yi de hep en tepeye yazardım. Dolayısıyla onun evlenmesi sadece ailemiz için değil, benim için de çok güzel bir haberdir. Gürkan Abi'nin evlenecek olmasının ailemiz açısından ana gündem maddelerinden biri oluşunda, benim ona karşı beslediğim sevginin dışında bir anlamı vardı. Gürkan Abi doğuştan strabismustu.

Strabismusa halk arasında şaşılık deniyordu, ama bizim aile halkın ne dediğinden çok Gürkan Abi'nin duygularını önemseydiğinden, ona "şaşı" diye hitap etmekten imtina ediyorduk. Zira çok çekmişti bu illetten. Strabismusu saymazsak yakışıklı adamdı ve hepsinden önemlisi altın gibi bir kalbi vardı. Zor beğenirdi. Çabuk bağlanırdı. Aşk evliliğine inanırdı. İki kere âşık olmuştu. Karşılıksız aşklardaki bu ısrarı, onu evde kalma tehdidiyle karşı karşıya bırakmış, ama Gürkan Abi yılmamıştı. Yıllar sonra yine komşu köyden bir kız görmüş ve sonunda evlenmeye karar vermişti. Ertesi gün ilk uçakla memlekete gittim. Akşam saatinde amcamlara ancak vardım. Kız isteme merasimi için saha ve zemin müsaitti. Gerekli ekipman hazırlanmış, herkes sıfır kilometre kıyafetleri çekmişti. Gürkan Abi hariç! Salona girdiğimde, bizim amcaoğlu eşofmanlarıyla kız isteme timine son taktikleri veriyordu. Beni gördü, hasretle kucaklaştık. Gürkan Abi'nin kıyafetindeki bu "rahatlık" beni şüphelendirmişti. "Hayırdır, sen gelmiyor musun?" diye sordum. Amcam endişeli bir ifadeyle "Hadi geç kaldık, çıkalım ben sana yolda anlatırım." dedi. "Nasıl ya?" derken, amcam arabada mevzuya girdi. Bekârlık Gürkan Abi'nin canına tak etmişti. Anadolu'yu sömüren her zalim gibi Gürkan Abi de feodaliteye bel bağlamış ve korkunç bir plan yapmıştı. Dahası bütün aileyi de buna ikna etmişti. Gürkan Abi'nin beğendiği kızın babası, yıllarca amcamın yanında çalışan Bekir Amca'ydı. Bekir Amca üç kızı olan, gariban bir adamdı. Gürkan Abi, Bekir Amca'nın ortanca ve objektif bir değerlendirmeye en güzel kızı olan Neslihan'ı

Feodalitenin ne alçak ne büyük bir zulüm olduğuna bir kez daha tanıklık ediyordum.

isterken, amcamın feodaliteden gelen can sıkıcı gücüne güvenmişti. Ama strabismus riskini göz önünde bulundurarak yine de işi şansa bırakmamış; kızı istemeye kendi yerine bir yaş küçük ve ailenin en yakışıklısı, kardeşi Fırat'ın fotoğrafını göndermişti. Hikâyenin tamamına Bekir Amcaların kapısında vakıf olan benim adıma ise geri dönmek için artık çok geçti. Feodalitenin ne alçak ne büyük bir zulüm olduğuna bir kez daha tanıklık ediyordum. **Damadın varlığı dışında klasik bir kız isteme merasiminde olması gereken tüm ritüeller eksiksiz yerine getirilirken, hiç kimse "Damat nerede?" diye sormuyordu.** Amcam bu büyük sahtekârlığa "Allah'ın emri, peygamber efendimizin..." diye başlayarak gözümdeki yerini yerle yeksan ederken, daha cümlesini bitirmesiyle Bekir Amca'nın "Verdim gitti," demesi bir oluyor, salon alkışa boğuluyordu. Amcam "Hayır işinde acele etmek sevaptır," deyince Bekir Amca, "Siz nasıl uygun görüyorsanız" diyor ve düğün günü için bir aylık takvim belirleniyordu. Kafamda "Fotoğraf ne olacak?" sorusu uçuşurken, yengem "Oğlum sözlüsüne fotoğrafını gönderdi" diyerek salonun en hakim köşesine Fırat'ın resmini bıraktı. Kalktık. Dönüş yolunda türküler dinledik. Arada amcam arabayı durdurdu, halay çektik. İnanması güçtü ama gerçektir. Gürkan Abi, kardeşinin fotoğrafıyla damat olmuş gidiyor, bekârlığa veda ediyordu. Ertesi gün İstanbul'a geri döndüm. Bir hafta sonra amcamı aradım. "Nasıl durumlar?" diye sordum. "Her şey yolunda çok şükür. Gürkan'la Bekir'i tanıştırdık. Hiçbir şey demedi. Oldu bu iş" dedi. "Hayırlı olsun" dedim, kapattım. Bir haziran sabahı Gürkan Abi'nin düğünü için yeniden uçağa bindim. Bu sefer yanımda abim de vardı. Abim ve Gürkan Abi ilkokuldan sınıf arkadaşlarıydılar. Kutlamalara katıldığımızda Gürkan Abi'nin damat tıraşı bitmek üzereydi. Halay çektik. Gelini almaya gittik. Halay çektik. Kız tarafında gelinin annesi Meliha Teyze'nin sembolik gözyaşları dışında hiçbir üzüntü belirtisi yoktu. **Halay çektik. Düğün yerine geldik. Halay çektik. Gürkan Abi'yi gerdeğe soktuk. Halay çektik. Hatta düğün yerine halayla geri döndük.** Her şey yolunda giderken amcamla göz göze geldim. Telefonla konuşuyordu, ama suratı düşmüştü. Abimle yanına gittik, "Hayırdır amca?" dedik. "Bekir puştı..." dedi, "Neslihan diye Gülender'i vermiş!" "Gülender?!" Abim cevap verdi: "Neslihan'ın ablası... Kepçe Gülender."

Murat Meriç

Bariş Manço kadıköy

Bariş Manço asya

Bariş Manço geçmişten

Bariş Manço hikâyeci

Bariş Manço osman, zehra, düriye

Bariş Manço kurtalan ekspres

Bariş Manço yeniçeri kostümü

Bariş Manço sağcı bilinir

Bariş Manço her dem

Bariş Manço bir resmin kalmış bende

Cem Karaca bakırköy

Cem Karaca avrupa

Cem Karaca geleceğe

Cem Karaca romancı

Cem Karaca ilyas, temel, süreyya

Cem Karaca dervişan

Cem Karaca işçi tulumu

Cem Karaca solcu bilinir

Cem Karaca 12 Eylül öncesi

Cem Karaca bak o zaman resmime

Bariş Manço vs. Cem Karaca

Zafer Algöz

trabzonlu kanuni sultan

Bizim devlet tiyatrolarında bazı çılgın adamların mesleklerinin dışında özel hobileri vardır. Süha Tuna, Ergün Uçucu, Işık Toprak gibi... Bu şahane oyuncuların aynı zamanda çok iyi marangoz olduklarını kim bilebilir ki?

1985 yılında yitirdiğimiz çok kıymetli bir oyuncu abimizdi Süha Tuna. Enteresan bir sesi, kemerli bir burnu, çocuk saflığında bir yüreği vardı ve müthiş bir sahne adamıydı. Gelgelelim bizim gibi hergele güruhuyla aynı oyuna düşüp kulis ve turne sohbetlerine de katılınca yıllarca anlatılan, dilden dile, kuşaktan kuşağa aktarılan çokça komik hikayelere konu olmuş çok tatlı bir adamdı mekanı cennet olsun. Üstadımız Nur Subaşı bir gün şöyle dedi: "Allah insanları üç cins yaratmıştır yavrucuğum; kadınlar, erkekler ve tiyatrocular... Bunların içinde en karmaşık olanlar tiyatroculardır. Nedensiz, anlamsız her türlü çılgınlığı yaparlar. Tiyatrocuyum ama tiyatrocuları hala anlayamadım. Zaten anlamaya da ömür yetmez." Bazen gerçekten de öyle tuhaf çılgınlıklar olur ki başka mesleklerde bu kadar çok malzeme çıkar mı bilemem. Şimdi kimin aklına gelir aynı oyunda oynadığınız arkadaşınıza sürekli tezgahlar kurmak ve tufaya düşürmek? Bizim devlet tiyatrolarında bazı çılgın adamların mesleklerinin dışında özel hobileri vardır. Süha Tuna, Ergün Uçucu, Işık Toprak gibi... Bu şahane oyuncuların aynı zamanda çok iyi marangoz olduklarını kim bilebilir ki? **Evlerinde bir odayı ya da kömürlüğü tam tekmil marangoz tezgahıyla ve malzemelerle, yetmedi kalaslarla doldururlar. Keresteyi bakarak elleyerek değil, koklayarak seçerler. Ağaca aşkıtlırlar. El emeği göz nuru muhteşem işler yaparlar.** Mesela biri sehpa yapar 6 ay sürer. Yıllar önce Işık Toprak bir oyunumu yönetmişti. Konu marangozluktan açılınca kendisi anlatmıştı: "Bir yemek odası takımı yaptım, tam 2,5 yıl sürdü." "Yahu hocam bu nasıl iş? 2,5 senede yemek odası takımı mı olur?" demiştik ki cevabımızı aldık. "Evladım, benim yemek odası dediğim ucuz ağaçtan ya da formikadan yapma değil, ben dönem mobilyası yapıyorum." Mevzuya dalınca tam bir çılgınlık olduğuna vakıf olduk tabii. Bu çılgın tiyatrocular 400-500 senelik mobilyaları para kazanmak için değil, sadece kendilerini mutlu etmek için yapıyorlardı. 16. Louis dönemine ait yemek odası takımı yapıyorlar kolay iş değil. O dönemde hangi ağacı kullanıyorlar, cila ya da vernik nasıl yapıyor? O devirde çivi ya da vida yok, o yüzden geçme olması lazım. Geçmenin gevşemesini önlemek için içine ne doldurulur, her şeyi tamamen elle ve teknoloji olmadan yapıyorlar. Bazı malzemeleri bulamıyorlarsa birbirlerini telefonla arıyorlar. **Aralarında hem tatlı bir rekabet hem de yardımlaşma var her daim.** Süha Tuna bir oyunda baston kullanacak. Devletin verdiği aksesuar bastonu beğenmiyor ve tam 1 yılda üç ağaç cinsinden geçme olarak yaptığı muhteşem bastonu evden getiriyor. Bizim hergele güruhu da her fırsatta konuyu bastona getiriyor. Süha Tuna da bıkmadan usanmadan bastonu, ağaç cinslerini anlatıyor, muhteşem tespih koleksiyonundan giriyor verniklerden, tutkallardan çıkıyor. Baston o kadar kıymetli onun için. Oyun öncesi aksesuarcıdan alıyor, oyun sonunda sıkı tembihlerle tekrar ilgili adama zimmetliyor. Şimdi Süha Baba'ya bir piçlik yapmak lazım ama bastonu elden hiç bırakmıyor. Bazı tablo aralarında sigara ya da tuvalet ihtiyacı olunca elinden bırakıyor sadece. Evden kimseye çaktırmadan kıl testere getiriliyor, Süha Baba'nın bastonu bıraktığı o kısa anlarda sadece 1 cm kısaltıyorlar. Artık 50. oyundan sonra baston doğal olarak 50 cm kısaltılmış durumda ama o hiç farkında değil. Oyuncular konuyu hep bastona getiriyorlar ki anlasın, en nihayetinde bakıyor ki baston diz kapağı hizasına gelmiş. "Ulan ben bu bastona

"Allah insanı üç cins yaratmıştır yavrucuğum; kadınlar, erkekler ve tiyatrocular... Bunların içinde en karmaşık olanlar tiyatroculardır."

yanlış bir malzeme sürdürdüm galiba, bu çekti, boyu kısaltı bunun." deyince kulis kahkahadan yıkılıyor tabii. Çok temiz ve çocuk saflığında bir yüreği olduğu için kimseden şüphelenmiyor. 1980'li yıllarda Mimar Sinan oyunu oynuyorlar. Haluk Kurtoğlu Mimar Sinan, Süha Tuna da Kanuni Sultan Süleyman'ı sırtlamış döktürüyorlar sahnede. Mesut Yılmaz o dönemde Özal hükümetinde ve Kültür Turizm Bakanı. Trabzon'da bölge tiyatrosu açılışı var ve oyunu Devlet Tiyatrosu, Trabzon'a turneye götürüyor. Açılışı bu oyunla yapacaklar. Tüm devlet erkani orada. **Oyun öncesi bizim hergele güruhu Süha Baba'yı önce ablukaya sonra da gergefe alıyorlar. "Abiciğim Mesut Yılmaz rica etmiş, Kanuni Sultan Süleyman Trabzonluydu; acaba bu açılış onuruna Süha Bey Karadeniz şivesiyle oynayabilir mi diye soruyorlar.** Özel kalem

müdürü haber gönderdi, ne dersin?" Süha Baba hiç ikiletmeden: "Ne demek efendim, emir telakki ederim." diye zokayı yutunca herkeste müthiş bir coşku oluşuyor tabii. Kurulan tezgahı sadece Mimar Sinan'ı oynayan Haluk Kurtoğlu'nun haberi yok. Oyun başlıyor, önce onun olmadığı sahneler peş peşe gayet düzgün oynanıyor. Sonrasında Kanuni tahtta ve karşısında koca Mimar Sinan yerini almış başlıyorlar oynamaya. Süha Baba tahttan yarıyor: "Ke bagayum bura ula Sinan, ula uşağım nooldi? Bu cami ne zaman bitiy, de bagayum baa." diye girince o sahnede olanlar perişan oluyorlar tabii. Haluk Kurtoğlu gülmek için öyle hallere giriyor ki kıpkırmızı oluyor. Kan ter içinde sahneyi zor bitiriyor. Sahne bitiminde "Yahu Süha delirdin mi, koca Kanuni'yi neden Laz yaptın kardeşim?" diyor. Süha Baba gayet ciddi: "Yahu Kanuni Trabzonluymuş, hem bakanım emretti onun için öyle yorumluyorum." Haluk Hoca mevzuya uyanıyor tabii. "Ulan bu hergeleler seni işletiyor, nasıl böyle tufaya düştün?" Kuliste gülmekten ölüyorlar haliyle. **Oyunun devamında ise Süha Baba hiçbir şey olmamış gibi pırıl pırıl İstanbul Türkçesiyle oyunu bitiriyor. Çok temiz yürekli olduğu için kimseye kızmıyor ve gücenmiyor. Ama işin gerçeği Trabzon tiyatrosunun açılışında, Trabzonlu Kanuni olarak tarihteki yerini alıyor.** Rahmetli Süha Baba kuliste konuşulan komik anılara da katkı yapmayı severdi. Amâ anlatırken olayın geçtiği şehri söyler ve o sırada onu dinleyenleri tek tek olaya dahil eder ya da dışında bırakırdı. Anlatacağı anı 30 saniye ama seremoni hep daha uzun... "Bir kiş günü Erzurum'a turneye gittik. Mehmet sen vardın, Musa sen yoktun, Payidar sen vardın, Nişan sen de vardın, Uğur ve Taner yoktu, Alptekin sen de vardın..." Bu kim vardı kim yoktu meselesi anlatacağı anılardan daha komik olurdu her zaman. Bir gün yine anlatsın diye hergele takımı tezgahı kurmuş, anılardan konuşuluyor ve Süha Baba'ya gel gel yapıyorlar. Hiç fırsatı kaçırır mı, hemen kum balığı gibi atlıyor mevzuya. İllaki daha komik bir anı patlatması lazım. "Çocuklar hiç unutmam bir yaz turnesi yaptık Trakya Bölgesi'ne, Şimdiiii dur bakayım evladım sen vardın, sen yoktun, sen de vardın, sizler yoktunuz... Aksesuarci Salim yoktu, onun yerine Refet dayı vardı, Mehmet Ali yoktu... Eee bir dakika ya, ben de yoktum!" Cennet mekanın olsun Süha Tuna, müthiş renkli, büyük bir adamdın...

Başar Başaran

kör şöhret

Aslında bizim bildiğimiz şekliyle meşhurluk bir sıfat tamlamasının öncülüdür. Şöhretli aktör, meşhur doktor ya da ünlü köfteci fark etmez. Bize kişinin mesleğindeki kabiliyeti yahut şansı sayesinde edildiği bilinirliği anlatır.

Buğday tohumu içinde buğday olma amacı taşır. Sırtımı yasladığım çam ağacı çam filizinin nihayetidir. Aristoteles'ten öğrendik ki doğadaki tüm varlıklar kendi amaçlarını içlerinde taşır, ona göre şekillenirler. Tabiatın ahengi bu sayededir. O halde bir yerde huzur bozulduğunda nesnelerin gayelerinin tahrif olup olmadığına bakmamız yerindedir. Ve yine o halde bizde kaotik duygular uyandıran bu "Candan Kardeşler" sorunu nedir? Amacını yitirmiş, sadece görünür olmaya çalışan bir varoluştan söz ediyorum. Hâlbuki her nesne tabiatla yer kapladığına ve görünebildiğine göre görünür olmak bir canlının amacı olamaz. Görünmek varoluşumuzun en temel özelliğidir. Gaye bundan başka bir şey olmalıdır. Öyleyse Candan Kardeşler örneğinde cisim bulan sırf görünür olmak üzerinden kendini gerçekleştiren bu mutant tipolojiyi bir anomali olarak değerlendirmemiz gerekir.

Ne var ki bunlar hakkında yorum yapmak için elimizdeki tek veri sadece bir neticedir. Zira Candan Kardeşler ve benzerleri nedensiz bir sonuç olarak girerler hayatımıza. Haklarında bildiğimiz tek şey onları tanıdığımızdır. Amaçları kayıp, önceleri ve sonraları yoktur. Hani küçükken arsız çocuklar hile hurdayla kazanınca "Hatice'ye değil neticeye bakalım." derlerdi. Burada artık Hatice'nin bütün anlamıyla ölümünden söz edebiliriz. Evde tiğ yaparken aniden gitmiştir. Yerine Candan Kardeşler gelmiştir. Derinliksiz bir fenomen olarak uzayda yer kaplarlar. Demek ki nesnenin amacından ayrışmasıyla karşı karşıyayız. O vakit Aristoteles'e duyurmadan bu işi çözmemiz gerekir.

Aslında bizim bildiğimiz şekliyle meşhurluk bir sıfat tamlamasının öncülüdür. Şöhretli aktör, meşhur doktor ya da ünlü köfteci fark etmez. Bize kişinin mesleğindeki kabiliyeti yahut şansı sayesinde edildiği bilinirliği anlatır. **Oysa Candan Kardeşler fenomeninde ortaya çıkan durum başka bir şeyi adreslemeyen kendinde kendi için salt bir şöhrettir.** Bu insanlar "meşhur bir şey" değildirler, sadece meşhurdurlar. Bilinir olma özelliğinden başka bir şey taşımazlar. Şöhretin kristalize olarak tekil bir durum haline gelmesinden, Hatice'den sıyrılan neticenin özgürlüğünü ilan etmesinden söz ediyoruz. Hatice artık duldur, işte tehlike budur. Buraya bir günde gelmediğimizi söyleyebiliriz. Bunun için geçmişe, görünür olmanın kölesi olmadığımız kelimenin kıymeti harbiyesi olduğu zamanlara bakarsak şöhret kavramının ilk aşamada yerli yerinde olduğunu görürüz. **Biz önceden meşhur doktor dediğimizde aslında mesleğinin erbabı bir doktordan bahsederdik.** Sonraları bir mankenle aşk yaşayan doktorun da şöhretinden etkilenir, daha kötüsü apandisitimizi ona aldırma ister

olduk. Doktorun başka bir alandaki şöhreti ona mesleğine dair de bir meşruiyet kazandırıyordu. Bu tuhaf aşamada hayretle dururken bin beterine düçar olacağımızı hayal dahi edemezdik. Zira geldiğimiz son noktada şöhret artık bir mesleğe ihtiyaç duymamaktadır. Doktor düşmüş, ünlü olmak nesnenin nihai amacına dönüşmüştür. Şöhretin ne iş yapabildiğinin konumuzla alakası kalmamıştır. Demek ki bir amaca matuf olmayan şöhret dönemine gelmiş bulunuyoruz. Buna kör şöhret diyebiliriz. Demek ki artık geçer akçe nereden peyda olduğundan ırgalanmadığımız bir görünürlüktür. **Öyleyse meşhur adayının ünlü biriyle yatarak mı yoksa pazar yerindeki insanları kamyonla biçerek mi görünür olacağı kendi tercihi**

kalmıştır. Kapıcıyı da kesebilir, ünlü futbolcuyla yaptığınız yazışmayı magazine de sızdırabilirsiniz. Ahlak da günah da sizin derdiniz değildir. Aslanan görünmektir. Kör şöhretin bir ses benzerliğiyle aklımıza kör şiddeti getirmesi boşuna değildir. İnatçı hakikat bize buradan göz kırpmaktadır. Zira peşine düştüğümüz devrin illetine dair tezimizin sağlamasını kör şiddette de yapabiliriz. Terör eylemlerinin nedeninin giderek izah ihtiyacından kurtuluşunu düşünelim. Dünyada patlayan bombaları taranan diskoçekleri ölen sıradan insanları hatırlayalım. Kimin ne için yaptığı belli olmayan

neticeler yığınıyla karşılaşırız. Kör şöhret için bireyin izlediği yolu burada birtakım gruplar cemaatler izlemektedir. Eskiden böyle olmadığını hatırlıyoruz. Şiddete başvuran örgütler, örneğin IRA ne ister, ETA neden bomba koyar neyin peşindeler açıkça bilirdik. Birtakım örgütler belirli bir amacın aracı olarak terör eylemleri yaparlardı. Kabul edilmez bulur ama anlardık. Bugün görünür olmanın asıl amaç olmasıyla mazeretler ortadan kalktı, mantık zinciri koptu, elimizde salt çirkin neticeler kaldı.

Artık şiddet şiddet içindir, şöhret şöhret içindir ve hepsi sadece görünür olmak içindir. Tıpkı Candan tipolojisinde olduğu gibi. Elimizde bununla ne yapacağımızı bilmediğimiz sonuçlar var artık. Denklemi olmayan bilinmezlin çözümü de imkânsızdır. Bu tiplere bakıp akıl erdiremeyişimiz bundandır. Tuhaf olguların peşinde kavramlarımız tık nefes kaldılar.

Bu çaresizlikle "Ah Aristo sen kalk da ben yatam" diye bağırma istiyor insan. Gaye varlığı terk etmiş, ahenk bozulmuş, ortalık dağılmıştır. Şimdi bu insanların göz bebeklerine baktığımızda mahiyetlerinden boşandıklarını Tanpınarca söylersek arkalarından Tanrıların çekildiğini görürüz. Frenleri patlamış aksları kırılmıştır. O halde bir sonrasının bilinmezliği ayrı bir boyut katacak ki onlara o mahur beste çalacak Müjgan bugün ne giysem diye ağlayacaktır. Bizemse Allah sonumuzu hayreylesin demekten başka kaçacak yer kalmamıştır.

Artık şiddet şiddet içindir, şöhret şöhret içindir ve hepsi sadece görünür olmak içindir.

BİR ZORLU FİNAL DÖNEMİ ÖNCESİ DAHA KAFALARDA AVNI SORU: YİNE Mİ YAZ OKULUNA KALACAĞIZ?

DÜŞ SOKAĞI SAKINLARI

OFFF
ARKADAŞLAR
DİNLEMİYORSANIZ
BIRAKIN BEN
GİDEYİM.
DUVARA FİZİK
ANLATIYORUM
RESMEN.

HAYIR DUYGU BİR YERE GİDEMEZSİN.
TAM 1 DEĞİL, 2 DEĞİL, 3. SENE
ÜST ÜSTE FİZİK ALIYORUZ.
BİR YAZ OKULUNA DAHA
DAYANAMAYIZ ARTIK.

DUYGU YA SADECE
ESKİ SORULARA ÇALIŞSAK?
ŞU SAATTEN SONRA BİZDEN
BİR YOL OLMAZ. KONU MONU
ÇALIŞMANIN FAYDASI YOK.

YA SİZİN
BEYİNİZE ÇİP TAKMAKTAN
BAŞKA HİÇBİR ŞEYİN
FAYDASI YOK. BIRAKIN
BARİ DUYGU
BANA ANLATSIN.

MÜJGAN HOCA DA
BIKTI BİZDEN,
50'LİK
KAĞIT VERSEK YETER
ASLINDA.
SİRF YÜZÜMÜZÜ
GÖRMEMEK İÇİN
GEÇİRECEK
BİZİ KADIN.

O ZAMAN
Bİ YEMEK MOLASI VERELİM.
PIZZA FALAN MI SÖYLESEK?

POFF...
GÜLLÜ BİR ŞEY OLSAYDI KEŞKE,
KURU KURU BESLENMEKTEN
İÇİM KURUDU VEMİN EDERİM.

DIŞARIDAN SÖYLEMEYELİM YA
MASRAF HEP.
2 DAKİKADA ÇORBA-MAKARNA BİR
ŞEYLER YAPARIM BEN.

E BEN DE SANA
YANCI OLAYIM SİMGE.
EFE ULUSAL:
MUTFAKTAKİ
ÇÖZÜM ORTAĞINIZ.

EFE'YE DE HELAL OLSUN.
SIKI MARKAJ YAPIYOR.
BÖYLE BÖYLE
MURADINA ERECEK.

ABİ SİRF DERS
ÇALIŞMAMAK İÇİN O YA.
BEN DE
DERS ÇALIŞMAMAK İÇİN
SÜREKLİ EV
TEMİZLİYORUM, O HESAP.

GENÇLER
BEN BİR SAATE
KALKARIM YALNIZ.
SİZİN GİBİ 3 SENE
BOYUNCA
VEREMEDİĞİM FİZİĞİMLE
GÜNDEME GELMEK
İSTEMİYORUM.

DUYGUCUM
SEN ZATEN KAÇ
KENDİNİ KURTAR.
BİZ SABAH KARIŞI
YUMURTA KAPIYA
DOĞRU BASKI YAPMADIKÇA
ÇALIŞMAYIZ.

SİMGE VE EFE
FİNAL PSİKOLOJİSİNDEN ÇOKTAN UZAKLAŞMIŞTI BİLE...

SİMGE,
YAZ OKULUNA
KALMAZSAK
BU TEMMUZ BERABER
OLİMPOS'A
GİDELİM Mİ?

GİDECEKSEK ÇOCUKLARA DA
SÖYLEYELİM AMA
HER SENE HEP LAFTA
KALİYOR.

HADİ ŞU TABAKLARI
GÖTÜR BİR ÖNCE
DAHA TATİLE ÇOK VAR.
HATTA ÇALIŞMAZSAK
DAHA DA ÇOK OLACAK...

BEVLER,
DUYGU KALKACAKMIŞ.
BİZİM GİBİ OLMAK
İSTEMİYORMUŞ.
BİZDEN İBRET
ALIVORMUŞ.

AAAA YETER ARTIK. ÇALIŞMAMAK
İÇİN 40 TAKLA ATMANIN LÜZUMU
YOK. SONRA VAZİN SICAĞINDA
OKULDA SÜRÜNÜYORUZ
HEP BERABER...

YA ASLINDA
HAKSIZ SAYILMAZ AMA
BİR PUDİNG Mİ YAPSAK?
BUNU TATLI YERKEN
KONUŞURUZ.

EVET SİMGE,
VAZİN
ORTASINDA
SÜRÜNMEYE
GEREK
YOK.

OLİMPOS'A
GİTSEK
YA
KEŞKE...

LAFTA DEĞİL,
YAZ OKULUNDA KALİYOR.
HEM BEN DÜŞÜNDÜM Kİ,
BAŞ BAŞA...

sıkı tutun sevgilim

sıkı tutun sevgilim
gökyüzünü bizden bil
hazırlan avucuna bir ışık demetinin
aşağıda kalsın gökdelen yapımcıları
bulut hırsızları
aşağıda kalsın
Zübeyde Hanım'a dil uzatanlar
"Körler Sokağı" tabelası asanlar iç dünyamıza
siyaset mühendisleri aşağıda kalsın
onlar ki söylemezler
ama karşıdrlar felsefeye
aklımızın törpüleri, belleğimizi öldürenler
onlar da aşağıda kalsın sevgilim
darbeciler ve canlı bombalar da

sıkı tutun sevgilim
koparılmış bütün kanatları sırtımızdan say
çift kartalın soluğunu al Selçuklulardan
Zeugma mozaiginden "Çingene Kızı"nın yüzünü
"eli koynunda" motifini al bir Milas halısından
Göreme'deki güvercinliklerden
hayat ağacını, kırmızı kök boyalı
Efes Artemisi'nin eteğindeki arıları al
Çiçek Dağı'ndan Neşet Ertaş namlı abdalın sazını
al onu da yanımıza sevgilim
dökülmüş zülflerin arasından

sıkı tutun sevgilim
bütün haksızlıkları sana yapılmış say
vurulan çocukları, ekmek almaya giderken
televizyon ekranına sıçrayan kanı
atalarımızı anımsa, su içene yılan bile dokunmaz diyen
anımsa sonlarını
kanlı ellerini halklarına yıkatan hükümdarların
ne olur unutma
öpücük öpücük üstüne kurulur ancak
kimsenin yere düşmeyeceği
düşse de kaldırılacağı bir dünya
unutma sevgilim ne olur unutma

sıkı tutun sevgilim
bütün aşk şiirlerini sana yazılmış say
yerlerde sürüklenmeye başlanırken sevgi dizeleri
küçümsenirken deli divane aşıklar
unutma sevgilim ne olur unutma
yara almış bir aşk şiiri dolanınca kirpiklerine
toprağı ağaca dönüştüren tansığı düşün
evrendeki ışığın da bir annesi olduğunu
Büyük Patlama olduğunu babasının

düşün bir de
çiçek kokularını yitirmiş bir dünyada
ha yaşamışız biz
ha yaşamamışız

sıkı tutun sevgilim
kazımak için
simsiyah bir harf gibi kıvrılıp bekleyen kaderi
çocuk yaşta evlendirilen kızların alınlarından
boşandıkları kadınları köşe başında
ellerinde bıçaklarla bekleyen adamları
durdurmak için
durdurmak için nar bahçelerimizi kurutanları
elimi sıkı sıkı tut sevgilim
uçmaktan vazgeçmişiz
sabrımız taşmış
sırtımıza almışız da tüm yükünü dünyanın
ışığa doğru koşmaya başlıyoruz say
neden koştüğümüzü unutma
unutma sevgilim ne olur unutma
elimi sıkı sıkı tut
bileyim ki çok sevildim
koşarken de
düşerken de
çok sevildim
ölürken de

Cem Davran

orbita

Kafatasımız yörüngemiz esasen. Her birimiz güvenli bir orbita arıyoruz çocuksu yolculuğumuzda. Bazen bir göz çukuru kadar oluyor uçurumlar, bazen lopların yanıbaşındaki incecik beyin zarı kadar.

Öyle zor ki anlatmak, tarif etmek hayatı. Şart mıdır, gerekli midir? Nasıl adımlayacağız ertesi günleri, anlamak coşkusunu dizginleyerek? Saçma sapan şiirler yazmamız, kendimizi evrenin sırrına adanmışlığımız boşuna mı?

Yeni yetme günlerimizde, üniversite bahçesinde, bütün dersleri kaçırdığımız zamanlarda çözmüştük oysa, yaşamak denilen denklemi. Var olmanın bilmem kaçınıcı dereceden köklerini bir çırpıda bulmuş, eldeki somutları cümlelerdeki soyutların yerine koyup eşitliğin sağına hep hayatı denk getirmiştik. Formülümüz basitti; küçük küçük gezegenleriz, hem de hepimiz. **Biz başka gezegenlerin yörüngesindeyiz, başkaları da bizim yörüngemizde.** Kendi etrafımızda dönerken aynı anda başka bir çekim gücünün etrafında da dönüyoruz. Tesadüf diye cebimize koyduğumuz her şey matematiksel bir ifade icabında. Aslanan yörüngeler. Sıradan bir devinim içindeyiz ve bu devinim yola, sistematik bir döngüye sebep oluyor. Başlıyoruz hareket etmeye ve sonunda aynı yere dönüyoruz. Sonsuzluktan bakınca geometrik yörüngelerin gözle görülmez noktalarıdır. O kadar ufacığz ki varlığımızı kanıtlamak için fazladan enerji harcıyoruz.

Sabaha karşı hastahanenin bahçesinde tek başıma, yağın kar ve soğukla muhabbet ediyorum. Aylar önce annesinin ısrarıyla, tomografiler ve bilumum görüntülemeler sonunda yepyeni bir yol haritamız oldu. Göz çukurunun üstünde, beyin zarının dibinde kocaman bir kemik uru. Orbita bölgesi diye tarif edilen adres kismetse geçici ikâmetgâhımız artık. Efsane hoca anneye aynen şöyle dedi; kızım ben elli yıldır o bölgeye girip çıkıyorum. Bu uru bu seviyede, hiçbir emare yokken tek bir güç keşfedebilir, anne, Aynen böyle olmuştu. Ben oğlumu tanıyorum, bu gözü arkadan bir şey itiyor, içeride bir şey var. Çok pimpiriklisiniz hanımefendi, yok öyle bir şey, kontrol ettik, maşallah sporcu delikanlı, çok sağlam. Bu sözlere rağmen direnen annelik,

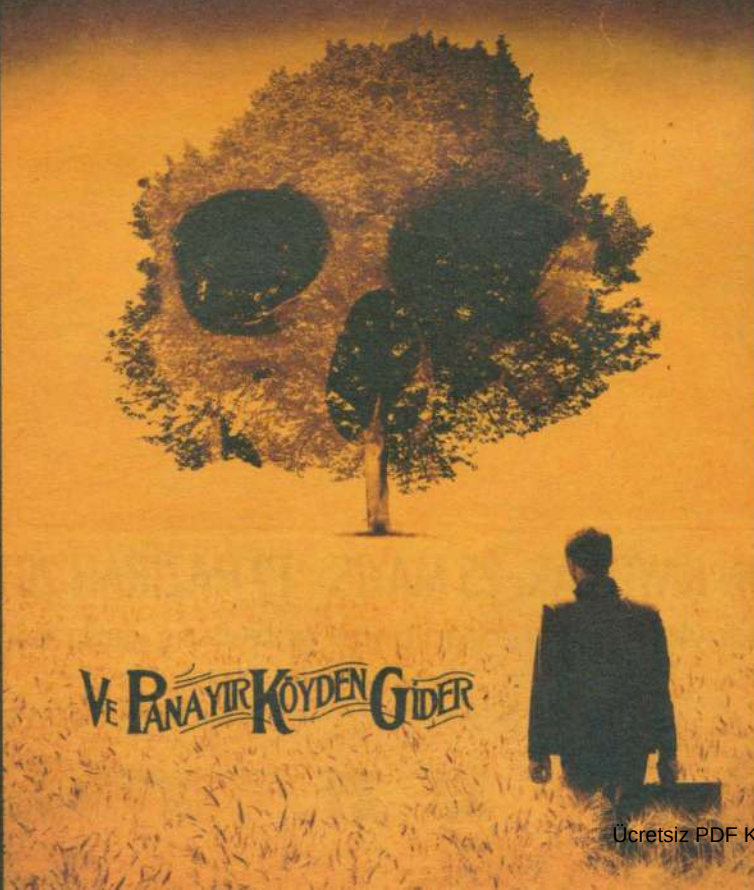
sinirlere ve beyin bölgesine dadanmak üzereyken orbitadaki uru kucakladı. Kulaktan kulağa açılan kafatasının uygun yerinden girildi, yörünge değiştirildi. Kar hızlanmaya başladı, yoğun bakımın loş ışıkları her bir kar tanesini aydınlatmaya yetiyor. Adını koyarken söylemişlerdi, zordur taşınması, yükü ağır olur. Ali olacak hayatı, yakışacak ona. Ağabeyi Can katıyor küçüğüne, hep baş ucunda. O da vakit kazanmak için hızlı davranmış, yedi aylıken katılmıştı aramıza. Prematüre başlangıcıni şenliğe çevirmişti el yordamıyla. Acil servis hemen yanı başımda. İyice hareketlenmeye başladı. Gezegenler, yörüngeler dolu etraf. Ameliyatın kendisini de sonrasını da anlatmak, anlamak çok zor, tıpkı hayat gibi. Kafatası kemiği diğerlerine benzemiyor.

Kesilmesi çok zor tekrar kaynaması ancak takviyelerle mümkün. Lâkin içeri de girmek gerekiyor. Hem de girene kadar ne varsa kesip biçip ayırarak. Ura dönüşmüş kemiği alınca orbita boş kalıyor, mecbur yeri doldurulacak. Geri dönerken her şey tersine yapılacak ve mask yerine oturtulup zimbalanıp çıkılacak. Ne acayip bir tarif değil mi? **Yaş on yedi ama hepimizden büyük, hepimizden metanetli ve güçlü. Etrafındaki romantik cümlelere aldırmandan, aklını, yüreğini harman edip ders veriyor bütün gezegenlere.** Biz acemi yetişkinler kafatasının sırrını çözmeye çalışırken genç büyüğümüz ağrı ve ödem atıyor okyanuslara. İki üç gün tam olarak uyanamıyor, telaşlanıyoruz ama yeşil kıyafetleriyle narkozitör hocayı görünce bir anda kendine geliyor ve haydi devam edelim kaldığımız yerden diyor. Sabah iyice belirginleşti. Çevre yolu gürültüsü eşlik ediyor kafataslarının serüvenine. Telefonuma uzanıyorum, Amerika'dan mesaj var. Filmimin yönetmeni montajı Los Angeles'ta yapıyor. Yazın çıktık, bitirdik. Nerede olduğumu, ne yaptığımı bilmiyor ama sanki hissediyor. Yabancıyı oynuyorum filmde ve hayatta. Afiş tasarımı belli oldu, görmek ister misin? Çok isterim, merak da ediyorum. Al bakalım, gönderdim. İşte o an bir yörünge daha değişiyor. Yüksek çözünürlüklü tasarım yavaşça belirginleşiyor. Afişin ortasında bir kafatası. Orbita başrolde yine. Bu nasıl olur diyorum, ne haldeyiz söylemiyorum. Kaba montajı izleyip senaryoyu okuyan tasarımcı böyle düşlemiş diyor.

Neredeyse üç yıl oluyor, hayat yepyeni gezegenler ve taptaze yörüngelerle devam ediyor. Anne henüz ayrılıyor Nöroşirürji Merkezi'nden. Ben tek tek vedalaşıp uzaklaşıyorum o sabah yörüngeme eşlik eden kar tanelerinden. İki ışıltılı gezegenimiz el ele sonsuzluğa koşuyor ve biz doğanın bütün armağanlarını saygıyla selamlıyoruz. Gördüğüm en muhteşem filmi kafatasımın her köşesine yerleştiriyorum. Orbita bütün dillerde yörünge demekmiş yeni öğreniyorum. Ne için yazıyorsan öyle yürüyorsun satırların arasında. Kimi vedalaşmak kimi kavuşmak için yazıyor. Kafatasımız yörüngemiz esasen. Her birimiz güvenli bir orbita arıyoruz çocuksu yolculuğumuzda. Bazen bir göz çukuru kadar oluyor uçurumlar, bazen lopların yanı başındaki incecik beyin zarı kadar. Görünmez gezegenleriz ya sonsuzlukta, enimiz boyumuz hissettiğimiz kadar. Şimdi ve yarın yörüngemizin koordinatları. Keyfini çıkarmak belki de tek anahtar. Hayat denilen cüsse, siz ne kadar hayâl ediyorsanız tam da o kadar.

Ne için yazıyorsan öyle yürüyorsun satırların arasında. Kimi vedalaşmak kimi kavuşmak için yazıyor.

VE PANAYIR KÖYDEN GİDER

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

ÇİZGİ FİLM VE ANİMASYON BÖLÜMÜ ÖZEL YETENEK SINAVI İÇİN SİZLERİ BEKLİYOR...

20 HAZİRAN
2017

BİLGİ İÇİN

s.karaalioglu@iku.edu.tr - 0212 498 44 26 - 42 26

o.malatyaliloglu@iku.edu.tr - 0212 498 45 75

Ataköy Kampüsü, 1 D-12. Bakırköy, İstanbul

www.iku.edu.tr

ÖN KAYITLAR: 25 MAYIS - 19 HAZİRAN 2017

Adaylara başarı oranlarına göre burs verilecektir.

ikustf
iku_animasyon

Gökhan Çınar

geçecek mi?

“Neden hep benim başıma geliyor?” sorusu kilitledi beni. “Ben başıma gelenle hep ne yapıyorum?” diye sorarsam bakarsın açılır kilitli kapılarım. Açılınca, rüzgar içeri girince, sıkışan duygularım kafeslerinden kurtulunca geçecek.

Sertçe göğsüme oturan bu ağrıya dokunabilirsem geçecek. Acıtacak, farkındayım. Sindirene kadar ağırlayacağım onu göğüs kafesimde. Kaçmadan, acısını yok saymadan, kendime kızıp canımı daha çok yakmadan, yargılayıp daha derine bastırmadan... Geleni bir kabul edip, onunla canım yanarken konuşursam geçecek. Kolay olmayacak ama mutlaka anlaşacağız onunla. Zamanla yumuşatacağım onu göğsümde, sabırla. “Nasıl geldin?” “Neden şimdi?” “Ne anlatıyorsun bana?” diyeceğim. Her sözünü yol göstereceğim diye aklıma bırakırsam, kalan izini iyileşsin diye zamana bırakırsam geçecek. Hemen geçsin diye kovmadan, tekrar gelir diye korkmadan, hep üst üste gelir diye kapanmadan, hep benim başıma gelir diye kaçmadan yüzleşeceğim. **Dokuna dokuna, konuşa konuşa, evet ağlaya ağlaya... Ağlarken kendime şefkat gösterirsem geçecek.** Yaramı üfleterek, tedavi ederek, sararak... İyileşmeden iyi olmuşum gibi yapmadan, daha önce kendimi nasıl ayağa kaldırdığımı unutmadan, kabul edip sindirince geçecek. Kendimi bırakırsam geçecek. Dik durmaktan ağrımış omuzlarımı acının yer çekimine biraz teslim etsem ne olur? **Hep güçlü olmak zorunda mıyım ben? Hep içime atacak, sözümü susacak, özümü çiğnemedi yutacak kadar güçlü? Acıda bile zafer kazanacak kadar güçlü?** Maskemi takıp kırıldığımı saklayacak kadar güçlü? Uzun bir yorgunluğu, derin bir kırılgılığı duymayacak kadar güçlü? En derin yarayı, en kırık anıyı duvarlarla kapatacak kadar güçlü... Hüzünde, yıkımda, yasta, karanlıkta, ayrılıktaki kendime meydan okuyacak kadar güçlü... Yok, o ben değilim. İnsanım, zayıfım, kırılanım. Zayıflığıma sahip çıkarsam geçecek. Ağrım nasıl, kökü nerede, nereden kırılmışım? Anlarsam gücüm elbet geri gelecek ve incinmişliğim bir gün geçecek. Daha güçlü olacak göğüs kafesim. Daha yüksek olacak ağrı eşiğim. Daha cesur olacak adımlarım. Daha derin yaşanacak deneyimlerim. Daha yoğun olacak duygularım. Ben daha bir “ben” olacağım her yaşadığımla. Acıyınca zayıf, aşınca güçlü olmaya izin verdiğimde geçecek.

Hazır olunca geçecek. Halimden anlamayanlara kalbimi gösterdikçe daha çok yaralanıyorum ben. Acı çekerken “boş ver artık” diyorlar. Hatırlananlar canımı yakarken “unut artık” diyorlar. Nasıl geçeceğimi bilemediğim bir engelin eşiğinde “aş artık” diyorlar. Sığınıp çaresiz beklerken “ayağa kalk artık” diyorlar. Ağlayıp derdimi anlatırken “yeter artık” da diyorlar. Yetmez, bitmez, aşılmaz, kalkılmaz, unutulmaz ki tamamlanana, hazır olana kadar! Bilmiyorlar. **Yaralıyken, istediler diye ayağa kalkamam. Hastayken, beklediler diye iyi olamam. Yastayken güçlü görsünler diye gülemem ben.** Bilmeden cevaplayamam, dinmeden başlayamam, çiğnemedi yutamam, emeklemeden koşamam. Ben bu kederi kimse istedi diye ortadan kaldıramam. Arındırırsam, anlamlandırırırsam, gözyaşım da yıkayıp tamamlarsam geçecek. Biliyorum, içim döküldükçe geçecek. Yeteri kadar sustuktan sonra halden

anlayanlarla konuşabilirsem geçecek. Saklı kalan acım nefes alamaz. Gizlenen derdim ışık alamaz. Göstermediğim yarayı yanıyorsa söndüren, kanıyorsa durduran olmaz. Utançla yeri saklanmış, korkuyla üstüne bastırılmış, öfkeyle kanatılmış bir yaranın sırrını, yerini, sebebini, acısını sürekli saklamak beni korumaz. Yalnızlaştırır. Anlatmak hafifletir, temas iyileştirir, ortaklık dindirir. Bir gün, hazır olunca, seçtiğim bir yol arkadaşına yaramı gösterirsem geçecek. Omzuna, aklına, kalbine güvendiğimden destek alarak geçecek. “Bana yardım et” diyerek, anlatarak, duyarak, paylaşarak... Herkes aynı acıyı yaşamasa da herkesin acı çekebildiğini bilerek, eşlik isteyerek geçecek.

Kendimi nasıl kırdığımı anlayınca geçecek. Acıyla yeni tanışmadım ben değil mi? Yine nasıl olup da kendimi bu hale getirdiğimi bulursam geçecek. En iyi bildiğim, “ben böyleyim” dediğim, çok alışıp çok kullandığım yöntemlerimi değiştirirsem iyileşirim. İyi gelmeyen “aynı”ları, keşfedeceğim “yeni”lerle değiştirme vakti gelmiştir belki! Hep o “aynı”yı deneyip durmayayım artık. Kışın ortasında bile çok yakışan incecik bir gömlekle sokağa çıkmak gibi, üşütüyor beni... Koyu karanlıkta inatla varmak için adres aramak gibi, yolumu kaybettiriyor bana. Tıka basa tokken illa o her akşam oturduğum sofraya oturmak gibi, şişiriyor içimi. Anlatacak hikayeler varken, susmaya hep kendimi zorlamak gibi, sıkıştırıyor kalbimi. “Neden hep benim başıma geliyor?” sorusu kilitledi beni. “Ben başıma gelenle hep ne yapıyorum?” diye sorarsam bakarsın açılır kilitli kapılarım. Açılınca, rüzgar içeri girince, sıkışan duygularım kafeslerinden kurtulunca geçecek.

Elbet bu da geçecek! Acıta acıta evet, değiştirip dönüştürerek belki! Anlaya anlata, inkar etmeden... Tüm varlığıma isyan etmeden... Geçsin diye ısrar etmeden... **Hemen kurtulmaya çalışmazsam, acının varlığını yok saymazsam, o yaşadığım acıyı, hayatımın tamamı o acıdan ibaretmiş gibi almazsam geçecek.** Kendime verebileceğim ne varsa vererek, elimden geleni yaptıysam takdir ederek, hazır olunca gelenin geldiğini ve gidenin gittiğini kabul ederek geçecek. Eskisi gibi olmayacağımı biliyorum. Acıdan geçmiş bir “yeni”si olacağım yaşadıkça. Yaralandığımı yok sayamayacağımı biliyorum. Yara izlerime karşı özenli olacağım dokundukça. Başıma gelenleri unutmayacağımı biliyorum. Kendime yeni bir yol açacağım onlardan, hatırladıkça. Tüm hayatım ne acıya teslim ne acıdan ibaret. Düşmeye, kalkmaya, yanmaya, sönmeye, kararmaya, parlamaya, kapanmaya ve yeniden açılmaya izin verirsem geçecek. Zaman geçecek, acı geçecek, üstümden yeni bulutlar, yanımdan yeni insanlar, hayatımdan yeni mevsimler, ufkumdan yeni hayaller, içimden yeni duygular gelecek ve geçecek. Belki bu haziran, belki başka bir gün dönümünde hayatımın... Ne zaman hazırsam o zaman! Yaşayınca geçecek.

Levent Erden

sürdürülemezlik

Amerikan kaşığıyla kendi bokunu yeme alışkanlığı azaldıkça, anlamı zimba ve çengelli iğneyle tutturulmaya çalışılmış kavramlar tavan yapıyor. Yanına ateşle yaklaşmamayı gerektirecek kadar plastik olan kavramlar, cümlelere hava vermek üzere ölü tersi pamuğu gibi tıktırılıyor. Bilinen kavramların, terimlerin yanına gelince bir de bilimsel kisve kazanıyor. Deneyim örneğin. Kendisi zaten yapay. Anlamı daha da zorlama. "Deneyim ekonomisi" "deneyim pazarlaması" "deneyim bilmem nesi"... Sanki "Dün gece yataкта muhteşem bir sevişme deneyimi yaşadık" ya da "Çok farklı bir çekirdek çitleme deneyimi sunuyordu" diye konuşuyormuşuz gibi. Üstelik pazarlama kelimesi, anlamını sahiplenememiş, çığırkan satış ikamesi olarak kullanılırken... **Alışveriş deneyimi, konser deneyimi, yol sürüş deneyimi, sırt kaşıma deneyimi... Bütün fiillerin deneyime dönüştürüldüğü ama öznesi olmayan tecrübesiz cümleler... Ama havalı...**

O da yeter.

Bir süre!

Süre!

Ama nereye?

Niğde'ye!

Sürmek zaten zor. Sürücü lafı sadece ehliyet ve trafikle ilgili resmi tanım olarak kaldı. Ama sürdürmekten başka yerlere evrildi. Sürmek, kullanmakla ikame edilirken sürdürmek kendini aştı. 1987 Birleşmiş Milletler "Çevre ve Gelişme Konferansı" sırasında tedavüle

çıkıverdi "sürdürülebilir" lafı. Çevre ve ilgili alanlarda anlamlı, gerekli ve geçerli insanların kafalarında "yeşil çöp tenekesi" oluşturacak kadar yoğun kullanılmış olsa bile. Ama "sürdürülebilirlik" savurganca ekolojik çerçevesinden taşırıldı, sınır tanımadan. Kavramın çevreyle sınırlı kalmasından çekinecek çok şeyi olabilecek iş dünyasının, Arap'ın yağı bol bulması gibi, her tarafa bulaştırmasına tüy dikti. Sürdürülebilir büyüme, karlılık, yetenek bulma, satış artışı... Kimse sürdürülebilir maaş artışından bahsetmedi tabii. Öte yandan günlük hayat da lafa sarıldı. "Sürdürülebilir ilişki, evlilik, eğitim..." **Sürekli olması istenen her halta sürdürülebilir yaftası takılarak sınıf atlatılmaya çalışıldı. "İstikrar" buhar oldu.** Ama çevre haricinde sürdürülebilir olan, olabilecek bir şey olmaz. Olmuyor!

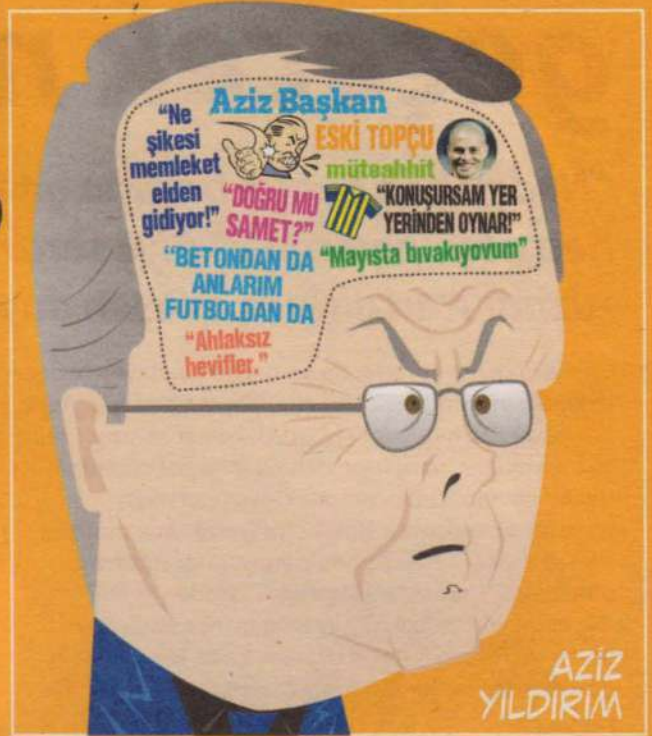
Sabit, kalıcı, zamana dayanıklı olmak hep ihtiyaçtı. Temeli ölüm korkusu, ölümsüzlüğe erişme çabası. Kimi mezar niyetine piramit, kimi lahit yaptırarak dünyada kalmaya çalıştı. Hükümdarlar, güçlüler aynı amaçla heykellerini yaptırıyor. Kalıcı boyalar bulununca da resimlerini kocaman altın oymalı çerçeveler içine yaptırıyor; fotoğraf bulununcaya kadar. Fotoğraf kalıcı olma arzusu halka yaydı. Her an ölümsüzleştirilebilir oldu. Düşünler, doğumlar, çocuklar... Sonra telefonla bile fotoğraf çekilebilir oldu. Kediler bile ölüme meydan okur oldu. Sosyal medyadan özellikle... Tablolar ise müze, saray duvarlarında "yaşam" sürdürmek üzere yerleştiler. Ama oyun değişti. Birdenbire, Instagram'da en ünlü sanatçılar, tablolar fazla heyecan yaratmazken, sokak sanatı patladı. Milyonlarca insan takip eder, beğenir oldu. Banksy, JR gibi isimler efsaneleşti. Banksy'nin "Disneyland"ı yere vuran "Dismaland"ı yepyeni bir efsane yarattı ve ilk açıklandığı bitiş gününde, yüz binlerce insan sıraya girmişken kapanıp yıkıldı. Yok oldu. **Fotoğraflar, ölüme meydan okuyarak paylaşılırken birden yirmi dört saat içinde kaybolunan siteler patladı. Fotoğrafın ömrü keleklerle eşitlendi. Kaos da olmadı.**

Şirketler, hükümetler "sürdürülebilirlik" diye yırtınırken "yok olanlar" öne çıktı. Demek ki kaybolan fotoğraflar bütün sosyal medya uygulamalarına yayılırken insanların değer seti değişiyor, sayfaları sokak sanatı süslüyor. Sürekli biriktirip sıkışmak yerine sürekli "yeni"ye, "ileri"ye yer açan bir kafa yapısı, yepyeni bir zevk ve değer sistemi oluşuyor. Sürdürülebilirlik sürünüyor. İşte, aşkta, yolda... Sürdürülemezlik sürdürülebilir mi acaba?

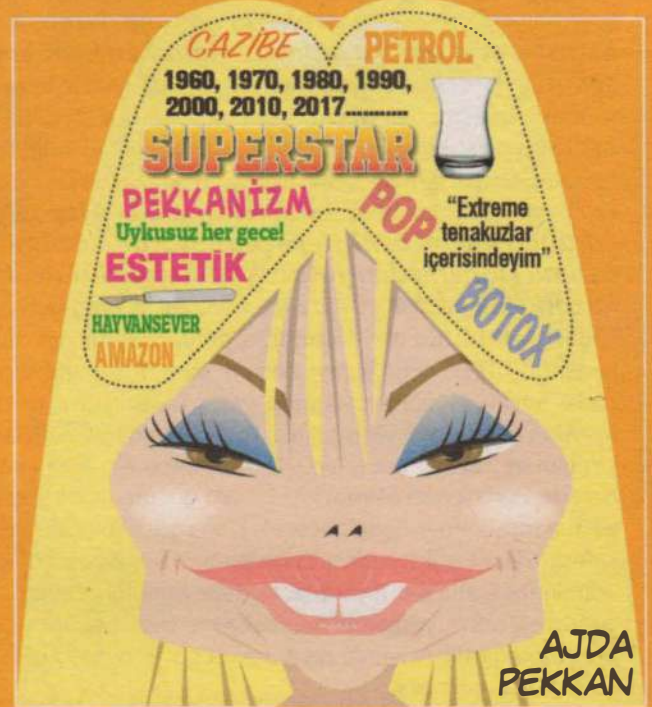

CAN BATNAK

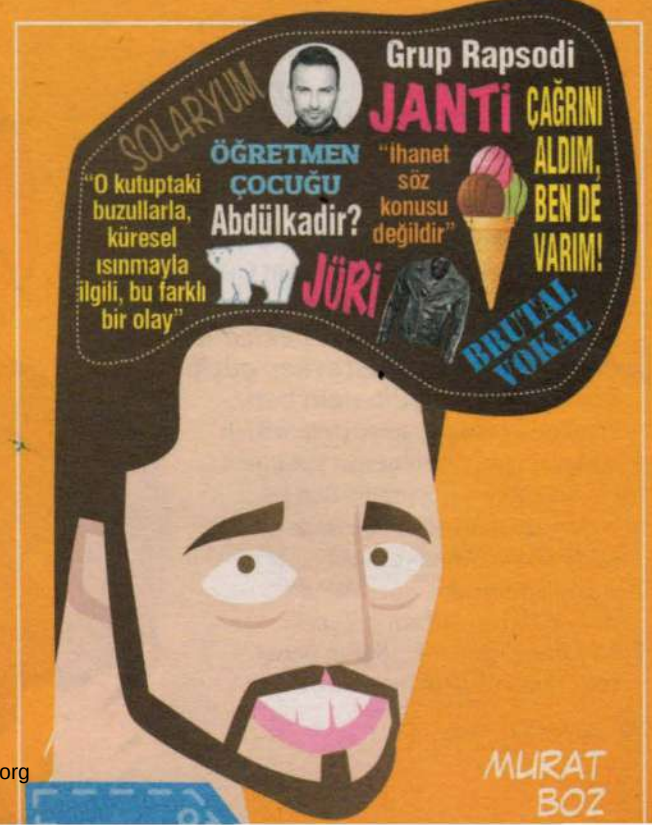
TOMOGRAFI

AZİZ YILDIRIM

AJDA PEKKAN

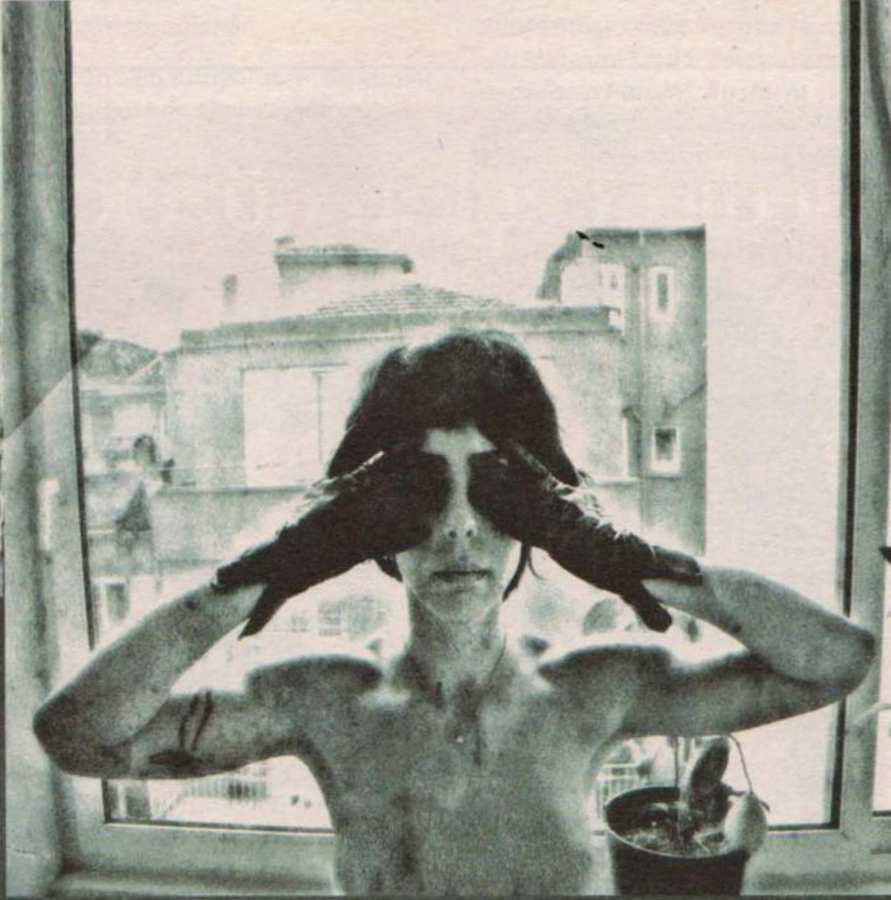

MURAT BOZ

Umay Umay

sana sarılmak için gizleniyorum

kelimeler uçar yerine anason kokusu kalır. kelimeler uçar yerine birkaç kırık kanat kalır, kelimeler uçar ağzında acı nikotin tadı kalır, kelimeler uçar ve güpegündüz tüm cinayetler haklı çıkar. o yüzden kelimeleri kullanmak lazım. derdini anlatamamaya dertlenmeli insan. dünyaya gelmiş olmanın ağırlığı olmadan hemen bi tık önce. en ilkel haliyle seni öpmenin erdemi. gülümse ihtiyacım var. dünyaya geri gelmenin ihtiyacı.

o kemandaki ses ege denizinde boğuldu. battı gerçeğin kayalıklarına vuran oyuncak bot. sen, hele sen var ya,, açlıkla sınanan tarihin susan kuklalarına ne öğretecektin?? kaç miligram şeker sana fazladan bir gün daha kazandıracaktı?. tekerlekli sandalyede spastik bi kız çocuğu, taş çatlasın dokuz - on yaşlarında, gökyüzüne bakıyor kafası hep arkada. dil bilmeyince konuşmak nafi. karton sarı pis bi renk. üstelik yazmışlar; "acız" diye. **bütün bunlar içinde sana sarılmak için gizleniyorum. seni sevmek lüks tüketim yani. lüksün de ötesi. gizli gizli öpüyorum.** sakinleşiyorum sonra. bütün olan bitenlerden olmamış gibi olmak istiyorum. tek derdim seni öpmek.

ama biliyorum sıra ona da gelecek. geldi bile. belki öpüşmek legal değil. torba yasanın torbası da delik. ama zaten gerek yok o kadar uğraşmaya. öpüşmeyin, kazlıçeşmede yer ayrılacak, orada yiyişin artık. demokrasinin kılıcı keskin, kendisi pek tuhaf bu ülkede. bir tarzı var demokrasinin. görmemeniz var olmadığı anlamına gelmez. gelmez, gelmez.

sana susuyorum. isyanım var. yetmiyor da kelimeler. sen kelimelerin

**kelimesiz
kalmak ne kötü
şey... öpüşeceğiz
mecbur. mecbur.
isyanın başka
bir yolu yok.**

yetmemesini bilir misin? düşün ki medeniyetin dibindesin ya da ormanın en karanlık yerinde; kimse yok konuşacak, kendi gölgenlesin. gölgen de ikindi namazında kaybolup gidiyor. kelimesiz kalmak ne kötü şey... öpüşeceğiz mecbur. mecbur. isyanın başka bir yolu yok.

evlilik programlarını kaldırmaya korkuyorlar. format değişecekmiş. **ucuz uyuşturucudan zehirlenmiş gibi olan dört saat tv başında kalan bu millet ne yapsın. bedavadan öpüşecek değil ya. onlar hep mağdur. sen hep gururlusun.** bir de şu sessizlik var. hani derler ya fırtına öncesi sessizlik. Bazen çok konuşuyorsun. delirmemek için. delirmek çok kolay. ne yazsak sızıyor ceplerden. yazmasak başka suçluluk. yürürken bile bakmamaya çalışıyorum etrafa. her yer her açıdan beton. kendimi vurasım geliyor, sonra kendimi sevesim. belki çoktan delirdim. olsun bir tek deliliğin kabahati yok aşkı düşününce.

ben yine seni sevmeye kaldım, avut kalbimi. yine ve hep geçecek karanlık de. çorba yapmak için havuç var mı dolapta de. kahveme şeker koymayı unut. ben de üzüleyim bak unuttu günlerin anılarını - bi şeker bile hatırlamıyor diyeyim. sonra arkanı dön öyle uyuyalım hiç üzülmemiş gibi. o sıcak rahmin içinde kalmış, hiç dışarıya çıkmamış gibi. sonra kestirip at yok öyle bir şey diye. kazlıçeşmede öp beni. nezih başka semtler de var ama hikayesi olmaz orda burada öpüşmenin. sana söyleyeceklerim uyustu. söylemeyeceklerimi de unuttum. üzülme boşver, daha iyi günlerimiz de olmamıştı.

“Tarih, kimseyi hatırlamayan bir ihtiyar.
Ona yalnızca yazarlar inanıyor.”

Bedia Ceylan Güzelce, Otlukbeli Savaşı'nı iki kirpinin gözünden anlattığı **1473**'te, olaylara bir başka gözle bakmamızı istiyor. Tarihin rakamlardan ibaret olmadığını şiirsel bir dille ustaca anlatıyor.

Savaşlarda adı bile geçmeyenlerin romanı 1473.

Bedia Ceylan Güzelce

birinci şahsın şiiri

Terk edilmek çok tatlı bir şey, mevzubahis sen olunca. Sen her şeyi bir mucit edasında yaparsın zaten, terk etmeyi ilk sen bulmuşsun gibi.

gözlerim gözlerine değince, felaketin olurdu, ağlardın.

Üç ayların içindeydik, herkes oruç, ben seni tutuyordum. Bir kumar masasında rehin bırakıldı mezun olduğum ilk okul. Yedinin komşuları, şehrin çocuklarından daha büyük bir umut vermiş olacak ki, okulun sahiplerinden bir daha haber alınamadı. Amerika'ya göç etmişler dendi, Sri Lanka'ya yerleşmişler dendi. Dendi de dendi. Alacaklılar teslim alır almaz binayı ilk iş otoparka çevirdiler. **Son gittiğimde okuma yazmayı söktüğüm sıralara arabamı park ettim, sek sek oynadığım yere bir köpek işiyordu.** Atatürk köşesinin durduğu yerde bir kuş, kesik kesik ötüyordu. On dördün komşuları kadar değilsem de ben de şans getirebilirdim bu dünyaya, tarih derslerinde birinciydim, Otlukbeli Savaşı'nı yeniden yazabilirim zannederdim. Kör Zeynel'in ölmediği bir roman kurmaya çalıştım ki olmadı, iki kirpinin hatırına bir ovaya yatırdım kendimi. Yanıma senden başka kimse uzanmadı. Sevgilim, biz seninle ikiye ayrılıyorz dostu düşmana karşı.

Kumar masasında rehin bırakılan son hatıram bu değildi şüphesiz, kışın ortasında elinde papatyalarla kitap fuarına gelişin, ki hiçbir şeyi mevsiminde, tam zamanında yapamamaların, var. Yeşil bir araba beni senin yanında ezdiği ama öldürmediği, fakat total bıraktığı için bunca yıldır duyduğun vicdan azabı, senin termal kütlenle birleşince müthiş bir ısı açığa çıkarıyordu. **Mesela Toroslar'da gezerken arkandan bir tufan seni takip ediyordu. "Eritecek yerler var daha" diyerek bölgeyi, "Çekilecek azaplar var" diyerek beni terk ettin. Beni terk etmek bu dünya üzerinde insanların yapabileceği işlerin en kolayı.** Su içerken bile boğulma ihtimalin varken, beni terk ederken ölme ihtimalin sıfır. Bu şekilde günde dört beş insan beni terk eder zaten, ayda seksen yüz filan, sonra yıllar süren yalnızlık. Sevgilim, biz seninle bir ayrılık hikayesine konu oluyoruz.

Bir otomobilin yeşil kasasına kurban verdiğim deri bütünlüğümü bir daha geri kazanmam imkansız, bunu herkes biliyor. Yine de Otlukbeli Savaşı'nın gizli kahramanı Kör Zeynel kadar vahim değil durumum, çünkü savaş bittiğinde onun başı omuzlarının üstünde değildi artık. Serilip serpildiğim ovada sana Otlukbeli'ni kimsenin kazanmadığı bir şekilde yeniden anlattım çünkü benim topallığım içten gelen bir durum canım, yeşil arabayla bir ilgisi yok, ruhum olur olmadık tökezliyor, yalana yatkınım yani. Gözlerim değil de hayatım başımı koymaya doyamadığım omuzlarında seğiriyor sanki, seni bıraktığım yerde bulamayışım da bundan. Sendeki bu geri gelmeme arzusu da bundan. Topallara yani genel olarak topallığa veda edesin var anlıyorum, körlere ve genel olarak körlüğe inancın zayıf, sen sağlık seversin, sağlamlık seversin, anlıyorum. Ahh be canım, bir şeyi sonsuza dek kaybettiğinde sen de anlarsın.

sessizce bir cıgara yakardım, parmaklarının ucunu yakardım, kirpiklerimi eğdirm, bakardım, üşürdün için ürperirdi, felaketin olurdu, ağlardın.

Düşündüm de, hiç değilse Kör Zeynel Bey'in kör de olsa, taşınmış da olsa bir türbesi var. Benim o da yok. Zamansız papatyalarını getirip bırakacağın, cesedimin başını sokacak bir köşem, yok. Babası Uzun Hasan, Otlukbeli Ovası'nı büyük bir yenilgiyle terk ederken yanına iki şey alır, oğlu Kör Zeynel'in kesik başı ve Fatih Sultan Mehmet'in kılıcına saplanacak sanıp sakladığı

bülbül ötüşlü kalbi. Türbesi taşınan Kör Zeynel, Kaygusuz Abdal'ı ben Mahzuni Şerif'i, Zeynel camileri, ben okulları severim. **İnsanların kalbini, kuşların yuvasını ve ölümlerin mezarlarını yerinden oynatmayın.** İşte sen sağlıklı, sıhhatle gidince hayatımızdan yani kalkıp gidince ovalarımızdan, benim aklıma Emrah'ın yıllar evvel söylediği bir söz gelir,

"Gidiyorum diyene kal daha karpuz kesecektik demek delikanlılığın şartlarından biridir." O zaman gitme, kal canım. Afili bir ayrılığın önce ovaları, sonra kahramanlarımızı teker teker kel bırakan kaygan yüzeyi ve iyi bir plan yapıp geri kazanmamız gereken, kumarda kaybettiğimiz koca bir neslimiz var. Tarihten hep sınıfta kalıyoruz ama sevgilim biz bin yıldır aşık hayatı yaşıyoruz.

ne vakit karışında görsen, öldüreceğinden korkardın, felaketin olurdu, ağlardın.

Kör Zeynel'in yeşil bir arabası olsa böyle olmazdı belki. Ne başı kesilirdi, ne türbesi taşınırdı. Bu durumda sen de beni terk etmezdin muhtemelen. Terk edilmek çok tatlı bir şey, mevzubahis sen olunca. Sen her şeyi bir mucit edasında yaparsın zaten, terk etmeyi ilk sen bulmuşsun gibi. Dünyada daha önce kimse kimseyi terk etmemiş gibi. Sıkıntıdan patlayana, ölüp ölüp dirilip sonra yeniden ölünceye kadar herkes birliktymiş de sen onları bir mucizeyle ayırmışsın gibi. Sevgilim, ellerinle inşa ettiğin köprünün altından akan sular, senin tufanına karıştı. Tarih bilgim zayıfladı, üç aylar hep başladı ve bitti, okullarım yıkıldı, yerlerine otoparklar, apartmanlar yapıldı, topallığım kimsenin gözüne batmıyor, Kör Zeynel'in mezarı taşındı, savaşlarımız için için sızlamaktadır artık ve sen beni terk ettin edeli yeni kıtalar keşfedildi. Dedim ya beni terk etmek kolayı seçmek oluyor hayatta. Yüzündeki ben gibi kendiliğimden kayboldum. Birinin okuyup üflemesine de ihtiyaç duymadan. Çok gezdim, çok gördüm, aşık da oldum, baya da seviyorum. Ama bu seni zaman zaman düşünmediğim anlamına gelmez. Eskiden ben ovalara uzanırdım şimdi coğrafyaları göğsüme basıyorum. Sevgilim, ben sende bazı şiirlere rastlıyorum.

güldü mü cenazeye benzerdi, hele beni kollarına aldımı, felaketin olurdu, ağlardın.

Herkes oruç, ben seni tutuyorum hala. Ah diyorum, ah bu dünyada ikimiz kalsak.

Can Yılmaz

arkanı dön ve çık...

Ekmek davası demek kurtarıyor önceleri, yediğin ekmek sevdiğin fırının ekmeği olmayınca ilk tokadı yiyorsun.

Arkana bakmadan gidebilir misin? Çok uzaklara, belki de çok uzaklara değil sınırın hemen dibine, bilmediğin topraklara tanımadığın insanların arasına, yapabilir misin bunu? Sevdiklerini geride bırakıp, hadi bana eyvallah diyebilir misin? İşler sarpa sarınca, sevgiliden fırça yiyince, patron esip gürleyince, hemen aklımıza düşer satıp sapıp yaşadığın yerden gitmek. Uzaklaşınca bitecek sandığından gitme, kaçma isteği, ama kaç kişi kaçtı da kurtuldu geride bırakmak istediği dertlerinden? Üstüne üstlük gurbet acısını da yanına katık ederek misliyle çekmedi mi acısını? Kızıp da küfrettikleri kaç kişiyi özlediler acaba, hem de yıllar sonra değil ha, birkaç hafta sonrasında belki de ilk yağmurda, ilk bulutlu havada.

Arkamda bırakırım önüme bakarım diyen kimler ne arkalarında bırakabildi yaşanmış günlerini ne önüne bakıp hayal kurduğu hayatı kurabildi, farkındasın değil mi? Yanında götürdüğün yine sen olduktan sonra neyi geride bırakabilirsin hiç düşündün mü? Anılarını bavulunda, ceplerinde, kitabının arasında, montunun cebinde yanına almadın mı? Anneni, babanı, kardeşini koymadın mı bavulun bir köşesine? Mahalle bakkalından aldığı ilk biranı, ilkokul öğretmeninin ilk aferinini, kızdığın şefinin doğum gününde ucuzluktan aldığı kazağı koydun ya bavuluna az önce, ki bavulu da kuzen hediye etmişti beraber yaptığınız ilk tatilde. Komşunun oğluyla çektiirdiğin fotoğraf telefonunda değil mi, hoşlandığın komşu kızının mezuniyet fotoğraflarını çoğalttığın bilgisayarın yanında değil mi? **Babanla bir örnek kazağını giydin ya soğuk olur oralar diye, sen neyi geride bırakıp da önüne bakacaksın?** Tüm hayatını sığdırdın ya az önce uçağın bagajına vereceğin 40 kiloluk bavula... "Ben giderim, kimseyi de özlemem." diyenler en çabuk kanadı kırılanlardır en kötüsü, son sözleri kırıdır, acıtır, canını yakar arkasından göz pınarlarını kurutanları, ama en çok ağlayanlar onlar olur sırtlarında "vazgeçememenin" yüküyle belleri bükülmüş. Birisi dön dese ikinci cümleyi ettirmeyecek belki de... En kolay "gidiyorum" demek, ağız torba değil ki büzesin konuşuyor işte bazen, sonra kolay geliyor arkası ta ki o gün gelip çatınca, anlıyorsun ki şaka değilmiş olup biten, az biraz birileri ağzını arasa belki bir erteleme, bir müddet daha düşünme! Ama karar verdin ya, astın kestini, gemileri yaktın, köprüleri attın ya, beynin sana bir oyun oynadı ya hani, çok sinirliydin hızlıca en doğru kararı vermiştin ya hani... Niye gidersin ki asla ait olamayacağın bir toprağa? Ekmek davası demek kurtarıyor önceleri, yediğin ekmek sevdiğin fırının ekmeği olmayınca ilk tokadı yiyorsun. Doymak için

diye avutuyorsun kendini, sonra elde makine bir hesap yapıyorsun ki ortada doyan yok. Sonra kendi kendine mırıldanıyorsun "Ama şartlar iyi, tatilim bol vesaire vesaire..." Sonra bir tatil günü evde sevdiğin kanaldan sevdiğin programı kendi dilinde seyredirken yakalıyorsun kendini, hem de sıcacık bir havada sokakların civil civil olduğu bir ülkede.

Emanet, ödünç alınmış anları yaşamaya başlıyorsun sonra başkasının toprağında onların güneşinin altında. Elinde tadını bir türlü sevmediğin su, hiç özlemediğin bir sebze yemeğinin başında, seni hiç ilgilendirmeyen ve çözümünü sana sorulmayan dertlerin oluyor sonra. Ben de buradayım demek isteyip yutkunuyorsun çoğu zaman, **adımladığın sokak senin değil, soluduğun hava senin değil, karşıdan gelen teyze sevimli ama elini**

öptürmez, örfü adeti senin değil, sıkıldım

lan bu hayattan dediğin hayatının siyah beyaz halini kasedi başa alarak tekrar seyrettirirler adama çünkü "uyum" derler "peki" dersin yutkunarak. Yani kısası gidemezsin buralardan, haa o da oralardan gelemes, akıbetiniz aynı olur, o pilav özlemes de fasulyesini özler annesinin... Yani kısası gidemezsin buralardan dünyanın her köşesindeki benzerlerin gibi, gidemezsin. Sadece sanırsın, gittim uzaklaştım, her şeyi bir çırpıda nasıl da bıraktım dersin, kendin de inanmazsın dediğine.

Hepsini bırak bindiğin bisikleti nasıl unuttun? Komşunun bahçesinden yürüttüğün erikler de mi yok aklında? Amca oğlunun soğuk şakaları da mı gelmiyor gözünün önüne? Babanın kurban kesmeyi beceremediği Kurban Bayramı yok mu aklının bir yerinde? Taksiti bitmemiş arabanızı çarptığın an da yok mu bir yerlerde? Nereye gidiyorsun sen ya? Şimdi beğenmediğin işini bulduğunda arkadaşlarına ısmarladığın yemek yok mu hafızanda? Küssüp arkayı döndüğün, uçak biletinin fotoğrafını yolladığın sevgilini ilk öptüğün yeri de unuttun mu? Üniversiteyi bitirdiğinde babana verdiği söz de yalan mı oldu şimdi? Sen bir yere gidemezsin, diğer gidenler gibi sen de hiçbir yere gidemezsin. Annen saçını okşarken neler demişti? Bir kulağından girip diğerinden çıktı mı hepsi? **Abinden yediğin dayığı, kardeşin yüzünden işittiğin azarları götürmüyor musun yanında? Sen gittiğini mi sanıyorsun yoksa!** Hadi eyvallah deyip gittiğini sanıyorsun ha... Çöpünü bile özlersin büyük konuşma. Üst komşu var ya hani gününün küfür edip kızdığın, onu görsem diye tatile gelirsin. Bence sen otur oturduğun yerde, hiçbir yere gidemezsin kendini yok sayarak, yıllarını havaalanında çöpe atacağını sanarak hiç gidemezsin. Sen ciddi ciddi gidebileceğini mi sanıyorsun? Sanmıyorum, çıkar ayaklarını da konuşalım, burası bizim evimiz bizde ayakkabı çıkarılır...

Celil Nalçakan

kaç kadeh kırıldı*

(Prolog)

Şimdi usulca ellerini arkada, beni terk ederken kurduğun cümleleri, her zaman söylediğin yalanların bir miktar üstünde, şarkımızı aklında, yeni sevgilini muasır medeniyetler seviyesinde tut...

Sonra, görebileceğim bir şekilde, kalbimi yavaşça yere bırak ve -canımın içi- ayaklarıyla vurarak kendinden uzaklaştır... Bir delilik yapma sakın... Sakin ol!

Sakin olursan, benden başka kimsenin canı acımaz ve hepiniz buradan sağ çıkarsınız...

Hiç ölmemeni diliyorum bir yandan, bir yandan izlemek istediğim tek şey senin intiharın...

Herkese öl, bana yaşa gibi bir sapıklık esasen aşk...

Diktatörlük, Kabul edilmiş esaret, Toplama kampına gönüllü başvuru, En ucuz gecelerin en pahalı pişmanlığı, İşkenceye razı gelmek, Ağlamaya tebessümden fazla kıymet vermek...

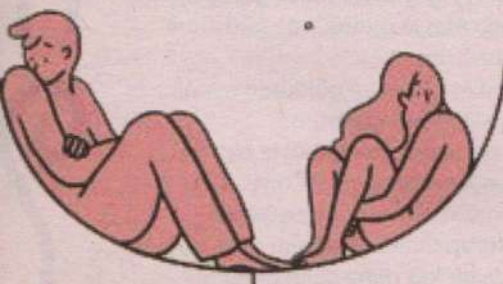
Aşk; sadece bir insanın hem şiiri, hem şairi olmayı kabul etmek kadar tok, bir sokak köpeği gibi aç...

Aşk; hakeme para yedirdiğin halde, kendi sahasında, bilerek isteyerek kaybettiğin maç...

(İtiraf)

Bir türlü şekil almayan saçların geldi gözümün önüne durup dururken... Hayatım kadar dağınık saçların... Lanet olası saçların...

Aşk; hakeme para yedirdiğin halde, kendi sahasında, bilerek isteyerek kaybettiğin maç...

Ne kadar benziyor içinden çıkamadığım, dünyanın merkezine giden çaresizliğe... Hayatıma devam edebilmek için seni bir bütün olarak unutmam gerekirken, her parçan, paramparça ediyor beni. Tüme varacağım tüm yollar, hatıralarınla tıkanmış. Teki kaybolmuş çorap gibiyim, sensiz hiçbir işe yaramıyorum. Uyuduğumda, senli kabuslar görmeye dayanamadığımdan, sigarayı sigaraya, kahveyi rakıya, geceyi güne bağlıyorum... Gel gör ki; siktiret birlikte dinlediğimiz şarkıları, ben artık, İzmir Marşı'nda bile Sana ağlıyorum...

(İntizar)

Ben de senin kadar gerçekleri görüyorum... Görüyordum... Görüyor muyum? Farisi'de, bir nokta yer değiştiğinde, madde, manaya evriliyor, göz "kör" oluyor... Nerden baksan kör ediyor beni aşka dem vuran bu cehalet. (sessizlik) Bir de şey var... Nerden bakarsan tutarsızsın, Neresinden bakarsan bak, bu aşk ahmakça!

(İnfilik)

Alfabem, adındaki dört harften ibaretti. Bir zamandır, yeni sevgilin kıskanmasın diye, onları kullanmamaya gayret ederek yazmaya çalışıyorum... Bir yandan Candaş, bir yandan Ayça "uzun yaz" diyor. Büyüdüğünü sanan bu çocuklar, -öyle ya da böyle- beni, senden daha çok seviyor... **Ne yalan söyleyeyim, adını, adaşlarına söylemeye inceden alışıyorum. Tam o ara, güneş doğuyor, O Aralık'ta gereksiz bir bahar eşliğinde, alışmak sevmekten daha zor geliyor...**

(diyalog)

KADIN - Yazmak zorunda mıydın?
ADAM - Neyi?
KADIN - Bizi...
ADAM - Biz... Ne acıklı kelimeymiş...

(Monolog)

Ne yaptım seni unutamadım...

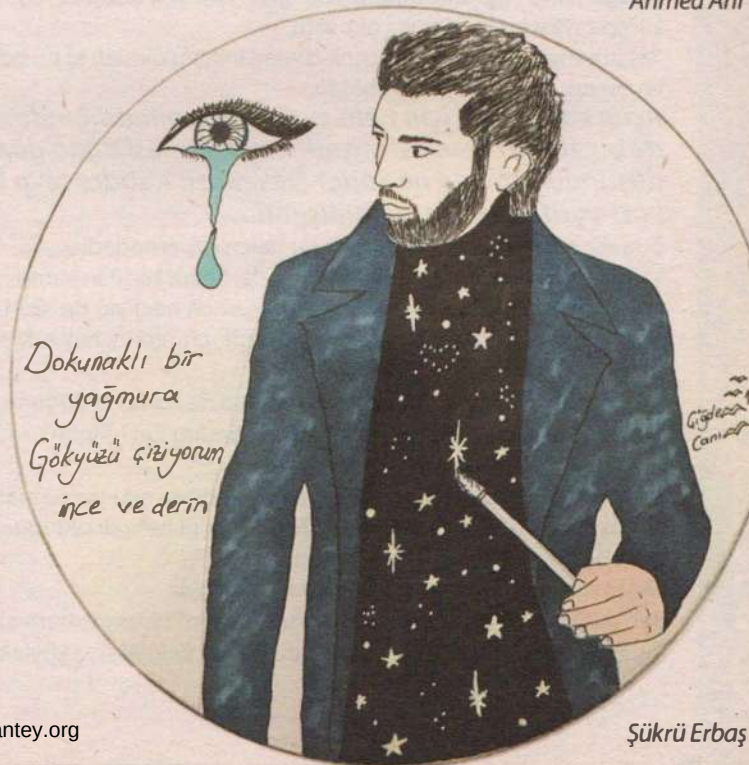
Çiğdem Canım Yayan

Yevgeni Yevtuşenko

Ahmed Arif

Şükrü Erbaş

Nihat Sırdar

devekuşu

Benim Zeki-Metin'le tanışmam çocukken televizyonda izlediğim filmler, piyango reklamları ve o zamanların kamu spotları olan "Eşeği hemen aşılatacammm" repliğiyle zihnime kazınmış aşı kampanyası tanıtımlarıyla olmuştu.

Annem ve babam 1975 yılında evlenmişler. Balayı için İzmir'e gitmek gelmiş akıllarına. O yaşı kadar çok fazla İstanbul dışına çıkmamış babam ve Yugoslavya'dan göç ettikten sonra İstanbul ve Bursa'dan başka bir şehir görmemiş annem için epey heyecanlı bir macera olmuş. Bir kere İzmir'in sıcaklığını bilmeden gittikleri ağustos ayında gündüz vakti kan ter içinde gezmeye çalışırken ortalıkta kimselerin olmadığını görünce anlamışlar zamanlamanın yanlış olduğunu ve Basmane'de ucuz, bütçelerine uygun diye kaldıkları otelde geceleri yaşanan odasal nümayişlerle de yanlış semtte kaldıklarını...

Neyse ki imdatlarına Fuar yetişmiş. Akşamları Fuar'ı gezerek çok keyiflenmişler. Bir akşam yine gezerken Kültürpark'ın içinde, Açık hava Tiyatrosu'nda Devekuşu Kabare'nin bir oyunu olduğunu görmüş babam.

Hemen gitmiş gişeye ve iki bilet almak istemiş. Ancak gişeci tüm yerlerin dolu olduğunu, sonraki oyunlardan birine yer verebileceğini söylemiş. Ertesi gün İstanbul'a dönmeleri zorunlu olduğundan babam balayı muhabbetinden girerek İzmir'de başlarına gelenleri de anlatınca gişeci yelkenleri suya indirmiş, ekstra sandalye vermiş bizimkilere.

Gece oyun için gittiklerinde en ön sıranın yanına konmuş sandalyelerinde, babamın deyişiyle "Zeki ile Metin'in dibinde" izlemişler Devekuşu Kabare'yi.

Ne zaman televizyonda Zeki Alasya-Metin Akpınar çıksa ya da ne zaman bir sohbetle isimleri geçse babam mutlaka anlatırdı bu hikâyeyi.

Onlara o kadar yakın oturup izlemek öyle büyük bir gururdu ki onun için...

Benim Zeki-Metin'le tanışmam çocukken televizyonda izlediğim filmler, piyango reklamları ve o zamanların kamu spotları olan "Eşeği hemen aşılatacammm" repliğiyle zihnime kazınmış aşı kampanyası tanıtımlarıyla olmuştu.

Yaş itibariyle Devekuşu'nu canlı izleme imkânı olmadı ki bu hayatı en büyük üzüntülerimden biridir.

Açığı kapatmak için hem evde video olmadığından hem de bir züğürt tesellisi olarak hayal etmesi daha güzel diye düşündüğümünden ne kadar Devekuşu Kabare teyp kaseti varsa yüzlerce kez dinlemişimdir.

Bu sebeple neredeyse tüm oyunlar halen ezberimdedir.

Yasaklar'daki yaz kampı bölümü mesela. Selim Naşit'in kamp yöneticisi Zeki Alasya'nın önünden geçerken ne giyip de "Geri kalmış ülkenin panço villa bozuntusu kılıkli herif" cümlesini hak ettiğini hayal ettim yıllarca mesela.

Sonra video kaydını izleyince hayalimden de komik olduğunu gördüm.

Yıllar içinde kimi dizilerde ve filmlerde izledim Zeki-Metin'i.

Hayranlığım ve saygım katlanarak arttı.

Sonra bir gün Candaş'ın televizyon programına eski bayramları konuşmak için davet edildim, muhtemelen fil hafızalı olduğum ve yakın tarih bayramlarını hatırladığım için.

Diğer konuklar Zeki Alasya ve Aydın Boysan'dı.

Ben ikisiyle de tanışmaktan dolayı topuklarım birbirine vurarak ve hipnotize olmuş bir şekilde onları dinlerken Zeki Alasya şöyle dedi;

"Bizim yıllarca sahnede yaptığımız siyasi mizahı şimdi radyoda Nihat yapıyor. Ben dinlerken çok mutlu oluyorum, gurur duyuyorum" 24 yıldır bu mesleği yapan biri olarak en mutlu olduğum anlardan biridir. Buna benzer duyguyu bir kez de rahmetli Cenk Koray hakkımda bir köşe yazısı yazdığında yaşamıştım.

Nasıl mutlu oldum anlatamam. Telefonunu aldım kendisinin.

Sonra bir daha görüşmek kısmet olmadı maalesef. Yine o tarihlere yakın bir zamanda Mehmet Ayan'la bir üniversitenin davetlisi olarak Kıbrıs'a gittik. Bizimle birlikte davetli olan konuşmacılara akşam yemek verileceği söylendi ve Girne Limanı'na yollandık.

Denizin bu kadar dibinde olup denizle ilgili neredeyse her şeyi bu

kadar kötü yapabilen dünyanın sayılı yerlerindendir Girne ve özellikle Girne Limanı'ndaki lokantalar.

Birkaç istisna dışında felakettir. O felaket olan lokantalardan birine oturduk. Ve birazdan diğer konuşmacılar geldi; Metin Akpınar ve Ercan Çitlioğlu. Metin Akpınar'la aynı sofrada rakı içecektik yani. O gece rakı mı içtik yoksa Metin Akpınar'ı mı içtik bilemiyorum. Bu kadar hoş sohbet, derya gibi bir insan tanımadım hayatımda. Kendisinin katıldığı sofraların günlerce sürmesi gayet normal. O muhabbeti kimse bırakmak istemez çünkü.

Ama gittiğimiz restoranın kötü aşçısının yaptığı kötü yemekleri servis eden ve her getirdiği yemekte Metin Akpınar'dan "Böyle pişirilmez bu annem. Git şefe söyle, şöyle yapıp böyle pişirsin" fırçasını yiyen kötü garson gayet hunharca gelip "Kapatıyoruz" diyerek

hıyarca hesabı önümüze bıraktı.

Ve sabaha kadar sürebilecek o muhabbet yarım kaldı.

Sofradan kalktığımızda içtiklerimizin etkisiyle Mehmet ve ben birbirimize yaslanarak yürürken bizim 4 katımız içen Metin Akpınar yeni uyanmış gibi dinçti.

Bu durumu da "Bana dokunmuyor bu meret" diye açıkladı.

Alkolün de verdiği cesaretle hayranlığımı, Devekuşu Kabare ezberlerimi, babamın Fuar anısını anlattım. Son derece mütevazı ve sevecen bir şekilde dinleyip babamın yaşını sorup "Abimiz olur" deyince ellerinden öpmek istedim.

Tüm bunlar aklıma Metin Akpınar'la yapılmış bir röportajı okuyunca geldi. Şöyle demiş sohbetin bir yerinde; "Kabare tiyatrosu önemli. Maalesef canlı mahluk da kalmadı bu kabare işinde. Ben direniyorum biraz. Zeki ne zaman çağıracak bilmiyorum. Çok da uzak değildir o tarih ama o günden evvel bir kabare müzesi, yaşayan bir müze göreyim; toplumda da var olsun istiyorum" Zeki Alasya öldüğünde göğsüme oturan taşın ağırlığını bir kez daha hissettim.

Keşke yine günceli yakalayan, inceden eleştiren ve güldüren oyunlar yazılsa, kabareler tekrar canlansa diye içimden geçirdim.

Hatta bir ara "Keşke Kültür Bakanlığı bu sesi duysa ve böyle bir müzenin kurulması için Metin Akpınar'la irtibata geçse" diye düşündüm. Sonra kendi düşündüğüme kendi kendime güldüm.

Umarım bir kez daha aynı masada oturup dinleme şansım olur Metin Akpınar'ı. Umarım aynı deryada bir kez daha dalıp giderim.

Varsın "Kültür Bakanlığı'nın katkıları" olmasın...

Kaan Koç

İyiyim,

hiç olmadığım kadar

Konuya dönersek, evet, yine konu benim. Herkesi sevmeye çalıştığım dönem hezimetle sonlanmıştı. Bunda benim ne günahım var bilmiyorum, bu işlere ben bakmıyorum zaten, üzerinde duramam şimdi. Ama bedelini benim ödemek üzere olduğum kesindi. İnanabiliyor musunuz, sanki bir bankaya elinde tüfekte girmiş birini cezalandırır gibi, bu yeryüzü bana boyumun ölçüsünü vermeye kalkıştıyordu. **İşte hukukun aksadığı nokta; suçlular için milyonlarca yasa var ama hoş niyetliler için bir tanecik cümle yok kitaplarda.** Mesela bir şirketiniz olsa, sağdan soldan mal verme vaadiyle 3-5 trilyon inderseniz kasaya, sonra da iflasınızı açıklasanız size kimse dokunamaz. Mahkeme bakar eder size, çay falan söylerler koridorlarda, avukatlarla akşamki futbol maçlarına kupon yaparsınız, o kadar. Tokatladığınız insanlarla ilgilenmezler. Çünkü iflasını açıklayan korumaya alınır. Ben de hukukun üstünlüğüne inanan biri olarak bunu yapabiliyordum. Bunu yaptım. İflasımı açıkladım. Artık hiç kimseye sevgi beslemeyecektim.

Bu kararı aldığım ilk an, hayatımda eksiksiz bir özgüven duyduğum tek saniyeydi. Sonra hareket planı yaptım ve uygulamaya koyuldum; ufak ilanlar bastırıp şehrin duvarlarına yapıştırmakla başladım işe. "ARTIK SİZİ SEVMİYORUM" yazıyordu üzerinde. İmzaya falan gerek yok, o kadarını da onlar bulsun, beni bağlamaz. Her ilanın kamuya ilan-ı aşk ettiği bir devirde ortaya bir cesur yürek çıkıp sevgisizliğini haykırıyorsa kıymet bilen herkes onun peşine düşmelidir. Ardından "İyi akşamlar", "kolay gelsin", "kendine dikkat et", "su içer misin", "bu hediyeyi sana aldım" ve "arılının soyu tükenirse dünya yok olurmuş onlara iyi bakalım" gibi cümleleri bıçak gibi kestim. Kullandığım 15-20 takipçili sosyal medya hesaplarımda daha çok kişiyi takip etmeye başladım, dinlediğim müziklerdeki bütün içli şarkıları çöpe attım, rakıyı bırakıp viskiye başladım. Sevgiden vazgeçme planımı uygularken anladım ki sevmeye çalışmak hakikaten daha zormuş. Sevmek için tonlarca çuval taşıyordum, tonlarca enstrüman, araç gereç... Sevmemek için ise tek bir şey yeterliydi; o çuvalı taşıyacak bir hamal. Kendime hemen bir sekreter tuttum bu yüzden, artık aramızda bir çeşit ilişki olacak insanların tümüyle o görüşecekti. Sadece iş politikanın dehlizlerine gelince ben alacaktım topu ayağıma. Tamam, harika bir strateji bu dedim kendime. **Biliyorsunuzdur, Amerika'yı keşfetmemiş olmanız, Amerika'ya ayak basınca kendinizi bir muzaffer kumandan gibi hissetmenize engel değildir.** Tamam, Amerika boktan bir yer ama neresi değil ki diye sordum kendime. İşsiz olmama rağmen bir sekreter tutmuştum, acaba aptal mıyım diye düşündüm ama sonra sorun değil dedim, hukukun üstünlüğüne inanıyorum. Biraz sevgisizlikle ben de bir şeyler yaratabilirim. Anneler gününde sekreterime annemi aratarak başladım işe; ah merhaba Canan Hanım, nasılsınız, oğlunuz anneler gününüzü kutlamam için bizzat beni görevlendirdi, yüklü bir ödeme yaptı ve düşünün kendi anneciğimden önce sizi aradım tebrik etmek için! Annem zokayı yutmuştu, telefon kapandıktan 10 saniye sonra beni aradı ve ben "Ne demek anne, sana az bile" gibi cümleler bıraktım ahizenin deliklerinden içeri. Sesim oradan sızdı, yerküreden yükselip uzaya çıktı, oradan tekrar yeryüzüne ve annemin kulağına yansıdı. Başarının kitabını yazıyordum. Ama böyle uzay muzay, ahizenin incelikleri, annemin güzel ve duyarlı kulağı gibi şeyleri düşünmekten vazgeçmeliydim. Bu en son ve en zor adımdı. Ayaklarımın ucuna bakacaktım, sevmek istemiyorsam. Yoksa önünü alamıyordum; bu şanlı davamın en zor yanı buydu, ne kadar

Sevmek için tonlarca çuval taşıyordum, tonlarca enstrüman, araç gereç... Sevmemek için ise tek bir şey yeterliydi; o çuvalı taşıyacak bir hamal.

hıyar olursa olsun, birinin hikayesini, travmalarını, hayatını düşünmeye başlayınca 10 saniye sonra o insanı sevmeye başlıyordum. İnsanların hikayeleri, onların tüm suçlarını yok ediyordu gözümde. Allah belamı vermişti galiba benim. Mesajı aldım dedim ve böyle savaşa koyuldum işte.

Mutlu bir dönemden geçiyordum, iç organlarınızı çıkarıp evdeki buzluğa koyunca Mohaç Meydan Savaşı'na bile çınlıplak katılabilirsiniz, size kılıç işlemez. Asistanım günde 100lerce arama yapıyor, daha önceki sevgi dolu zamanlarımda adını unuttuğum eski arkadaşlarımla bana yemekler ayarlıyordu. Size bir sır vereyim mi, kendimi hiç bu kadar sevilmiş hissetmemiştim. Çünkü bir cümledeki sevilmek sözcüğünün yerine hangi kelimeyi koyarsanız koyun o cümlenin yine aynı şekilde "çalıştığını" keşfetmiştim. İyiydim, hiç olmadığım kadar. Bunca yıl hamallık etmişim meğer, kendi kalbimi taşıyarak. "Babanız hatta, sizinle özel görüşmek istiyor," dedi sekreterim. Evde, şortla oturmuş viskimi içerek televizyon programlarını takip ediyordum. Kurduğum krallıkta, benden daha sefillerini görmek mutlu ediyordu beni. Bir gün çocuğum olursa adını Hiyerarşi koyacaktım. Çift cinsiyetli bir isim. "Yine n'olmuş ya! Bağla, tamam," diye seslendim sekreterime.

Kadınlar arasında açıktan bir dayanışma ama gizliden bir çatışma vardır. Erkekler arasında ise açıktan bir kavga fakat gizliden bir dayanışma bulunur. Pis bir dayanışmadır bu.

"Ne boklar çevirdiğinin farkındayım," dedi babam. Babam görmüş geçirmiş bir adamdır.

"Seni mecburen aradım çünkü söylemem gereken bir şey var," diye ekledi. Böyle bir cümle duyduğunuz an, yalvarırım telefonları kapatın, şehri terk edin, kulaklarınızı kesip toprağa gömün.

"N'oldu?"

"Köpek... öldü."

Söylenilmesi gereken şeyler patlak verirse işler muhakkak kontrolden çıkar. **Dünya bunun üzerine dönüyor nasılsa; söylenilmesi gerekmeyen şeylerin havada uçtuğu, söylenilmesi şart cümlelerin çöpe gittiği.**

"Köpek öldü mü?"

"Öldü. Ama seni hala seviyoruz."

Telefonu kapattı babam. Ağlamaya başladım. Ölmüş olması değil, bir zamanlar doğmuş olmasıydı canımı sıkan. Buzluğu açtım, bütün iç organlarım orada mutlu mesut, sağlıklı biçimde duruyordu. Bir köpeği sığır işkembesinin en iğrenç yerleriyle yapılan kemiklerle kandırabilirsiniz. Fakat iş daha derin meselelere, sevgiye, güvene falan geldiğinde kafalayamazsınız onları. Çünkü bizim dilimizi kullanmazlar. İflas da edemez onlar; bir yerde muhakkak bir kemik ve bir parça sıcaklık vardır.

Evden çıktım, otobüs kulübesinde yere boylu boyunca uzandım ve kaşınan sırtımı yalamaya başladım.

A'dan Z'ye
aşkın bütün halleri
fena halde komik,
eğlenceli ve çok gerçek.

Doğan
novus

Sevdiği kadınla
kopuş sürecinde,
yaşamının en yalnız ve
en mutsuz döneminde
Tehlikeli Oyunlar'ı yazar.

Kendisi gibi topluma
yabancı ve yalnız
bireyleri anlatır.

Romanının yayınlandığı
1971'den itibaren
yalnız bırakılmışlığın
çöküntüsünü duyar.

Kitaplarına karşı oluşan
sessizlik duvarı onu dış
çevreden soyutlar.

İnsanın kendisinden ve
dünyadan kopuşunu anlatır.

KOPUŞ

Turgut Özlül toplumdan kaçarak
sosyal intiharı seçer.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranfey.org>

Sevdiği kadınla kopuş sürecinde, yaşamının en yalnız ve en mutsuz döneminde Tehlikeli Oyunlar'ı yazar.

Kendisi gibi topluma yabancı ve yalnız bireyleri anlatır.

Romanının yayınlandığı 1971'den itibaren yalnız bırakılmışlığın çöküntüsünü duyar.

Kitaplarına karşı oluşan sessizlik duvarı onu dış çevreden soyutlar.

İnsanın kendisinden ve dünyadan kopuşunu anlatır.

KOPUŞ

Turgut Özben toplumdan kaçarak sosyal intiharı seçer.

Selim Işık sevmediği burjuva toplumunda intihar ederek ayrılır.

SÜKUT SUİKASTI

Biçimcilik ve bireyciliğin estetik bir suç sayıldığı ortamda görmezden gelir.

Köyü ve toplumsal sorunları anlatmadığı için yazdıkları dışlanır. "Bu edebiyat çetesiyle işimiz var" der.

Kendini ifade etmek için çocukluğundan itibaren oyundan yararlanır. Kahramanları da sıkıntılarını dindirmek için oyuna başvurur.

Oyun, onun metinlerinde soyut ve somut olarak çok yönlü kullanılır.

MİZAH

Metinlerinde kara mizah ve şakayla sorunlara cevap arar.

Meselelere trajik yaklaşır umutsuzluğa kapılmaz, ironi yardımıyla kurtuluş arar.

Onun metinlerinde trajedi kahkahaya dönüşür.

Niteliksiz ve küçük burjuva dünyasıyla alay eder.

İNSAN

Aydın rolünü sorgulayıp halkına uzak düşmüş aydınlara öfkelenir.

Kahramanları batılılaşma sürecinin krizlerini içinde taşır.

Büyük ülküleri olmayan, sadece insanı anlatmak isteyen bir yazardı.

AKADEMİ

Mühendis olduğu halde tutunamamış insanları yazar.

Babasının zorlamasıyla mühendislik okur.

Toplumsal yaşam ona göre "kötü oyun" dur.

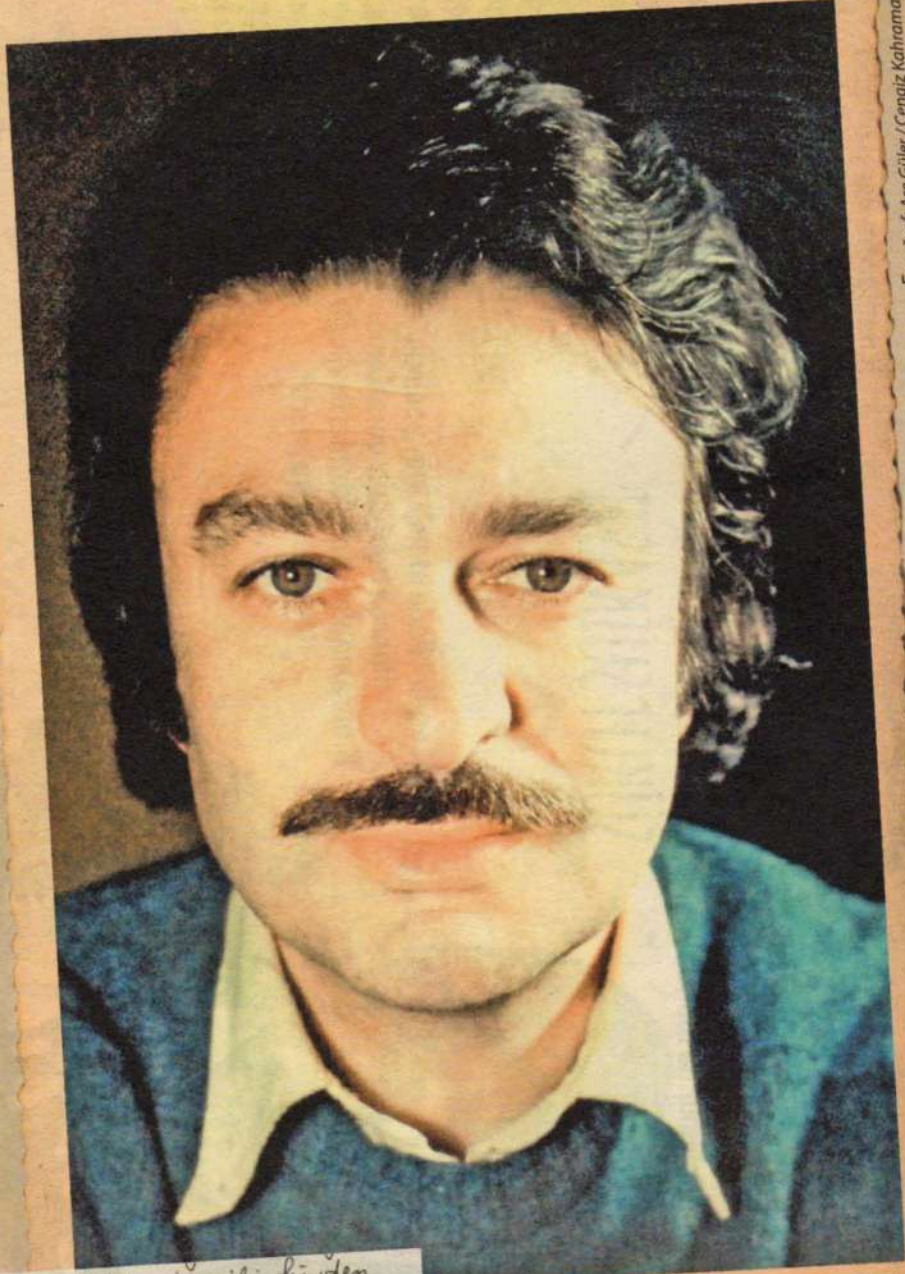
Anlatmanın coşkusunu kurgu/biçim/dil oyunları ile aktarır.

OYUN

Hep yaşamı oyunlaştırma eğilimindeydi. Tekerlemelerden oyun yapar, arkadaş grubunda "tek kişilik oyunlar" oynardı.

Her eserinde bir oyun kurar. Tehlikeli oyunlarla yaşayanları anlatır.

**Oğuz Atay'ın
bilinen
tek renkli
fotoğrafı.**

şahip çıkıyor. Böylece şehinli aydın gibi, kuyudan
gelen aydın da köklerinden kopuyor, bir salon serse-
resi, bir meyhaneye gezgini oluyor. Oysa halk artık
kendini tanıma, kendi bilincine varma, kendi ruhunu
sözümleme çabası içindedir, buna başlamıştır. Aydın
halkın öncüsünün gibi bir söz vardır, oysa artık

aydın kendi halkının yapmaya başladığı atılım-
ların gerisinde kalmaya başlamıştır. İlerici, gerici
her türlü akımların tekelerini ellerinde tutan bir
küçük yarı-aydın çetesi, yıllardır kendini yenileme
gerekini duyamadığı için bugün artık yerini kaybet-
menin için ancak bezirgân oyunlarıyla ayakta
durmaya çalışmaktadır. Yıllardır, halkı ve aydın

Günlük'ten, 1975

"Benden gerçek bir söz istiyorsan şunu derim.
Başkalarının yaptığı kötü şeyler değil, senin yaptıkların ilgilendirsin seni.
Genliğimden beri bilirim ki insan başkalarındaki kötülükleri görerek iyi olmaz.
'Sen herkesi kötülemez misin' diyeceksin. Bana da bakma.
Benden de 'varsa' iyi şeyler öğren".

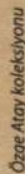
Bülent Korman'a yazdığı son mektuplardan...

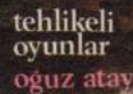
"Lisede iyi bir öğrenci olduğum için zor bir meslek seçmeliydim. Bu nedenle mühendis olmaya mecburum... Bütün ümidi Dostoyevski gibi mühendis olduktan sonra istifa etmekte... Babam benimle övünsün diye can sıkıntımı yürürlükten kaldırıp üniversiteyi bitirmedim mi?"
(Tutanamayanlar)

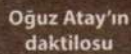
“Genellikle, bu çocuk büyük adam olacak gibi sözler dolaşıyordu ortada. Ne olacağını kimse söylemiyordu; fakat büyük olacağı hususunda herkes birleşiyordu... Selim büyük adam olamayacağını hissediyordu. Belki Türkiye savaşa girerse, Selim’in büyük adam olma meselesi unutulur ve Selim de bu kadar insana karşı mahcup olmazdı.”

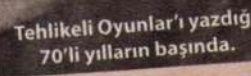
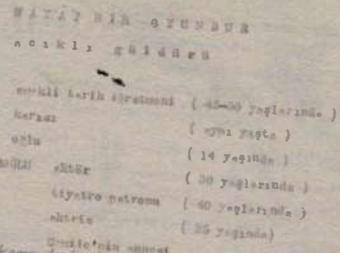
**Tutunamayanlar'ın
yayınlanmadan önce sınırlı sayıda
çoğaltılan teksir kopyası.**

Atay'ın 70'lerde henüz meşhur olmayan romanlarının ilk baskıları.

Oğuz Atay'ın Oyunlarla Yaşayanlar
adlı oyununun orijinali. İlk versiyon
"Hayat Bir Oyundur" adını taşıyordu.

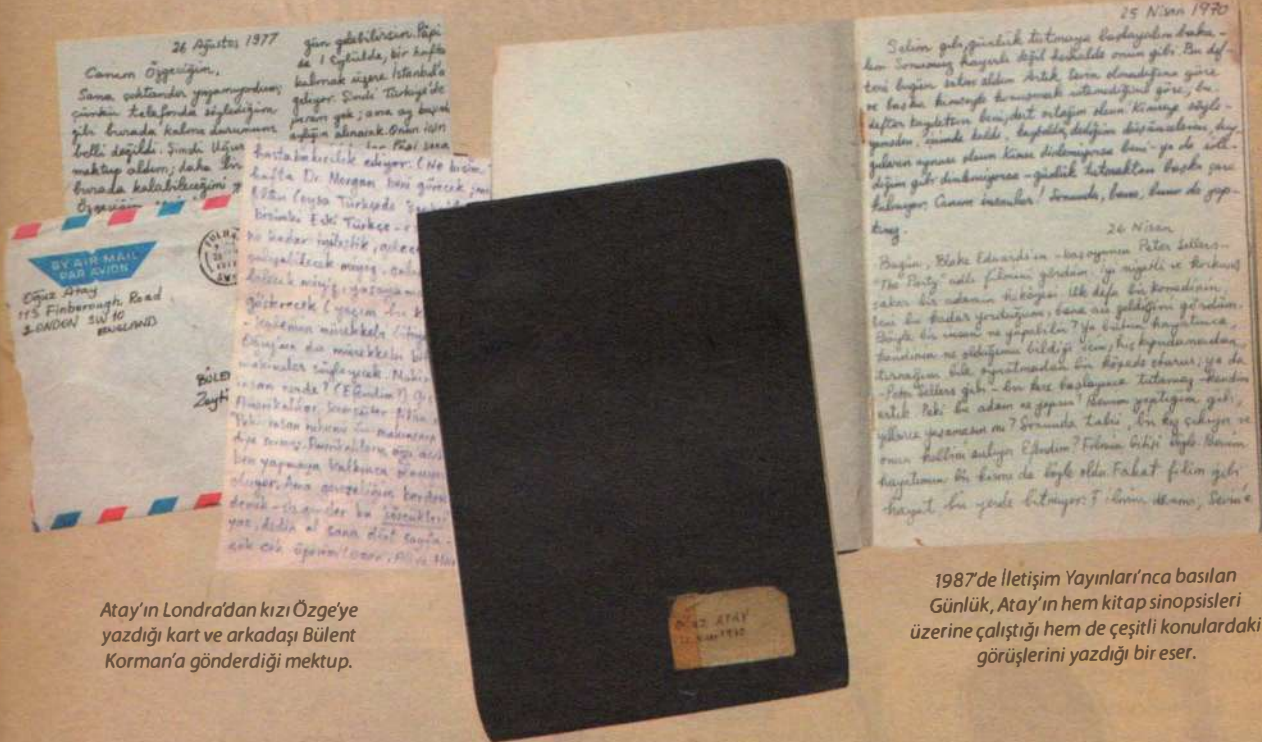

Fotoğraf: İsa Çelik

"Mektup yazanlar yeni romanlarımı, hikayelerimi soruyorlar; mahcup olmamak için yuvarlak cevaplar veriyorum. Sen eğer dörtköşe bir cevap istersen, çabuk yorulduğumu söyleyebilirim... Çünkü -biraz bilinsin ki- herşeye rağmen daha öyle gücüm kuvvetim yerinde değil. Ne bileyim işte, kimse alınganlık göstermesin ve beni biraz mâzur görsün. 'İşte bir Oğuz var canım, şimdi çok parlak durumda değil; duygularını belli etmemek için sık sık bağırır, çağırır' denilsin..."

1977 Şubat'ında, arkadaşı Bülent Korman'a yazdığı mektuptan. O sırada tedavi için İngiltere'de...

Atay'ın Londra'dan kızı Özge'ye yazdığı kart ve arkadaşı Bülent Korman'a gönderdiği mektup.

1987'de İletişim Yayınları'nca basılan Günlük, Atay'ın hem kitap sinopsisleri üzerine çalıştığı hem de çeşitli konulardaki görüşlerini yazdığı bir eser.

Atay'ın Edirnekapi Şehitliği'ndeki mezarı.

13 Aralık 1977. Arkadaşı Altay Gündüz'ün Mecidiyeköy'deki evinde vefat eder. Tutunamayanlar'daki meşhur pasaj, Oğuz Atay'ın âdeta geleceği gördüğünü bize hissettirir:

"Önce kendini tanıtmalısın, yaptıklarınla ispat etmelisin kendini. Başkaları nasıl yapmışsa, nasıl yapıyorsa öyle davranmalısın. Kendini önce başkalarına kabul ettirmelisin ki biz de kabul edebilelim. Bunun için de belki ölmelisin. Unutulmalısın. Unutulan herkesin hatırlanması için ne kadar zaman geçiyorsa, o kadar zaman geçirmelisin mezarda. Orada bile acele etmemelisin. Senden önce ölüp, senden önce unutilanlar ve hatırlanmayanlar var. Dur bakalım, dur hele. Sıranı bekle."

mutluluk tescillendi

*"Türkiye müşterinin sesi araştırması" sonuçlandı.
opet, bir kez daha "müşteri bağlılık seviyesi
en yüksek akaryakıt markası" seçildi.
2006'dan bu yana opet'i sevgisiyle hep zirvede tutan
Türkiye'ye teşekkürler.*

Türkiye Müşterinin Sesi Araştırması, 2015 yılından bu yana Ipsos tarafından KalDer işbirliğinde gerçekleştirilmektedir. Araştırma, Şubat-Aralık 2016 döneminde, 18 yaş üzeri toplam 21.533 kişi ile başarılı görüşmeler üzerinden, telefonla anket yöntemiyle (CATI) yapılmıştır. Her sektör en az 1500 yanıt üzerinden raporlanmıştır. Araştırma kapsamında, il sınırlaması olmadan Türkiye'de ikamet eden 340.000'i aşkın tüketiciyle temas edilmiştir. Her bir sektördeki marka pazar paylarına uyum gözetilerek, gerekli durumlarda ağırlıklandırma kullanılarak raporlanmıştır.

Ücretsiz PDF Kütüphane Alışveriş: <https://rantey.org>

sıkıntı

Çakılı bir vaziyette zamanı ustaca tüketirken, temel şeyler üzerinde durduğumu fark ediyorum. Fakat durumu değerlendiren, pozisyonumu açıklayan cümleler yerine; öfke, korku ve üzüntü karışımı duygularla düşünüyorum...

Sıkıntılı insanlara ve insanlardan bağımsız sıkıntılara her yerde rastlamak mümkün. Lakin her yerdekinden evvel, etrafımızdakilere, hatta en sevdiğimize dikkat kesilmeliyiz. Bu yazımda "sıkıntıyla ne çeşit bir mücadeleye girilmelidir ve sıkıntılı sevdiklerimiz için neler yapabiliriz"den bahsedeceğim. Öncelikle gerçekten zor durumda olan insan için küçük sıkıntı yoktur.

**Kendisini
asmadan
hemen önce
televizyon
kumandasına**

sinirlenen bir insanın, gerçekten küçük şeylerle derdi

olabilir mi? Üstelik intihar da edemeyecek halde olan birini düşünürsek, bu kişinin sıkıntılarını küçümsemek yapılacak en büyük hatadır. Bu kişi eğer şu pencereler durduk yere gıcırıyor diyorsa, gerçekten öyledirler. Dünyanın en gıcırdamayan şeyini götürün ona, onun için gıcırdayorsa, itiraz etmeyeceksiniz.

En sevdiğiniz kişi zorlayıcı bir anın içindeyse eğer; dünyanın sonu gelmiş gibi önemseyecek ve ona hak vereceksiniz. Ne olursa olsun yanında olacak ve her durumda onu destekleyeceksiniz. Size başka bir seçenek sunmuyorum. Gidin, durun, onaylayın, gülümseyin, ağlayın, bir şeyler yapın. Bir yolunu bulun ve onun sorun olarak tavin ettiği her ne ise onu en az onun kadar ciddiye alın, kafa yorun. Derhal, hemen, herkes işini gücünü bıraksın, koşarak yapışın o insana ve sizden ne istiyorsa yapmaya hazır olduğunuzu söyleyin. Birlikte bazı şeyleri kötöleyin, nefretine ortak olun ve kol kola girip elektrikli süpürGESİNİ parçalayın. Kimse sizden sorunları çözmenizi, durumu toparlamanızı yahut her şeye açıklık getirmenizi beklemiyor. Yapacağınız şey, yalnızca yaşamayı kolaylaştırmak. Geçip gitmesi için ıkınanların gerdanına serinlesin diye üfleyeceksiniz. İnsanların acısını doğurup derin bir nefes alması için ne gerekiyorsa yapacak; sorgusuz sualsiz, meseleye dahil olacaksınız. **Kimin ne yaşadığı size kalmadı.**

Ha, eğer size kaldıysa, zaten bir zahmet gidin hallediverin.

Hem her şeyin müdürü olacaksın hem hiç sorumluluk almayacaksın! Yok öyle... Bu neredeyse benim dünya görüşüm haline geldi. Dünya görüşü nefes almak kadar elzemdir. Hatta belki de nefes aldıkça içimize dolan odur. Belki de hava, içimizdeki dünyayı görmek isteyen yaratığın rızkıdır. Dünyayı bu düşünceler ışığında değerlendiriyorum. Hem de biraz, işime geldiğini de anlayarak.

Konular bu kadar uzak fakat bağlantılıyken, her şeyden bahsediyor

İllüstrasyon: Feyyaz Yiğit

olmak en doğrusu olabilir. Birazcık sarı pencerelerden, birazcık mavi kapılardan, birazcık yüksek basamaklardan bahsediyorum. Her söze girdiğimde içimde bir yılan, tısslayarak gönlümde geziniyor ve bulabildiği bütün makamlara sufle veriyor. "Her şeyi anlat," diyor bana "hadi, her şeyden bahset.""Tamam," diyorum "sen istedin, işte sana her şey." Allah Allah, sol hoparlörden ses gelmiyor. Kesin bir temassızlık var. Temassızlık beni kahrediyor. Yaşanan her elektronik sıkıntıda birisi kendini

ortaya atıp temassızlık olduğunu söylüyor. Nerede bu temassızlık?

İşte bir kablosal sorundan yola çıkıp kaybolmak böyle bir şey.

Kim demiş meseleler ve şeyler birbirinden uzaktır? Yeryüzündeki her şey aynı kovanın içinde ve milyarlarca insan evladı kolunu daldırıp karıştırıyor.

Çakılı bir vaziyette zamanı ustaca tüketirken, temel şeyler üzerinde durduğumu fark ediyorum. Fakat durumu değerlendiren, pozisyonumu açıklayan cümleler yerine; öfke, korku ve üzüntü karışımı duygularla düşünüyorum... **Aklımın içinde, en olmayacak**

şeylerin hayalini kurmam gerekirken, en olması

gerekenlere, yani direkt olarak temel şeylere sarılıyorum.

Benim için yaşamak hayali bir deneyim. Birisinin, hemen arkamdan "Bu gerçekten oldu mu?" demesi gerekir. Dünyanın tüm çeşitleri tel örgülerle sınırlıdır. Hayallerim, tanışıp tokalaşılacak, uzaktan görülüp, gülümseyerek selam verilecek kadar sıkıcıdır.

Anlatıp da insanları etkileme fırsatını nadiren bulurum.

Dengesizlikler yoğun ve can yakıcı. Ömrünce sürünen insan bile bir noktada, tam anlamıyla zemine temas etmediğini hissederek yaşıyor. Aksiliklerin manasız uyumuyla anlaşılıyor ki; denge denilen şey, bizatihi bu körlük. Bu uzay boşluğunda, nokta nokta, her açıdan ve dikkatle bakarak, bazı sözler söyleyeceğim. Bu sayede anlaşılır olacak, görünecek. Ardından, oluşan üç boyutlu yaşamlarımızın ağırlığı zamanı bükmeye başlayacak. Hayatıma bakınca, karışık bir düzende vazifesini yerine getiren aksilikler görüyorum. Evet, hissedilen şey ızdıraplı bir bilinmezlik fakat gerçekte var olanın kesin düzende ilerlediğini biliyorum.

İşte bunu yapmayın. Sıkıntılı insana gidip de altı buçuk saat kendinizi anlatmayın.

Ezel Sadıker

her şey üzerine - 3

Artık anlıyorum, yaban mersini toplayan küçük ellere yer yok burada. Büyümesine izin verilmeyen çocuklarla satsuma kokuları gidince güneş batar, ortalık kararır, gece olur ve canavarlar ortaya çıkar.

Kardelenleri Fark Etmeyenler Üzerine

Doğurmayanlar, doğurulanlar
Büyümeyenler, büyütülenler
Pişirmeyenler, önüne pişirilenler
Eklemeyenler, çıkaranlar
Kurcalamayanlar, ilgisizler
Hazırlamayanlar, hazırı tüketenler
Keşfetmeyenler, keşfedilince
ziyaret edenler
Bilmeyenler, öğrenmeyi reddedenler
Okumazlar, izlerler
Gülerler, güldürmezler

Gidip gelirler bir yerlere ama o yerleri hiç tanımazlar. Nereye giderlerse gitsinler kafaları yeşerdikleri yerde kalır. Bir gün batımında Toskana'da veyahut bir gün doğumunda Angkor Wat'ta günlük alıştıkları tatları arar, bulamaz, mutsuz olurlar. Burunlarından fışkırana dek ne bulsalar yer bitirirler ama tadını duymazlar. Duysalar da ayıramazlar; bir çilek kokusuyla mest olamazlar. Dilleri sokakta herkese broşür dağıtanlar gibi cömerttir, her lafı eder. Kalabalıklarda kolay yaşarlar. Bir salı sabahı, sokağa atılmış çirkince bir masada, sırf canı öyle istedi diye bir başına bir kahve içip soluklanmazlar, hep koşarlar. Kalabalık caddelerde dalga dalga yürürler, sakın ve afilsiz sokaklara sapmazlar. Orta parmaklarında nasır yoktur. Ellerine gazete mürekkebi bulaşmaz sabahları.

Çok satanı çok alırlar.

Çok gülünene çok gülerler.

Çok alkışlanana çok alkışlarlar.

Nezaketsizliği havalı, lüzumsuz suskunluğu bilge bulurlar. Çabuk ve sık sıkılır. Ama onların görünüşleri marjinal, düşünceleri ise gri bir devlet dairesindeki günlük işler gibi sıkıcıdır. Yürürken bir meczup kadar ilgi çeken kıyafetleri, otururken beyaz ekmek kadar sıradan olan cümleleri vardır. Kırmızı ışık yanar yanmaz kornaya basarlar, sanki varacakları yer mutluluk saçan bir lunaparkmış gibi. Onların ateşleri ne ısıtır ne aydınlatır kendilerinden başkasını, sağda solda kalanlara pek bakmazlar. Meşhur filmlerin meşhur karakterlerine özenir, öyle saç kestirir, sigarayı öyle tutar, öyle okkalı laflar ederler ama onların hayat öyküleri küçük nüfuslu kentlerin okul müsamerelerinde bile sahnelenmeyecek kadar izleyicisizdir. Karlı bir günde, kalabalık bir otobüs durağında beklerken durağın dibinde bitivermiş bir kardeleni fark etmezler. Bu karı delip büyümüş narin ama inatçı kardelen onların takdirini hiçbir zaman kazanamaz.

Hatırlamak ve Hatırlanmak Üzerine

Sabah mahmurluğuma ocakta ağır ağır pişen kahvenin kokusu iyi geliyor. Beklerken masadan bir muz kapıp soyuyorum. Muzun tepesindeki koyu kısmı koparıp çöpe atarken bir anda muzipçe neden böyle yaptığımı aklıma geliyor. Yıllar önce, bir sabah, tam soyduğum muzun ısıracakken bana şöyle demişti: "Sakın o kısmını yeme. Zehirler." O uyarıdan beri, pek düşünmeden, bir refleks hareketle muzun başını hep koparıyorum.

Kaç insan giriyor hayatımıza, üzerinden uzun zaman geçtikten sonra bile kaçının kaç sözü günlük davranışlarımızı etkiliyor? Hayatıma çarpıp giden veya çakılıp kalan tüm şu insanların sıradan bir günün sıradan bir sabahında aklıma sıradan bir muz hikayesinde düşebilmesi beni gülümsetiyor. Öte yandan, sıradan bir günün sıradan bir sabahında bilmem kimin bilmem ne hikayesinde aklıma düşebileceğimi düşünmek ise beni hüznlendiriyor.

İnşa Etmek Üzerine

2015 yılında Sabiha Gökçen Havalimanı'nda bir afiş gururla şöyle diyor: "İstanbul'un en eski semtlerinden biri olan Piyalepaşa yeniden inşa ediliyor."

Güçlü Olmak Üzerine

Asırlar önce Arnavutluk'un taşlık arazilerinde kadınlar bir gelenek başlattı. Kadınlar, henüz bakireyken bir yemin ettiler ve o an orada erkek oldular. Pantolon giydiler, oy kullandılar, saat taktılar, sigara içtiler ve hatta düşünlerde erkeklerin tarafında oturdular. Yalnızca erkeğin sesinin çıktığı coğrafyada, bu kadınlar, şimdilerde olağan bulduğumuz bazı işleri yapabilmek için bir ömür boyu kadın kimliklerinden vazgeçtiler, yani takım değiştirdiler. **Yeminli bakire Pashe Keqi, Berlin Duvarı'nın yıkılmasından sonra MTV'nin işgaliyle cinsel eşitliğin Arnavutluk'a bile geldiğini, bugün olsa asla bunu yapmayacağını söylüyor.** (2008'de New York Times gazetesinde yayımlanan bir makalede günümüzde yeminli bakirelerin sayılarının 40 kadar olduğu bildirilmiştir.)

Bugünlerde Vogue dergisi Yves Saint Laurent, Christian Dior ve Stella McCartney'e teşekkür ediyor yarattıkları maskülen kıyafetler için ve takım elbiseli, kunduralı kadın modelleriyle okuyucularına şu mesajı veriyor: "Bu; hiçbir şeyden korkmayan, erkekleri kendi oyunlarında mağlup eden, kariyer sahibi, duygusal ve üniseks kadınların zaferidir."

Büyüebilmek Üzerine

Bir zamanlar portakallara inanırdım ve satsuma kokuları duyardım. **Hayat, şimdiye kadar hiçbir şeyi dert etmeden sıçrayıp sek sek oynadığım, içinden araba geçmeyen güvenli bir sokaktı.** Yalnızca sarı çiçekli tarlalar, berrak gökyüzü ve yeni biçilmiş çim kokusu vardı.

Ancak o sabah altı Taliban militanı, Pakistan'ın Peşaver kentindeki bir okulda en az 132 çocuğu katlettiğinde ben o satsuma kokularını belki de bir daha duymamak üzere kaybettim. O sabah milyonlarca çocuk gibi, okula gittin ve sonra... O sabah neden bu kadar farklıydı bebeğim?

Başka bir coğrafyada doğabilirdin, benimle sarı çiçekli tarlalarda olabilirdin. Seni göle götürürdüm, yaban mersini yerdik, çıplak ayaklarımızla uzanmış göğü izlerken kırmızı ağzınla bana yalnızca çocukların akıl edeceği komik şeyler söylerdin. Hatta belki de bir kediye tam göbeğinden öperdin, ben de seni minik topuklarından öperdim. Öyle olmadı. Öğretmenini gözlerinin önünde canlı canlı yaktılar. Minik kalbin korkuyla atarken minik alnına kurşunu sıktılar.

Artık anlıyorum, yaban mersini toplayan küçük ellere yer yok burada. Büyümesine izin verilmeyen çocuklarla satsuma kokuları gidince güneş batar, ortalık kararır, gece olur ve canavarlar ortaya çıkar.

Gökhan Dağıstanlı

öyle bir zamanda gel ki...

Gecesi olmayan denizi bilemez. Yetmez çünkü görmesi gözlerin. Ancak gece dokunur insan denize; denizse gece sever insanı. Bitmeyen gecelerde bilmediğim bir seni arar ellerim.

Ben, seninle leylak kokulu bir sokakta karşı karşıya gelme ihtimalimizi severim. Bir gün geçmeyi hiç beklemediğin bir sokaktır bu. Ne anasına ne gençliğine acıyan bir sarhoş sallana sallana yürürken, sevdiği şiiirlere benzer şeyler mırıldanır. O gün, ben seni tanıyorum demeye varır mı dilin? Bütün utançlarını gömüp, maksadını aşmış bir şişeyi bırakamamış o buz kesmiş elleri ısıtabilir misin? Her sarhoş gizemli bir hüznün barındırır abartılı kahkahalarında. Uzanıp bu hüzne dokunabilir misin? Ürkekçe hızlanan adımların gözlerimin önüne gelir. Peşin sıra yükselen bir şarkı kulaklarımda bir hüzne evrilir. Aldırış etmeyen gözlerinin düşen taşı geceyi aydınlatır. Tükenir gözlerimde gülüşler.

Ben senin, balıkçı kahvesinde oturmuş, kalbime şiirler kazırken, gözlerimin perdesinden içeri güneş gibi sızabilme ihtimalini severim. Gelsen, gün batımından firari bakışlarımızı takas ederiz. Gerisi gelmez bu bakışmalarımızın bilirim. Benim öyle bir yüreğim yoktur çünkü. O bakışmaların derinliğini, konuştuğumuz bir dile çeviremem. Nice gecenin yastığımda bıraktığı nahoşluğa karışır gidersen böyle böyle. Ne o eli tutabilirim, ne dudaklarını öpebilirim. Bir rüya gibi geceyle erirsin. Sabah üstüme sinmiş sigara kokusu kadar korkaklığımdan da nefret ederim.

Aşkolsun Tanrı'ya, akşamdan kalma bir sabah, yatağımdan sıcaklığından kopup, kurulmuş bir saat gibi kapitalist çarkın bir dişlisi olmaya giderken, metroda kaçırırım seni gözden. Sen kaçamak bakışını, ayakta durmaya zorlanan bu adama değdirip çekersin. Hep bıkmışlığına denk gelir gözlerimin cevapları. Halbuki her sabah aynı saatlerde aynı yerden geçeriz biz seninle. Ama kader, bırakmaz birbirine degecek beyaz yakalarını. Yarını umut kadar seven şey yoktur der bizden taraf bir melek. O yarına hiç değemez eş zamanlı uygunluklarımız. Balkonumda begonviller solarken sen bana kefen biçersin.

Bir yeryüzü sofrasında şarabımı şişesinden yudumlarken, bütün ezberleri unutup, türlü çekincelerini bir kenara bırakıp ve hatta bende olmayan bir cesareti omuzlayıp yanıma oturabilme ihtimalini severim ben. Ama sen sokakta içki içilmesini sevmezsin. Kendine yakıştıramazsın çünkü, tanımaya elin varmaz. Oysa bir sümbül gibi sakindir sokaklar. Boşalmış şişeler sabaha karşı yıldızları ıslatıp Tanrı'ya delil olur. Sarhoş bir şarkıyı, hiçbir yerde daha samimi mırıldanamazsın. Sevdiğin ağaçlara bir meyhanede sarılamazsın; sevemezsin sokak köpeklerini, değemezsin çimene. Bilmeden, umutlarımı zıvanadan çıkarır akşamüstü gibi önümüzden geçen güzelliğin. Tatlı bir dert salarsın geceye ama tadımı kaçırılmazsın.

Çünkü gücü yetmez kimsenin dokunamadığı insana. Ancak yeni bir şişe açtığının olabilir kimi kimsesiz zaman, yandaki fırının dilim dilim sabah buğusunda.

Dibi görünen bir deniz gibi durursun yaz tatilinin birinci gününde sahilde. Seve serpeliğini görmez gözlerim gözlerini görmekten. Bir kelimeden türemiş cümleler döktürürsün deniz suyuyla ıslanmış bir kağıt parçasının üstüne. Farkındalığına değememekten muzdarip, birbirinden habersiz sarhoşlar grubuna beni de eklersin. Hiç tanımadan sana adarım tatilimi. Bilsem, yaz tatili demem, senin adını veririm. Kıyıları şahit denizin, mecali olmaz halimi anlatmaya.

Kendi derdini zaten tutmaz, salar bir imbatın kucağına.

Ben sana çeyrek kalmaktan yorulurum ama sayılı günlerin yavaş geçme ihtimalini severim bir yandan. Sonra sonra bir gülümsemenin avuntusunda ne zaman hatıraların kabuklarını dişlesem, ismini kazıdığım bir kayık sallanır yüreğimde.

Ben seninle bir arkadaş düğününde, düğünler bıkkını bakışlarımızın kol kola girme ihtimalini severim. Düğün

dansını hisli bir tebessümle izlerken görürüm seni. Bir ok gibi fırlar bakışlarım yaydan. Gözlerine saplanır, çekip çıkartamam. Bir kadehe bakarım, bir sana. Tam cesaretimi toplayacakken, bir koşu gelin çiçeğini yakalarsın.

Gözünün güzelliğini kaplar evlenme telaşın. Aklına eski nişanlın gelir, rimellerin akar. Korkutursun beni, mendilimi bile uzatamam manikürlü ellerine. Bir huzursuz kahkaha atarsın. Kendini toparlar beni öldürürsün. Bir kahve söyler, karışırım gecenin karanlığına. Bir yalnızlık şiirinin kırık kafiyesi keser bileklerimi. Sızmış bulurlar beni bir meyhanenin kanlı masasında...

Böyle böyle tükenir ihtimallerimiz işte, hayatımız yavaş yavaş sonsuzluğa kavuşurken. **İçimden trenlerin geçer, üstümden saçlarını taşıyan sandallar.** Gözümden ellerini tutamamış, delikansız Tanrılar...

Gecesi olmayan denizi bilemez. Yetmez çünkü görmesi gözlerin. Ancak gece dokunur insan denize; denizse gece sever insanı. Bitmeyen gecelerde bilmediğim bir seni arar ellerim. Gündüz görsem yetmez. Çocuklar büyür gözlerimin önünde; yağmurların yıkadığı ağaçlar büyür. Seni dolaşırım sarhoş kaldırımlarda. Kimsin nesin bilmem. Rüyalarımın uğrasan yüzünü tanımam. Sanırım hiçbir kadına benzemeyen bir hali vardır bakışlarının. Seninle bir deniz kıyısında karşılaşsam, seni kendi gözümden tanırım. Aşkın ermez aklıma, üstüne gül koklamadan dolaşırken satır aralarında. Avuçlarımda boy verir gizli denizlerin. Ben seni tanımadan yaşama ihtimalimi severim...

Seninle bir deniz kıyısında karşılaşsam, seni kendi gözümden tanırım.

ATM'YE DOKUNMADAN PARA ÇEKME TEKNOLOJİSİ YAPI KREDİ MOBİL'DE!

Artık para çekerken karta, şifreye hatta ATM'ye dokunmanıza bile gerek yok.
Daha kolay, daha güvenli ve çok daha hızlı para çekme özelliği
Yapı Kredi Mobil'de.

Hayatı kolaylaştıran bankacılık teknolojileriyle tanışmak isteyen
herkesi Yapı Kredi'ye bekleriz.

**TÜRKİYE'NİN
DİJİTAL
BANKASI**

YapıKredi

YapıKredi

Hizmette sınır yoktur.

Coşkun Aral

instagram hesabımdan takılanlar

Zaman zaman yüzlerce yorum alan ve adeta siyaset meydanını anımsatan tartışmalara yol açan fotoğraflarım arasında, ilk kez bir tanesi geçen ay fazla erotik bulunmuş olacak ki Instagram'dan kaldırılmıştı.

Yarım asırdır sürdürdüğüm göz tanıklığının ve adeta bir uzvum olan fotoğraf makinelerimin hikayesi kaç kitap olur bilmem ama, son iki yıldır gerek arşivimden gerek yeni çektiklerimden paylaştığım sosyal paylaşım sitesi "Instagram" bu ayki konum. Çok değerli meslektaşım Mustafa Seven beş yıl önce beni bu alana davet ettiğinde, analog fotoğraf anlayışından olacak, ne işim var demiştim. İki yıl önce kızım Deniz'in zoruyla başladığım bu görsel paylaşım alanına zaman zaman tarihte bugün, zaman zaman yeni çalışmalarımı koyuyor, takipçi yorumlarıyla hangi zamanda hangi yörüngede bulunduğumu saptamaya çalışıyordum.

Zaman zaman yüzlerce yorum alan ve adeta siyaset meydanını anımsatan tartışmalara yol açan fotoğraflarım arasında, ilk kez bir tanesi geçen ay fazla erotik

bulunmuş olacak ki Instagram'dan kaldırılmıştı. Gariptir, Güney Sudan'da yıllardır süregelen açlığın, sefaletin ve savaşın bir enstantanesini anneler günü için koymuştum. **Açlıktan memeleri kurumuş bir anne ve bebeğini gösteren bu fotoğraf, büyük olasılıkla bir şikayet üzerine erotik veya**

pornografi olarak nitelendirilmiş ve kaldırılmıştı. Yerine koyduğum fotoğrafa ve bu müdahaleye gelen yorumlar da ilginçti. Neyse ki hesabım tümüyle kapatılmamıştı.

Bu arada geçen ay Sultansazlığı'nda telefonumla çektiğim bir fotoğrafın resim altına kendi müdahalem de ilginçti: Yıllardır kışın dondurucu soğukta beline kadar girdiği sudan topladığı kamışları, havalar ısındığında sarıp temizleyip bağlayan 60 yaşındaki Sahre Taşlı'nın fotoğrafını çektiğimde söylediği söz beni kurşun gibi yaralamıştı. **"Ağam,**

sana verdiğim bu poz bana yirmi beş kuruş kaybettirdi. Kocam evde hasta, bugün de en az yetmiş lirayı eve götürmem lazım. Bunun için de en az üç yüz bağ kamış bağlamam gerek."

Tabii geçen ay sadece acının fotoğraflarını göndermedik Instagram hesabımızdan. Tanık olduğumuz mutluluk anları da vardı. Edirne'de yazın habercisi Kakava Şenlikleri ve gün doğumuna kadar yakılan ateşlerle dostluk, kardeşlik ve barış için yapılan dualar ve mutluluğun yansımaları...

Tabii unutmamak gerekir, bizde Hidrellez olarak tanımlanan bu şenlikler aynı zamanda Romanların anavatanları Hindistan'ın kuzeyinde de kutlanıyor ve çocukların göz bebeklerinde sonsuzluğa yayılıyor.

"Hello Africa!" The Trumps

..... Yazan, çizen: Mumin Durmaz www.mumindurmaz.com

ÖZET: Başta Amerikan kamuoyu ve basını olmak üzere bütün dünyada itibarnın hızla iki paralık olduğunu gören Danilt, yılların kumazlığıyla bir plan yapmıştır. Afrikanın balta girmemiş vahşi ormanlarına dalıp, türlü badireler atlatıp, Rockefeller'in öcünü de alırcasına oradan bir kahraman olarak geri dönecektir...

HEY MAYK! HEMEN BİR BENZERİMİ BULUYORUZ. ZİYARETTE O DA OLACAK!...

PARDON NE İŞE YARAYACAK O, ORALARDA?

HEM TV PROGRAMINDAKİ AKSIYON SAHNELERİNDE KULLANILACAM, HEM DE KÖYDE KABİLEYLE O KALACAK!

BEN HELİKOPTERDE KALICAM...

YARIN BÜTÜN GEZİ PLANLARI MASAMDAM OLSUN!

OK!

3 Gün sonra...

BAŞKANIM BENZERLERİNİZİ BULDUK, BUYRUN SEÇİN BİRİNİ!

MALANİ'E SEÇTİRİCEM, DUR EĞLENELİM BİRAZ... SAKIN SÖYLEME NUMARAMI...

PI HA HAH HAA! BEN GERÇEK DANI LTIM!

HİMM... SOLDAN İKİNCİ PEK BENZEMEK SANA, ONU DİREK PAS GEÇERSEEEK...

SEN KÖTÜ OLMAK...PEKİ BU YANIMDAKİ KİM?

TATLIM Bİ SAHTE BİYİĞA KANDIN... BENİM, BEN! NEYSE MELANİ'E'NİN YANINDAKİNİ GÖTÜRÜCEZ MAYKÇIM, OKEY?

CANIM, GÜVENLİK SEBEBİYLE YANIMIZA BİR BENZERİMİ GÖTÜRÜCEZ. SEÇ BAKALIM, SENCE HANGİSİ BEN OLSUN?

HEPSİ BENZEMEK SANA, ZOR SEÇMEK, NE BİLEYİM...

AY BU GİDER Mİ? GENÇEK ÇOCUK!

SUS, SUS!

Ve nihayet gezi günü...

BURLAR SANA EMANET DOSTUM!

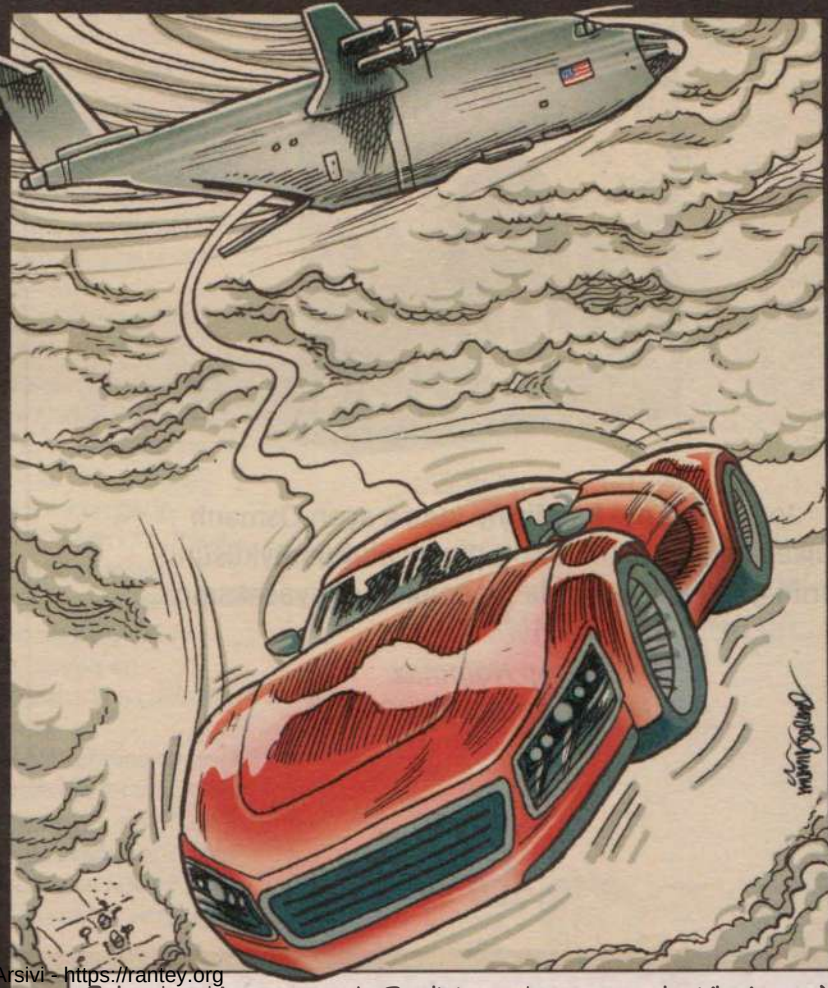
GÜLE GÜLE EFENDİM...

PLANLADIĞIMIZ GİBİ AIRFORCE ONE VE NAKLİYE UÇAĞIMIZ CAPE TOWN'A HAREKET EDİYOR!

AFERİN, YANDAŞ DÜNYA BASININI DA UZAK TUTMUŞSUNUZ!

EFENDİM, NAKLİYE UÇAĞI OLARAK AIRBUS KULLANMASAK? KARBON SAĞINIMINA DİKKAT ET...

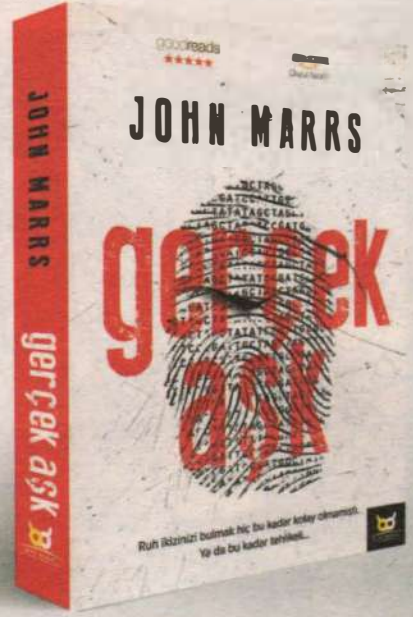
LAN NE KARBONU! BİZ ÇIKTIK YA PARİS PROTOKOLÜNDEN, SALLA GİTSİN!

Mustafa Kemal ve annesi için yazılmış ilk roman. Esaretin, aşkın, tutkuların, kararlılığın, cesaretin ve yenilgiye başkaldırının destanı... ama neler pahasına!

Tuna Serim
ZÜBEYDE HANIM VE OĞLU

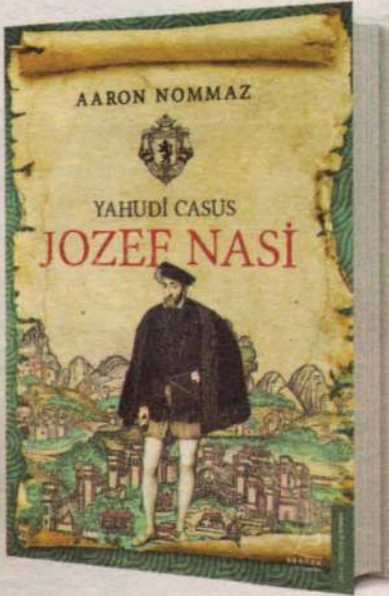

Her bir hikâye inanılmaz dönemeçlere giriyor ve okuru son sayfaya kadar diken üstünde tutuyor. *Gerçek Aşk* nefes nefese okunan psikolojik bir gerilim romanı.

John Marss
GERÇEK AŞK

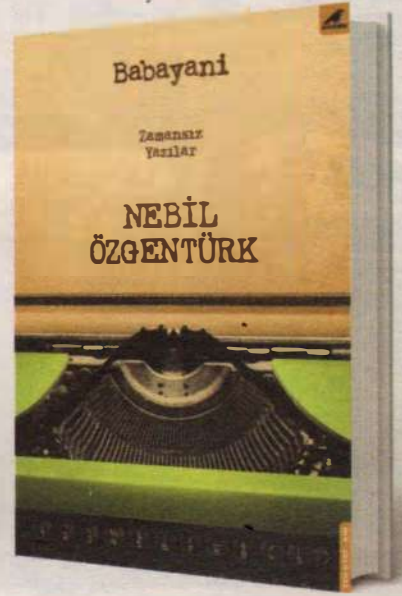

DESTEK
MEDYA
GRUBU

Jozef Nasi'nin kendisine kucak açan Osmanlı ülkesine yaptığı meşakkatli yolculuğun öyküsünü tarihi gerçekler ışığında bir solukta okuyacaksınız...

Aaron Nommaz
YAHUDİ CASUS JOZEF NASİ

Nebil Özgentürk, tevazu sahibi, görmüş geçirmiş, derviş insanları; "babayani"leri anlatıyor. Ve ilk defa bu kitapta kendi öyküsüne, gençlik yıllarından ilginç anekdotlara, yaşarken ayakta kalmaya dair ipuçlarına yer veriyor.

Nebil Özgentürk
BABAYANI

Metin Uca

vitruvius'un sansürlenmiş fıtıklı çükü

Dayanılmaz çürümüş et kokusu cesedin o mide bulandırıcı, tiksindirici ağırlığı havayı daha da solunmaz yapıyordu. Ağır kokulu odanın girişinde, elindeki mumu kendi buluşu aymalarla şekillendirilmiş kutunun içine koyunca ortalık gündüz gibi aydınlandı. Elindekileri bir kenara bırakıp soğuk bir sonbaharın sabaha yaklaşan ayazında, taş yükselti üzerinde duran iki erkek cesedine yaklaştı. İstedığı gibi birbirine benzeyen iki yüz ve beden hareketsiz yatıyordu. Solgun kahverengiye çalan bozuşma izleriyle katılaşma artık aldırmadığı kusma hissi veren o kokuyu yaymaya başlamıştı. İlk cesedin bacaklarını zorlukla iki yana çekti. Kolları yana-yukarı kaldırırken daha da zorladı ölüm katılığı ve eline aldığı uzun kurdeleyi cesedin el ve ayak uçlarından tutturarak tam bir çember yaptı. İkinci ceset daha yumuşaktı. Diğerleri gibi dalgalı, açık kahverengi saçlı, kırklı yaşlardaki cesedin bu kez ayaklarını birbirine bitiştiirdi sonra kollarını tam iki yana açtı.

Bu kez kurdeleyi kollar baş ve ayak ucu arasında tam bir kare halinde gerdi. Durdu, uzaktan baktı, nefes alış hızlanmıştı. Sonra iki kurdeleyi hızla cesetlerin üzerinden alıp birlikte sardı. Evet inanılmaz ama iki kurdele de aynı boydaydı. Heyecanla çalışma masasına koştu, adaşı Leonardo Pisano'nun kitabının 3. kısım 1. bölümüne baktı. Tam 290 yıl sonra Fibonacci sayılarını iki ceset üzerinde kanıtlıyordu. 1'le başlayıp-2, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, 233, 377, 610 işte ayçiçeğin içindeki o sihir cesetlerin el ve ayak oranlarında yine karşısına çıkıyordu. İki kurdeleyi değiştirerek yine iki cesedin duruşuna göre daire ve kare biçiminde el ve ayak uçlarından geçirdi. Cesedin göbeğini merkez aldığı anda arka üstü yatan insanın üzerindeki bir pergel el ve ayak uçlarında tam bir daire oluşturuyordu. Dairenin çevresinin öbür cesette bir kareye eşit olduğunu kendi ters el yazısıyla heyecan içerisinde not etmeye başladı. "Vitruvius Adamı" dediği çizime de aynı anda başladı. Leonardo Da Vinci her zamanki gibi hızla çiziyor notların altına iki cesedi tam bir insan halinde resmediyordu. Gözleri Leonardo Pisano'nun kitabıyla kendi notları arasında gidip geliyordu. **Fibonacci dizisindeki toplanan her iki sayı bir sonrakine eşit oluyor, her sayının bir öncekine bölümü de 1.618 oranına eşitleniyordu.** Kalbi duracak gibi çarpmaya başladı. İkinci cesedi çevresindeki kareyi çizdi, baş ucundan ayağa kadar mesafeyi

not etti. Sonra tam göğüs ucundan kol ucuna kadar olan bölümü ölçtü. İki sayıyı böldüğünde sonuç beklediği gibi 1.618'di. Doğadaki altın oranı iki ceset sayesinde insan vücudunda da kanıtlanmıştı. O zaman tam karar vermemişti ama artık son akşam yemeği de dahil bütün eserlerinde insan ve altın oran kavramını bilinçli kullanacaktı. Hazreti İsa, havariler, oturdukları sandalye, arkadaki pencere artık hep altın oranı yansıtacaktı.

Aradan asırlar geçti ülke bayraklarının boyutundan 16.9 LCD ekranlara, kredi kartlarından sürücü belgelerine artık

"Fibonacci Sayıları"nın oluşturduğu altın oran vardı.

Sabah oluyordu... Oda tamamen aydınlanmış, iki ceset daha da koyulanmaya başlamıştı. Elindeki keskin bıçakla derilerini kaldırarak kaslarını anatomik incelemeye ve çizimlere devam etti.

Gün ağarırken insan aklı, ruhu tüm çıplaklığıyla bilimsel

kanıt olmuş iki ceset dünyanın en büyük buluşuna hizmet etmişti. Bir an erkeklerin penisini resimde tamamlamadığını fark etti. Birinin belirgin bir kasık fıtığı ve yol açtığı şekil bozukluğu vardı. **İnsanı tüm doğallığı, zavallılığı, yüceliği ve sessizliğiyle dünyanın en önemli güzellik oranını yansıtmak için kullanmıştı.** Yüzünde hınzır bir gülümseme oluştu. Kasık fıtığı izi taşıyan penisi resmederken uyuyakaldı. Derin uykudan silkilerek, korkuyla uyandı. Uzak bir ülkede, kare biçiminde bir kutu içinde, hareketli minik insanlar kendisinden söz ediyordu. Ama birden çizdiği iki cesetten oluşan "Vitruvius Adamı"nın kasık fıtıklı penis görünmez hale getiriliyordu. Huzursuzca doğruldu, "Yok canım bu nasıl bir garip rüya? Yıl 1492, cesedin çükünden kim utanır da saklar ya!" diye kendi kendini teselli etti. Ama tüm öngörüsü, geleceğe yönelik hayalleri, hayatını anlatan bir belgeselde insan ve güzellik üzerine çizilmiş en etkileyici eser "Vitruvius Adamı"nın çükünün sansürleneceğini bilemezdi. Bilim aşığı, dahi bir aoseksüel kendine emanet edilen kuran kursu talebelerine tecavüz edilen, çocuk gelinlere ses çıkarılmayan, erkeklerle konuştu diye aile meclisi kararıyla linç edilen Güldünyalar'ın iki yüzölçümünde 600 yıl önce çizilmiş çükün yayın yoluyla ahlak bozacağını asla kestiremezdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Aslı Alpar

"ÇOCUK OYUNCAĞI"

EN UZUN GÜNE,
EN BÜYÜK
BİRA!
ŞEREFİ...

HARUN
2017

BÜYÜK İNSANLIK
SEKİZİNDE ÖLDÜRÜLÜR,
YİRMİSİNDE ÖLDÜRÜLÜR,
KIRKINDA ÖLDÜRÜLÜR...

BÜYÜK
İNSANLIK

Go Further

FORD

RANGER

Nilay Örnek

"abu dabi emiri tüm koleksiyonu müzeyle birlikte satın almak istedi"

Askeri objeler koleksiyoneri Nejat Çuhadaroğlu'na göre barışı sağlamak için savaşlarla dolu tarihimizi bilmek şart. Etkileyici koleksiyonu ve dioramalarıyla kurduğu müze de bunun için bir başlangıç.

Nejat Çuhadaroğlu, bir iş adamı. Ekonomi okumuş. Anlaşılan tarihe hep meraklı. Belki de yüksek mimar bir babayla güzel sanatlar mezunu, sanatçı bir annenin çocuğu olmasından, başka tür bir yeteneği var. 6 yaşından beri maket, çok uzun yıllardır da diorama yapıyor. Diorama, "gerçek veya kurgu bir olayın 3 boyutlu olarak hikâyelemesi" demek... Çuhadaroğlu'na göre barışı sağlamak için savaş tarihini iyi bilmek şart; 20 yıldır da "askeri obje" biriktiriyor. İlginin büyüklüğünden, konsantrasyonunun yüksekliğinden, maddi imkân da bulabilmesinden olsa gerek, koleksiyon çok daha fazla yıldır toplanıyormuş gibi. Çok fazla, çok özel, tekil, farklı ve ilginç askeri objesi var. Hem askeri obje koleksiyonu, hem de onları tamamlayan dioramalarını 2014 yılından beri, kendi kurduğu Hisart Müzesi'nde sergiliyor. İstanbul Çağlayan'daki müzenin yeri ilk önce garip geliyor ama 5 kata yayılmış müzenin yapısı, içindekiler, içindekilerin birbiriyle ilişkilendiriliş şekli ve öğrenilenler insanı etkiliyor. Röportaja gitmeden Nejat Bey'in biraz "üst perde" konuşabilen biri olduğunu söyleyenler oldu. Ancak müzeyi gezince etkilendiğimi ve övünse de övünmekte hakkı olduğunu düşündüm. Anlamak için görmek gerekiyor ama önce bu röportajı okumak da çok iyi bir başlangıç olabilir.

Başka bir koleksiyonunuz var mı?

Ve niye bir müze kurdunuz?

Yok. Ama zaten bu 100 kişiye bedel bir koleksiyon; eşî benzeri de yok. Teşhir, tanzim, sergileme metodu olarak da müze dünyada ilk ve tek. Burada sadece objeler sergilenmiyor, hikâyeler de anlatılıyor. İnsanların ne yaptığını anlamaları için müze kurmak zorundaydım. 1000 senelik tarihin aynı çatı altında sergileniyor olması bile bir ayrıcalık.

Ağırlıklı olarak Osmanlı dönemi mi?

Tarihteki önemli savaşları içeren bir müze. İçinde illa Türkler, Osmanlılar olsun diye uğraşmıyorum. Hatta Romalı gladyatörlerle, Vikinglilerle, Kore, Vietnam, Körfez Savaşı'yla ilgili de dioramalarım da var ama yersizlikten sergileyemiyorum; depoda bekliyorlar.

Gerçekten o maketleri siz mi yapıyorsunuz?

Biraz gerçeküstü bir durum gibi görünüyor...

Bir film yapımcısı düşünün; hem sanat, hem görüntü yönetmeni, hem kostüm tasarımcısı, hem senaryo yazarı... Aynı zamanda oyuncularını seçiyor, özel efektlerden sorumlu... Kimsenin yapamadığı dioramaları her konu ve her ölçekte yapabiliyorum. Dünyada çok zengin koleksiyoner iş adamları var. Ama dünyada hiçbir koleksiyoner yok ki hem koleksiyon yapsın hem müzesi olsun hem de bu müzedeki eserlerin bir kısmını kendi yapsın. Kimi askeri obje koleksiyoneri sadece kılıç topluyor, kimi madalya, kimi kıyafet... Ben her yerden, hepsini topluyorum.

Nereden buldunuz bu objeleri?

Dünyanın her yerinden, her tatilden, her iş gezisinden... Ben taş toprak bile toplarım; dioramalarım da kullanmak için. Osmanlı dönemine ait objeleri en çok Bulgaristan'dan topladım. Yunanistan, Macaristan, Romanya, Polonya da bunun için turladığım ülkeler arasında... Türkiye ise bu konuda yeterince verimli değil. Osmanlı'dan kalan silahlar hurda, kıyafetler bez parçası muamelesi görmüş.

Koleksiyonda kaç parça vardır?

On binlerce... Büyümeye de devam ediyor. Özellikle de Osmanlı padişahlarıyla ilgili koleksiyonum... Yavuz Sultan Selim, Abdülaziz, II. Abdülhamid ve Abdülmecid'in

kılıçları, aksesuarları, silahları var. Kanuni'nin de var, Pargalı'nın kılıç ve miğferi de müzede... Selçuklu silah ve objeleri de çok önemli. Müze girişinde gördüğünüz fil zırhının dünyada eşî benzeri yok.

Fil zırhı çok etkileyici. Gerçekten de Anadolu'da fil savaşta kullanılmış mı?

Çok muhtemel; daha yazı çizi kanıt yok, minyatürlerde de yok. Osmanlı sefere giderken her türlü binek hayvanını kullanıyor. Filleri savaşta kullananlar Hintliler. Anadolu'da ilk fil macerası ise 1402 Ankara Savaşı'nda... Timur, Yıldırım Beyazıt'ı yeniyor ve Anadolu'yu işgal ediyor. Ben de bu zırhın Timur döneminden kaldığını düşünüyorum. Timur'un ordusunun ardından Osmanlı'nın envanterine geçmiş, Kayıboyu damgası almış bir zırh olduğunu düşünüyorum. Erhan Afyoncu'ya gideceğim bunu tartışacağız.

Sizin 'Mona Lisa'nız ne?

Çok var... Seçim yapamam. Kanuni Sultan Süleyman'ın Yatağan kılıcı, fil kafa zırhı, üzerinde çift başlı kartal, ok ve yaylı Selçuklu armaları olan Selçuklu kılıçları.

Ne kadar harcamışsınızdır bu koleksiyon için?

Oh milyonlarca dolar. Piyasa değerini sorarsanız bilmiyorum kaç yüz milyon dolar... 1.5 sene önce Abu Dabi Emiri'nin adamı geldi. Koleksiyonun methini duymuşlar. Müzeyi görünce de, komple müzeyi satın almak istediler. Ama satmadım.

Sizden sonra ne olacak bu müze? Kızlarınız ilgili mi?

İki kızım da şu anda savaş tarihine çok meraklı değiller. Müze Türkiye'ye kalacak bir miras. Bir vakıf haline getireceğim. Hatta "savaş tarihi araştırma enstitüsü" kurmayı düşünüyorum. Burada uzmanlar yetişsin. Türkiye'de Osmanlı ya da Türk kılıçlarıyla ilgili kitap bulamıyorsunuz. Avrupa'da sadece madalyalar, düğmeler ya da kemertokaları için bile kitap çıkıyor. Savaş, insanın malını, canını sömüren bir olgu ve bizim coğrafyada çok sık oluyor! Maalesef dünya tarihinin yüzde 80, 90'ı savaş tarihi! Anlı şanlı tarihimizle övünüp, kendi tarihini bilmeyen bir milletiz. Müzeyle tarihi öğrenme ihtiyacını tetiklediğimizi düşünüyorum ancak müzenin yeri kötü; başka bir mekân istiyorum.

Ekmel Ayar

"Huzursuz sessizlik. Neden rahat hissetmek için
saçmalıklardan bahsetmek gerekiyor gibi hissediyoruz?"

-Pulp Fiction

"Senin için sonsuz bir hassasiyetim var.
Her zaman olacak. Tüm hayatım boyunca..."

-Blue is the warmest color

"Hayat her zaman zor mu,
yoksa sadece çocukken mi?"

-Leon the Professional

Can Bonomo

dar sokak

İllüstrasyon: Can Bonomo

Bir ormanları doğrulttum bu belimden
Şehir büküldü tensel kahrıma yassı bir dalı
Kağıda çekti evren tasavvuru gündüzdü hem de çalakalem
Çıkarıp uzattı bakmadan jelatinli paketinden ince bir gülü
Bu sokak dar sokaktı
Zaferler geride kaldı iniyorum vuslatın bu son
Kıyamet açtı baktı dalından dedi kaçın
Süatlıdır deparım ne iş olsa yaparım
Sevgililerim beni tek kişilik hatırlasın
Duygusal taraflarına yakın tutup da mümkünse yakışıklı
Bir yangınları sustum bu bileklerimle sert
Bu sokak dar sokaktı
Taraflar sakinledi gün sakin bir gündü bugün
Erik çıktı
Demek öldün
Gereği düşünüldü
Sebebi yalın
Şehir yatağından kalktı erkendi dar ve kalın
Bütün bir şarkı olduğu gibi bardaktan taşıtı
Bu sokak dar sokaktı
Sürülmüş bu kuşağın eli kirli iki güzel çocuğuyum
İkisi birdenim ikisi de çocukluğum
Biri İspanyol gürledi bakır sesiyle bakır
Sanıyorum ses sanatçısıydı
Biri gara indi müşteri baktı karnı açtı
Duvarı buruktu elektrikli dolabı tam takır
Şu insanlara bak şu taştan kutuda neyden içiyorlar
Şu insanlara bak baştan başa meyden
Heykel gibi duruyorlar meyhane mimari değer kazanıyor
İsmi kazanıyor bir kere ismi meyhane oluyor
Neyin telaşıydı bu bayram coşkusu yıldırım nikahları
Binalar bastı bu şehri tavanları ufku aştı
İnsanlar ürüdü fikir şaştı
İnsanlar sadece insan
Taş
Sadece taşıtı
Elimizi vicdanımıza koyalım sevgili şiirim
Bu sokak dar sokaktı
Soruyorum gök kırmızı avuçlarımı açtım bakın
Hangi mâbedim bu tuzaklardan alabildiğine uzak
Uzak yani babamın evinden
Annemin eteklerinden uzak
Bakınız uzak bu sokaktan uzak bu sokak olmaktan
Güldürmüyor bu televizyonlar sevgilimler beni bağışlasın
Doyurmadı gerçeküstü duble köfte rakı yoktu zira
Kimin yan ürünü bu olumsalda cinayetimin muhatapları
Aldım başımı elime durdum doğru
Bir kuş indi yanıma kaldırdı başını baktı
Müzmin bir öyküde yitip giden mazmun
Elim vicdanımda bu kaderim elim
Bu sokak dar sokaktı

nezaket zafiyet midir?

Ahlak, muhakkak ki nezaketten farklı bir şeydir ancak nezaketi kahrolası bir mecburiyetin, ezikliğin ve hatta esaretin bir fonksiyonu olarak gören bir toplumun ahlakla ilişkisi sorunlu geliyor.

Komşu kentler arasında didişme, çekişme ve hatta bir miktar husumet bizde de dünyanın başka memleketlerinde de sıkça rastlanan bir durumdur. Misal, koloniyenin icat edildiği Köln şehrinin sakinleri, sık sık kolonyayı Düseldorfuları kendilerinden uzak tutmak için buldukları esprisini yapmaktan hafif kötücül bir zevk alırlar. Türkiye’de de, adına X diyelim bir şehirde, komşusu bulunduğu Y şehrine gidecekleri anlatılan bir hikaye dinlemiştim. Ola ki, bu Y şehirde bir bakkala girip, “Bir paket falanca sigarası alabilir miyim, lütfen?” dediniz, şöyle bir karşılık almanız işten değilmiş: “Ne yalvarıyorsun ulan? Parasıyla değil mi?” O yüzden, bu şehirde büyük tepki gören “lütfen” sözcüğünü kullanmaktan ne kadar kaçınırsak o kadar hayrımıza olurmuş. Komşunun nezaket yoksunluğunu vurgulamak için uydurulmuş, besbelli abartılı, ama kabul etmeli ki, biraz da matrak bir hikaye. Öte yandan, bu espri kültürel kodlarımıza ve sosyal ruh iklimimize dair bazı gerçekleri vurgulamıyor da değil galiba. **Büyük Türkçe Sözlük, “nezaket” sözcüğünü şöyle tanımlıyor: “Başkalarına karşı saygıyla ve incelikli davranma, incelik, naziklik, zarafet.” Anlaşılması gayet kolay bir tanım ve sanki iyi bir haslete de işaret ediyor.** Peki hakikaten de bu kadar olumlu ve üstün bir nitelik atfediyor muyuz nezakete? En hafif tabiriyle, bana pek öyle gelmiyor diyeyim.

Nezaket kavramının bizdeki çağrışımlarını az çok gösterdiğini düşündüğüm bir hatıramı paylaşayım sizinle. Kelimenin tam anlamıyla canavar gibi otomobil kullanan bir arkadaşım vardı askerdeyken. Hız sınırları aşılmak, trafik kuralları lüzumsuzluğu ispat edilmek için varmış gibi

nezaket, kendinden daha güçlü olan karşısında ezilip büzülme, yaranmaya çalışma, yaltaklanma gibi bazı çağrışımlar taşıyor bizim için.

Nezaketle en çok bağdaştırılan uğraş alanı diplomasi olsa gerekir. Diplomat deyince aklımıza yüksek eğitilmiş, iç ve dış politika konusunda derinlemesine bilgi sahibi, öngörülü, muhtemelen birkaç yabancı dil bilen donanımlı bir insan gelir; ama öncelikli niteliği nezaketidir. Türkiye, garip ama gerçek, diplomasi konusunda dünyanın becerikli ülkelerinden biri olarak anılgelmekteydi kısa süre öncesine kadar. Oysa, hatırlayınız, devletin zirvelerinden Türkiye’nin artık “monşerlerin” yürüttüğü dış politikayı bir kenara bırakacağı açıklandığında bu, toplumun bir kısmı tarafından memnuniyet, yandaş medya tarafından ise düpedüz coşkuyla karşılandı. Bunun kafalardaki karşılığı açtı: **Artık öyle dünyanın büyük güçleri karşısında eğilip bükülen, güvensiz ve hatta belki celladına aşık olan değil; özgüvenli, güçlü ve dediğim dedik, çaldığım düdüğü bir ülkeydik biz.** Oyun kurucuyduk ve oyun da böyle kurulurdu! Bu yaklaşımın pek de hayırlı sonuç vermeyeceği çok kısa sürede ortaya çıktı tabii ama bu başka bir mevzu.

Ahlak, muhakkak ki nezaketten farklı bir şeydir ancak nezaketi kahrolası bir mecburiyetin, ezikliğin ve hatta esaretin bir fonksiyonu olarak gören bir toplumun ahlakla ilişkisi sorunlu geliyor. Dünyayı, böyle kaba bir güç algısıyla kurgulayıp geri kalan her şeyi fasa fiso diye değerlendirdiğinizde ister istemez, inandığınız tek kanun da orman kanunu oluyor. Diğerleri üzerinde tahakküm kurmak hayatın biricik

davranırdı direksiyon başındayken. Otomobilinin yolcu koltuğunda seyahat etme talihsizliğine düştüğüm günlerden birinde, geçiş üstünlüğü kendisinde olmasına rağmen bir başka araca yol verdiğini fark ettim. Açıkçası benim açımdan, ekstra izahat gerektirmeyen, nazik bir jestti bu. Ancak arkadaşım, herhalde “yanlış anlamayayım” diye bana dönüp davranışını gerekçelendirdi: “Otomobili seninkinden iyi olana yol vereceksin, değil mi ama?” Karşılığını maddi üstünlükte bulan, gayet rasyonel bir yazılmamış kuralın kodlarına göre hareket ediyordu yani; aman sakın, başka türlü düşünmeyeydim. **Bütün bütüne değilse de azımsanamayacak ölçüde, nezaketi zafiyet olarak gören bir tarafımız var sanıyorum.** En azından, dişini, şöyle bir göstermeyenin inceliğini pek de ciddiye alamıyoruz. Doğal bir davranış biçimi olarak

amacı ise, bu yolda kullanılacak her yöntem de mübah görülüyor. Belki uzak bir çağrışım gibi gelecek

ama ben mesela, en kör parmağım gözüne gerçekleri inkar ederken en akıl dışı komploları veri kabul etme konusundaki eğilimimizi biraz da buna bağlıyorum. Norveç’in Türk demokrasisine imrendiğine inanmak ile CERN deneylerinin milli birlik ve bütünlüğümüzü bozmaya dönük bir planın parçası olduğuna inanmak çok da uzak düşen şeyler değil örneğin ve her ikisinin de temelde nezaket eksikliğiyle bir bağlantısı olduğunu düşünüyorum. **Biliyorsunuz ülkemizde türlü türlü kurs açılıyor. Dans, resim, yazarlık, seramik, dikiş, diksiyon...** Bazen aklımdan geçiyor da, belki bugünlerde en çok ihtiyaç duyduğumuz şey bir nezaket kursudur. Nezaketi, köleliğin değil de özgürlüğün bir unsuru gibi ele almaya başlarsak, belki hem kendimiz hem başkaları için daha iyi bir dünya yaratmayı başarırız. Mümkün müdür ki acaba? Kibariye’nin de dediği gibi, kim bilir, kim bilir, kim bilir?

Avrupa'daki milyonlarca evin ilk tercihi

120'den fazla ülkede, milyonlarca insan
söz konusu beyaz eşya ve ev elektroniği olduğunda Beko'yu seçiyor.

MDA6 Solo Beyaz Eşya - Uluslararası araştırma firmasının
2016 ilk yarıyıl perakende anketi sonuçlarına göre.

444 0 888

Yetkili Servis İçin Tek Numara

www.beko.com.tr

beko

Kerimcan Kamal

shining...

Son zamanlarda kafam çok karıştı yine. Neden bilmiyorum işler güçler derken sap saman birbirine girdi.

Ve o esnada saçımın önü birden ortadan gidiverdi. Ben şok.

Sarımsak sürdüm, kanattım. Tık yok.

Aa bayağı kel gibi oldum. Yetmezmiş gibi belimde de geçmeyen bir leke çıktı.

Üstüne bir de ciğerlerim yırtılırcasına öksürük nöbetleri başladı mı?

Kimselere söyleyemiyorum ama kesin kötü bir hastalığa yakalandım dedim içimden.

Üşensem de doktora koştum.

Hayat çok saçma değil mi?

Bir gün önce kafan karışıyor, ertesi gün kel kalıyorsun, üçüncü gün öksürük derken demir alma vakti gelmiş bu limandan.

Yok daha şunu yapacaktım, yok şuna kızıydim, gününü gösterecektim, yok malım mülkümdü, bilcümlesi boş.

Uzatmayayım korktuğum kadar kötü hastalık olmasa da fena değilmiş.

Zatürre olmuşum.

Saçlar olurmuş öyle. Stresten, seyahatten.

İki iğne yaptılar, geçecekmiş.

Her hastane, doktor çıkışında sarar beni bir stres. Sigortada hep bir sorun olur.

Hep aynı cümle.

"Bir dakika provizyon soruyoruz Kerim Bey."

Bir kez başıma geldi, çıldırdım. Yüklü bir

fatura ödemediler. Aradım sigortacıyı.

"Ödemeleri lazım Kerim Bey hakkınızı savunun" diyor.

Savunabilsem hakkımı seni arar mıyım evladım? Hakkımı savunamıyorum ki ben.

Küçüklüğümden beri böyle.

Hakkımı savunamıyorum arkadaş.

Geçende otobüsle bir yerden bir yere gideceğim. Kocamanım ya bari dediler iki kişilik yer al rahat edersin.

İyi fikir de ya biri gelir benim aldığım yere otursa?

Mesela yaşlı bir teyze. Kalk teyze orası benim yayılacağım diyemem ki ben. Artık saatlerce

içim içimi yer, teyzeye de kıyamam.

Kimi her şartta hakkını savunabiliyor.

Kimi daha da kurnaz.

Hakkı olmayanı da almayı beceriyor.

Çıkar mı başka yerden, ilahi adalet döner mi, bilinmez.

Sen inan ilahi olana ama kimseden de senin hakkını sana vermesini beklemeyeceksin.

Hayır demeyi bileceksin.

Ben çok geç öğrendim. Rahmetli peder

çok bağırır, çağıran kavgacı biriydi belki de o yüzden hep sulh adamı oldum.

Ama yine de en büyük yanlış herkese Mr. Nice Guy olmak.

Çünkü bizim gibi birbirinin gırtlığına

basarak yaşama hakkı elde edilen

memleketlerde bu çoğunlukla eziklik

sayılıyor. Oysa biz ezik değiliz. Nazik, naif, düşünceli insanları ezik sanıyorlar.

Asıl ihtiyaçları olan hasletleri aşağılıyorlar.

İyiye güzele düşmanlık var.

Bunun adını demokrasi koymuşlar.

Bu demokrasi değil. Bu barbarlık.

Kılıcının bir yanıyla başkasını bir yanıyla kendini biçtiğini fark ediyorsun. O zaman kendi içindeki başka bir yere göç ediyorsun.

Kendi barbarlıklarını gizlemek için herkesi barbarlaştırmak istiyorlar.

Ve ama bu yüzden zamanla sen de hayatta kalabilmek içindeki saldırgan ve kırıcı yanını keşfediyorsun.

Böylece, sen de o ufuksuz çorak toprakların, o sonsuz bencillik, nezaketsizlik, barbarlık çölünün derebeylerinden biri oluyorsun. Başlıyorsun kesmeye.

Ama öyle bir an geliyor, o kadar çok kan akıtıyor ve o kadar çok kanıyorsun ki seni barbar saldırılarına karşı koruduğunu sandığın o vahşi yanının aslında gerçek seni öldürdüğünü anlıyorsun.

Kılıcının bir yanıyla başkasını bir yanıyla kendini biçtiğini fark ediyorsun.

O zaman kendi içindeki başka bir yere göç ediyorsun. O çölden uzağa, şefkat ve anlayışın olduğu yeşil bir vahaya.

Halen o uçsuz bucaksız çorağın bir köşesinin bir toprak ağası olma derindekilerin umutsuz hayalidir asla kendilerinin olmayacak o çölün kralıymış gibi davranmak.

Kendilerine ve başkalarına en büyük yalanlarıdır kendilerini olduğundan fazla satmak. Oysa çölün sahibi kendisidir.

Çöl tuzaktır insana.

Çöl seni yutar. Seni kullanır.

Bereketsiz, kurak ve doğumsuzdur.

Sadece ölünür orada. Barbarlık çölü muhterislerin cesetleriyle beslenir.

Ağızlarından saçılan köpükleri gizlemek için önüne sofralar serenlerle değil, utanmayı unutmayanlar, ar etmeyi bilenler, onurunu menfaatlerinin üstünde tutanlarla bir olmayı deneyeceksin.

Çölün sınavı budur.

Ve böylece her seferinde eski şeytanların omuzuna dokunduğunda gözlerindeki alev yeniden belirir.

Ağızına o eski kan tadı gelir. Sonra o kanın kendi kanın olduğunu fark edersin.

O arada kafan karışır, bazen saçın dökülür, hatta zatürre olursun.

Ama yine de iyi kalmayı seçebilirsin.

Kılıcın kesmediğinden, kötü olmayı

bilmediğinden değil.

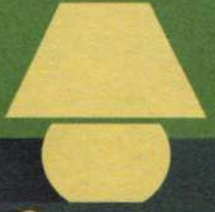
Epey yattım hastanede.

Çıkarken hesap kitap sorun olmadı.

Kimse diğer yüzümü görmedi.

Görmesin de zaten.

Hayat böyle güzel.

İSMAİL KÜÇÜKKAYA

André Gorz / Son Mektup
Bir Aşk Hikayesi

En sevdiğim yeri:

Yakında seksen iki yaşında olacaksın. Boyun altı santim kıaldı, olsa olsa kırk beş kilosun ve hala güzel, çekici, arzu uyandırıcısın. Elli sekiz yıldır birlikte yaşıyoruz ve ben seni her zamankinden çok seviyorum. Sadece benimkine değen bedeninin sıcaklığıyla dolan, kahredici bir boşluk taşıyorum göğsümün tam ortasında yeniden. Bir süredir içimi kemiren sorunlara geçmeden önce bu basit şeyleri sana bir kez daha dile getirme ihtiyacındayım sadece. Birlikteliğimiz benim hayatımdaki en önemli şey olduğu halde, yazdıklarımda neden bu kadar az yer alıyorsun?

NAZLI ÇELİK

Ümit Yaşar Oğuzcan
Aşka Dair Nesirler

En sevdiğim yeri:

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MEKTUP

Sevmek bir bakıma unutamamaya mahkum olmaktır. Sevlmemişsek; bir de unutulmaya mahkum oluşumuz var en hazini. İnsan, unutabildiği kadar güçlüyse; unutamadığı ölçüde yıkık ve ezik kalıyor.

MESUT YAR

Charles Bukowski
Kadınlar

En sevdiğim yeri:

İyiydi yaşlı olmak, kim ne derse desin. Bir tür berraklığa ulaşabilmek için bir yazarın en az elli yaşına gelme gerekliliği son derece mantıklıydı. Ne kadar çok nehir aşarsan o kadar çok şey öğrenirdin nehir hakkında; deli gibi akan suya ya da gizli taşlara yenik düşmediğini varsayarak. Azgın akar bazen o nehirler...

FIAT 124 SPIDER! JÖN GERİ DÖNDÜ.

124 spider

60'lı yıllarda herkesi kendine hayran bırakan Fiat 124 Spider, orijinal çizgilerini koruyan yeni tasarımı, yolculuğu eşsiz bir deneyime çeviren teknolojisi ve benzersiz sürüş keyfiyle geri döndü!

- ADAPTİF TEKNOLOJİLİ LED ÖN FARLAR • BOSE SES SİSTEMİ • DERİ DÖŞEME
- 140 HP GÜÇ ve 240 Nm TORK ÜRETEN TURBO MOTOR

Erhan Karadağ

haylaz piyesi

Serseri öğretmen insanın hayatına bir kere olsun girmeli. Yanlış yaptığını bilen ve bedelini ödeyen birini ayaküstü de olsa tanımalı insan. Yanlışın ne olduğunu sadece uyarandan değil yapandan da dinlemeli.

"Öyle yapma böyle yap" diye dikte ederek kime sözünü aktarabilirsin ki. Kimse kimsenin ezberine nasihatlerini dinlemiyor, dinlese duymuyor. Çocuk dünyası da öyle. Düz metinlerden, sıradan cümlelerden

koşarak kaçıyorlar.

"Bak yavrum..."la

başlayan konuşma,

dinleyen

kulağına TRT 4'ün

tarım haberleri

gibi geliyor.

Diyeceğim; dünyası

büyük, kendi

küçük arkadaşlar

anlatılanın değil,

keşfettiğinin peşinde.

Çocuk kimdir, ne kadar

saygıdeğerdir, nasıl anlaşılır gibi

soruları kimsenin merak etmediği

yıllar... Kaymakamlık binası

kadar değeri olmayan okullar;

öğretmenlerini hesaba katmayan

kasabalar ve o kasabalardan biri.

Enes, Murat ve Fatih... Üç haylaz

öğrenciyle iki öğretmen bir okul

müdürü baş edemiyor uzunca bir

süre. Yılın ikinci döneminde okula

bir rehberlik öğretmeni atanıyor.

Öyle bir rehberlik öğretmeni ki

haylazdan haylaz. Sosyoloji okuyup

öğretmen eğitiminden geçmiş ama

öğretmenlik yapmamış. İnşaatlarda

puantör, kola firmalarının

hepsinde bayii müfettişliği, bölge

müdürlüğü, kargo şirketlerinde

personel şefi olmuş. En son

çantasını biraz daha büyütüp ilaç

firmalarında mümessillik yaparak

dokunmadık hasta, konuşmadık

doktor bırakmamış. Tutunamayınca

mesleğini yapmaya karar vermiş.

İlk işi, "adet yerini bulsun diye"

kontenjanından açılan rehberlik

öğretmenliği kadrosu. Bakanlığın

talimatı var, "Sorunlu öğrencileri

rehberlik öğretmene verin." Verin

de sorunun ne olduğunu tarif eden

anlayan yok. **Sorunun, çocukta**

değil sistemde olduğunu, eşit

ilişki kuramayan eğitimcilerin

birer birer çocukları heba

ettiğinden yönetimin haberi

yok. Müzik öğretmenin

öğretmenden sayılmadığı, rehberlik

öğretmenin hizmetliden iki çit

yukarda görüldüğü yıllar. Ama

bugün de o gün de başka bir lisani,

başka bir ilişki biçimini arayanlar var neyse ki... Volkan Hoca gibi. Önce uzun uzun konuşuyor, kimsenin dinlemediği çocukları dinleyip sohbet ediyordu. Yaramaz, kavgacı öğrenciler odasından sakinleşip çıkıyordu. 4 metre karelik daracık oda 3 hafta içinde okulun en popüler laboratuvarına dönmüştü. Çünkü "uslu dur", "ders çalış"tan başka bir şey söylüyordu, arkadaşlık edip gelecek tarif ediyordu.

"Murat geç bakıym benim masama. 20 yıl geçmiş büyümüşsün doktor olmuştun, giy şu beyaz önlüğü sen doktorsun. Enes al sen de şu paspası. Sen temizlikçi, çaycı, artık neyse osun, okumamışsın odacı olmuştun, koridorun ucundan başla

silmeye. Fatih sen de hastasın, işsizsin ilaç alacak paran yok. Kapıyı çalıp giriyorsun içeriye ve yıllar sonra Murat'ın doktor olduğunu görünce şaşıırıyorsun. Hadi bakalım arkadaşlar oynayın şimdi bu piyesi..."

Şaşkına dönen çocuklar bir taraftan gülüyor bir taraftan oyunun havasına girmeye çalışıyorlar. Dersten eğlenceli nihayet. Doktor Murat, yıllar sonra arkadaşı Fatih'i gördüğüne çok seviniyor, hemen çay söylemek istiyor, "Bak kimi göreceksin" diyerek koridorun öte ucuna bağılıyor. "Eneess, oğlum bak buraya..." "Paspası bırak çay getir bize." Gerçekten çay geliyor o küçük odaya, Enes getiriyor. Fatih "Aaa ilkokuldan Enes! Çaycı mı oldun, bu hastanede mi çalışıyorsun?" deyince kapıdaki paspastan, elindeki tepsiden utaniyor Enes.

Bu üçlü beyaz önlüğü paspası aralarında değişerek her gün yarım saat bu oyunu oynuyor. Volkan öğretmen onları bir gün bulaşıkçı bir gün kazan dairesinde kaloriferci yapıyor. **On - on iki yaşındaki çocuklar eşit başladıkları hayatın kendilerini nerelere savurabileceğini görüyor, o küçük simülasyon odasından ağırlaşarak çıkıyorlardı.**

Onca öğretmen arasında kimin öğrettiği, kimin paylaştığı, yol gösterdiği anlaşılıyor çoğu zaman. İşte o yüzden sadece sekiz kere altının kaç olduğunu değil de, dünyanın kaç bucak olduğunu göstermek gerekiyor.

Serseri öğretmen insanın hayatına bir kere olsun girmeli.

hangi film, hangi sahne?

Murat Şeker

Celine: İnaniyorum ki eğer Tanrı diye bir şey varsa bizim içimizde değil. Ne senin ne benim... Ama sadece şu aradaki küçük boşlukta olurdu. Bu dünyada sihir diye bir şey varsa; bu birini anlamak, bir şeyi paylaşmak çabası olmalı.

Before Sunrise / 1995

Yönetmen: Richard Linklater / Senarist: Richard Linklater, Kim Krizan

Bülent Emrah Parlak

Paulino: Ne berbat bir şey. Bu renkleri hiç mi hiç sevmem. Özellikle de mor rengi. Belli ki zehirlenmişsiniz.

Carmela: Hayır, doğuştan böyleyim.

Paulino: Lütfen açıklayın.

Carmela: Şöyle ki doktor, doğumum bir kazaydı küçük bir hata yüzünden, 14 Nisan'da...

Ay Carmela! / 1990

Yönetmen: Carlos Saura / Senarist: Carlos Saura, Rafael Azcona

Dilan Çiçek Deniz

Ian Gray: Büyük patlama olduğunda, evrendeki tüm atomlar tek bir parça içindeydi, bu küçük parça dışarıya doğru patladı ve evrendeki tüm atomları oluşturdu. Dolayısıyla benim atomlarım senin atomların ile muhtemelen geçmiş 13.7 milyar yıl içinde çeşitli zamanlarda birlikteydi. Dolayısıyla benim atomlarım senin atomlarını tanıyor ve her zaman biliyordu. Benim atomlarım senin atomlarını her zaman sevdi.

I Origins / 2014

Yönetmen / Senarist: Mike Cahill

Dilan Bozyel

avuçlarında pamuktan umut taşıyan genç kızlar

Yaz mevsimi aklınıza tatili getiriyor olmalı.

Deniz, bikini, eğlenceli fotoğraflar, meyveli dondurmalar, hindistan cevizi kokulu kremler... Hayır bu keyfinizi yadırgamıyorum. Ama belgesel fotoğrafçılığı yapan herkesin felaket kaderidir gözlere biriken görüntülerin asla kaybolmayıp, sorular ve sorgular içinde yaşaması. Geçtiğimiz yaz Diyarbakır'dan Bismil'e doğru giden yolun üstündeki bir tarlada geçirdiğim birkaç günden sonra güneş ve yazın anlamı biraz değişti bende. Türkiye'de üretilen yıllık iki milyon ton pamuğun neredeyse beşyüz tonu bu bölgeden çıkıyormuş.

Kadınların pamuk tarlalarında kırk dereceyi aşan kuru bir sıcaklığın altında her gün en az on iki saat geçirdiğine kameramla şahit oldum. Bir yanım

kadınların bu denli güçlü olabilmesiyle övünürken, diğer yanım hayatın adil olmayışına yandı.

Yevmiyenin yirmi lirayı geçmeyişi de ayrı bir kesik olarak kaldı aklımın içinde.

Çoğu lise, üniversite hayali kuran tarlanın genç kız işçilerinin pamuktan umutlar içinde çalıştığını gördüğüm için yine de umutluyum.

Ne de olsa hayal kurmak, başarmanın yarısıdır demişler. Öyle demişlerdi değil mi?

Şermin Çarkacı

bu son yağmurları

Yeşilçam filmlerinde, sağanak yağmurun altında birbirine sarılan aşıkların nemli gözlerle buluşan dudaklarının tam üzerinde bir "SON" yazısı belirir hani... Yavaş yavaş kameranın açısı genişler ve geçmişte baş harflerini kazıdıkları o ağacın altında, sırlıklam kavuşurken bırakırız onları... Oysa, film devam ediyor olsa, kameraman dalgın bir hareketle vizörü az daha kaydırsa, hani olmaz da, bir teknik hataya maruz kalsak filmin montajında, aşıkların az ötesinde ciddiyetle dikilen, eli hortumlu o set çalışanını fark edebiliriz. Hortumun ucuna tıkadığı baş parmağıyla yağdırdığı yağmur, filmin en can alıcı sahnesine doğru yağarken, bitişi jeneriğinde esamesi okunmayan, o set mikailini görebiliriz. Hayatta duruşum, o adamın duruşuna benziyor. Fark şu ki, hortumu bizzat kendi başımdan aşağı tutuyorum. Ben hariç herkes günlük güneşlik, üzerime yağın yağmurun ne olduğunu ise, anlayan yok...

Vakti zamanında herkes dönemin ünlü matematik hocalarından ders alıp kendini geleceğine hazırlarken, ben yaşadıklarımın özel ders almayı tercih edip, kendi felaketimi hazırladım. Ne yazık ki, dersi derste öğrenen, evde tekrar ihtiyacı duymayan bir öğrenci değildim. Yediğim her kazığın birkaç kez sağlamasını almadan, insanların dillerine sabitlenmiş, bencileyin zırsız hedeflerin canını yakmak için tasarlanmış, güdümlü ve uzun menzilli yalanların tahrir gücüne ikna olamadım. Mensup olduğum milletin genetik özellikleri arasında yer alan, "bize bir şey olmaz" cesaretinden midir nedir, bağıra bağıra gelen aşkıları latif bir reveransla buyur ettim. Sonuçta hayatımın kapılarını açıp, eğilerek ev terliği uzattığım kimsenin alnında "ateşle yaklaşma" yazmıyordu. Yani neresinden bakarsan aşk bu. İster istemez bir sıcaklık, bir ateş, bir kıvılcım hissediyorsun, haddini bilemeyip bir kibrit çıkıyorsun... Yangın böylece dışardan başlıyor. Müteakiben, iç patlamaları beraberinde getiriyor. Gece gündüz Silverdin uyguladığım yaralarımın sebebinin düpedüz bu olduğunu biliyorum.

Bazen düşünüyorum da, şunlara aşık olacağıma, Pavlov'a köpek olsam daha kolay öğrenirdim, kime yaklaşmam kime yaklaşmamam gerektiğini. Öğrenemedim. Sınırsız

bir affedicilikle harmanlanmış kalbim, sabır ve sessizlikle iyice demlenince, yumuşak bir içimi oldu tabi kişiliğimin.

Her sevgilinin birkaç bardak üst üste içtiği, devamında açık olsun, limonlu olsun diye diye sonunda kaşığı üstüne kapattığı beraberliklerimde, çok "ziyade olsun" duydum. Öyle oldu. Ziyadesiyle aldatıldım, ziyadesiyle terk edildim, ziyadesiyle yalnız kaldım... Gidenlerin ardından

boşları toplarken her seferinde "bu son" dedim, "bu son, bir daha ağlamak yok, bu son!" Erkek tarafının nişan yüzüğünü getirip geri bırakmasıyla evlilik hayalleri hüsrana sonlanmış genç kızların, herkes yattıktan ve ev sessizliğe teslim olduktan sonra, yastığın üzerine bıraktığı birkaç damla göz yaşı vardır. Bilim adamları o ıslaklığı mikroskopik incelemeye tabi tutsa, orada ışıltılı bir "bu son" parladığını görebilirler. Masanın üzerine bırakılmış, "ben gidiyorum" temalı mektupların, okuyanın elinde bıraktığı titreşimleri de inceleyebilirler, o da olur. Dizlerini karnına çekip ağlayan kadınların hıçkırıklarına, alt dudağını içeriden ısırtıp ağlamamaya çalışmanın dudakta bıraktığı kıvrıma da bakabilirler. Net bir görüntü elde edemeseniz de, oralarda bir yerlerde "bu son" yazdığından emin olabilirsiniz. (Ayrıca bilim adamları da insan değil mi canım, onu da görüversinler.) Bilim adamı değilim, mikroskop kullanamam, ayarını yapamam; ama bu son yağmurlarının altında ıslanmışları çıplak gözle görebilecek kadar tedrisatım var. "Bu son" deyip ilk fırsatta aynı naneyi yeniden yiyenlerin bildiği o büyük mahcubiyetle söyleyebilirim ki, her deneme, yalandan da o olsa, son yağmurun altında ıslanabilmek içindir. Eski filmlerdeki gibi... Ağacın altında ve sevgilinin kollarında. (Kameraman gözünü seveyim kaydırma vizörü. Senaryo da olsa, inanalım şuna.)

Melih Anık

tiyatromuzda avangard örnekler: araf ve son

Avangard 1830'lardan itibaren önce siyaset sonra sanatın diline giriyor. Aslında askeri bir terimdir ve "birliğin öncü kolu" için kullanılır. Bu yolda yürüyen sanatçıların amacı "insanlığın hülyalarını, tarihin menzillerini canlandırıp, modernliğin fikir hayatını kurmaktır." (Avangard Kuramı, İletişim Yayınları) "İlericilik" olarak anlaşılan avangard, "yabancılaşma"yı getirir.

"Biz kemiklere kadar birbirimizi soyduk." (Araf)

"Avangardın şok, skandal, şaşırtma gibi teknikleri medyanın ve eğlence dünyasının standart trükleri arasına girer." (a.g.e.) "Trük"ler

ortaya çıktıkça avangard da yoldan sapma eğilimi gösterir. "Öncü" olmaktan daha çok "şaşırtıcı olma, şoke etme" öne çıkmaya başlar. Türkiye sanatı da avangard akımlardan etkilenir. Bizdeki avangard dünyadaki gibi felsefi bir nitelikte değildir. Gerekçeleri, nedenleri de çok tartışmalıdır. Genellikle dünyayla iletişimi olan sanatçılar tarafından "ithal" edilir. Bir anlamda taklittir. Farklı sanatçıların algısına göre biz de avangardı kendimize göre algılamaya başlarız. Dünyada çıkışı ve gelişimi olayların dönemlerin felsefi değerlendirmelerine bağliken bizim avangardımız sonuçla ilgilenir ve şekilsel denemeler olarak ortaya çıkar. Mesela "in-your-face" böyle gelir yerleşir bizim sahnelerimize. Giderek "taklidi" olacak kadar da "derinleşiriz" (!) bu konuda. Dot, avangardın öncüsü (öncünün öncüsü) olarak "moda" olur, kendi seyircisini yaratır. Türkiye'de avangard denilince akla gelen ilk isim olan Stüdyo Oyuncuları'nın tiyatro dünyamıza etkisi çoktur, zira oradan yetişen oyuncular şimdi tiyatro dünyamızda o "ekol"ü (!) sürdürmekte. Bizde çaresizlikten doğan "alternatif tiyatro" avangard sayılır. O alanda Kumbaracı bir başka "ekol"dür (!) "Ekol"ün tırnak içinde olması ve sonunda (!) olmasının anlamı açıktır. "Ekol" olamamış ekol. Ekol gibi bizim avangardımız da bize özgüdür. Benim tiyatromuzda yaşama bahtıyarlığına ulaştığım dönem, Tepebaşı Deneme Sahnesi dönemidir ki onda da Genç Oyuncular'ın kokusu vardır. Bizim topraklarımızdan çıkan ama değerini Fransa'da bulan Ulusoy Tiyatrosu bizden sayılabileceğim avangard bir örnektir. Sınırlarımız içinde tiyatromuzda gene de deneme ile deneysel arasında kalan oyunlarımız var. Ben tiyatrodan deneme kavramını sevmiyorum, deneyseli tercih ediyorum. **Zira denemede ne çıkacağı belli olmaz oysa deneyselde önceden varılmak istenen sonuç bellidir. Bu sezon bana avangard kavramına yakın gelen oyunlardan ikisini yazdım.**

Merkezden uzak bir sanat merkezi olan Kuzguncuk'da Kuzguncuk Sanat Tiyatrosu Ariel Dorfman'ın Araf isimli oyununu sahneliyor. Her gösterisinde on ile sınırlandırılmış seyirci sayısı aslında mekânın getirdiği bir zorunluluk. Bir evin üç küçük odası, o kadarına izin

veriyor çünkü. **Oturma odanızda sadece size oynanan bir oyunu seyrediyormuşçasına sıcacık bir duygu hissediyorsunuz. Çok**

akıllıca yazılmış bir oyun Araf. Yunan kahramanı Medea'nın öyküsünden yola çıkmış. (Medea'yı bilin de öyle gidin.) Hesaplaşma içinde olan bir kadınla bir erkek var oyunda. Dorfman "kurbandan saldırgana, saldırgandan kurbanı geçmenin ne kadar kolay olduğunu ortaya koyar" demiş bu oyun için. Bilinçaltının seslendirilmesi ancak bu kadar güzel yapıldı. Oyundaki sıralamada ikinci odanın birinci odadan önce gelmesi bence daha doğru olur. Oyunda dışardan gelen seslerin net olmayışını, bir hüküm belirten kırık vazoyu, tripod ile dolaştırılan kamerayı ve ne olduğu anlaşılmayan videoyu sevmedim. Oyunu A. Feyzi Korur Türkçeleştirmiş (Mitos Boyut). Doğuş Elden yönetmiş. Ses ve efekt tasarımı Burak Yalçın'a ait. Yönetmen yardımcısı Merve Atabek koordinatör Gizem Duman.

"Beden insan için bir tuzaktan başka bir şey değil." (Araf)

Nuri Görsev ve Özlem Uslu oynuyor. Oyuncuların oyuna şevkle, samimiyetle sarılmalarını beğendim. **Diğer oyun İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nda sahnelenen "Son."**

Özgür Kaymak yazmış yönetmiş. Sahnelerimizde ilk bilim-kurgu oyunu. Fütüristik bir atmosferde geçiyor oyun. Fütüristik de avangarda dahil. Zira fütüristik, geleceğe bakan ilerici çizgiler taşıyan demek. Özgür Kaymak gelecekteki insanlığın durumuna bakmış. Distopik bir bakış açısı var. Gelecekte insan kalanlar dijital dünyanın kurbanları olmuş. İnsanlar geçmişi saklamak (korumak), geleceğe bağlamak için uğraşıyor. Gerçek nedir? Son belki yeni bir başlangıçtır. Atmosfer iyi oluşturulmuş. Ortam net ama yazarın dili karmaşık ve oyun uzun. Sahne tasarımı (Rıfkı Demirelli), kostüm tasarımı (Duygu Türkekul), ışık tasarımı (Mustafa Türkoğlu) müzik (Akin Sevgör) İBBŞT'de az rastlanır güzellikte. Oyuncuların (Aslı Menaz, Aslı Şahin, Can Alibeyoğlu, Ahhan Şener, Emre Çağrı Akbaba, Ercan Demirhan, Neslihan Ayşe Öztürk, Onur Demircan, Özgür Atkin, Tarık Köksal, Volkan Öztürk, Yağmur Ulusoy, Zeki Yıldırım) tek tek başarısından daha ziyade ekip anlayışındaki uyumdan bahsedebiliriz. Her iki oyun da ülkemizin şartları içinde avangardın gerçek anlamına yakın denemeler. Bize özgü olanı yaratabilmek için düşünce ikliminin açık olması ve bu iklimde bir kaç neslin yetişmesi gerekiyor. Avangard, tiyatronun ve ülkelerin durumunu gösteren bir ölçüt, turnusol. Avangard özgür ortam ister ki fikirler kanatlı olsun. Çabaları alkışlıyorum ama hava loş, yolumuz çamurlu. Ufuktaki aydınlık, doğan güneşe mi yoksa batana mı ait kestirmek zor. Ama her şeye rağmen umudumuzu sağlam tutmak zorundayız. Belki de bizim avangard çamura düşen ufak bir yıldız ışımından doğacak, kim bilir?

"Deli değilim ben. Yalnızca zamansızım. Köprüleri kurup dünyaya ışık taşıyacağım." (Son)

BU DÜNYA BİZİM

www.surdurulebilirlik.ulker.com.tr

SADECE ÇEVRE İÇİN DEĞİL;
ÇİFTÇİNİN, ÇALIŞANIN, TÜKETİCİNİN YANI TOPLUMUN
GELECEĞİ İÇİN ÇALIŞIYORUZ.

ÜLKER

Murat Özer

yanlış başkanla kulede bir yaz

"93 Yazı"yla acı ve kayıpla baş etmenin formülsüzlüğüne gözümüzü dikeyiyor; Stephen King uyarlaması "Kara Kule"de Idris Elba'nın nasıl bir Roland Deschain olacağını merak ediyor; "Başkanın Bütün Adamları" ve "Yanlış Karar"ı uç uca ekleyerek "gazetecilik" üzerine dersler alıyoruz...

SALONLARDA

93 Yazı

Bir çocuğun gözünden "acı"nın tatifini yapan "93 Yazı" (Estiu 1993), hangi yaşta olursak olalım yeni bir başlangıç denen şeyin pek de kolay olmadığını derinden hissettiriyor. Katalan sinemacı Carla Simón'un otobiyografik unsurlarla bezeli ilk uzun metrajlı kurmacası, çocuk da olsak boğulmaktan kurtulmanın imkânsızlığını, kayıpla mücadelenin tek patikadan giderek yapılamayacağını belgeliyor. Annesi öldükten sonra dayısı, yengesi ve onların küçük kızıyla taşrada yeni bir hayata başlayan Frida'nın serüveni, bir "reddediş" resitali biçiminde geliyor. Küçük kızın kötülükle ya da kaprislerle bütünlemeye çalıştığı mücadelesi, yıkımdan/ yüzleşmeden kaçmanın bir yolu olarak karşımıza çıkıyor. Carla Simón, kendi hikâyesinden esinle vücuda getirdiği bu resim içindeki minik adımları özenle sıralarken, Frida'nın sert/soğuk hamlelerini de hakkını vererek değerlendiriyor. Küçük kızın öfkesine ya da şımarıklığına biz de anlam veremiyoruz başlarda, ama "zaman ilacı" devreye girdiğinde taşlar yerine oturuyor ve kaosun içinden dört dörtlük bir "ağıt" çıktığına şahit oluyoruz. "93 Yazı"nı izlerken, ister istemez Jean-Marc Vallée imzalı "Yeniden Başla"yı (Demolition) hatırlıyoruz. Orada Jake Gyllenhaal'un karakteri Davis'in acıyla baş etme formülünün bir benzerini burada Frida'nın ruhunda buluyoruz. İşin özü, acı ve kayıpla nasıl baş edilmesi gerektiği üzerine ahkâm kesmenin, bir yol haritası çıkarmanın âlemi yok! Bu iki karakter, gelişine vurarak yaşıyorlar acılarını, kötülüktan yardım almaktan da gocunmayarak. Ayrıntılarda gizlenen şeytan, belli bir süreliğine pas kanallarını kapatıyor belki ama kaçınılmaz "gol" ağırları sarsıyor, er ya da geç... Bu bir son değil; ardından topu santraya koyup yeniden başlıyor Davis ve Frida...

"93 Yazı", 23 Haziran'da salonlarda.

Not: Geçen ay bu sayfada 19 Mayıs'ta gösterime gireceğini duyurduğumuz "Hayalet Hikâyesi" (Personal Shopper), son dakika değişikliğiyle 16 Haziran'a uçtu!

GELECEK PROGRAM

Kara Kule

Stephen King'in 1982'de başlayıp 2012'de nihayete eren efsane serisi "Kara Kule"nin (The Dark Tower) beyazperdeyle buluşması biraz gecikti. Yazarın sinemadaki uyarlamaları sayılamayacak noktaya çıkmışken bu serinin "bekliyor" olması kabul edilemezdi. 2007'de J.J. Abrams'ın tetiklemesiyle başlayan "Kara Kule" uyarlaması, en nihayetinde 10 yıl sonra hayata geçti. Artık projede J.J. Abrams yok ama senaryo, yönetim ve oyuncu kadrosu iştah kabartıyor. Oscar'lı senarist Akiva Goldsman liderliğindeki dört kişilik senaryo ekibi, ilk Hollywood filmine imza atacak olan Danimarkalı yönetmen Nikolaj Arcel ve taşıyıcı ayaklarını Idris Elba ile Matthew McConaughey'nin oluşturdukları oyuncu kadrosu, "Kara Kule"nin hakkının verildiği izlenimi uyandırıyor. Yanılma payımızı saklı tutuyoruz tabii! Bu uyarlamada en merak ettiğimiz şeyse, Idris Elba'nın Roland Deschain karakteriyle eşleşip eşleşemeyeceği. Stephen King'in, yazarken Clint Eastwood'un canlandığı isimsiz kahramandan esinlendiğini söylediği bu karakterin Idris Elba'ya teslim edilmesi fazlasıyla "cesur" bir karar. Hayranların bu seçim karşısında alacakları tavır önemli, ama Sierra Leone ve Gana kökenli İngiliz aktörün giriştiği işlerden alınışın akıyla çıktığı düşünüldüğünde, bu durumun sorunsuz aşılabileceği söylenebilir. Discovery Channel'daki yeni serisi "Idris Elba: Fighter"da da gördüğümüz gibi limitlerini zorlamayı seven aktör, Roland Deschain engelini de tereyağından kıl çeker gibi aşacaktır... "Kara Kule", 4 Ağustos'ta salonlarda.

EV SİNEMASI

Başkanın Bütün Adamları ve Yanlış Karar

Aşağı yukarı aynı dönemlerde (1976 ve 1981) çekilmiş iki filmi, "Başkanın Bütün Adamları" (All the President's Men) ve "Yanlış Karar"ı (Absence of Malice) arka arkaya izlemenizi hararetle öneriyoruz. Neden mi? İlki gazeteciliğin nasıl yapılmasını gerektiğini harfiyen aktırırken, ikincisi de tam aksi istikamette ilerleyerek nasıl yapılmaması gerektiğini gösteriyor. Alan J. Pakula imzalı "Başkanın Bütün Adamları", bildiğiniz gibi, Richard Nixon dönemini nihayetlendiren Watergate skandalını açığa çıkaran Washington Post muhabirleri Bob Woodward ve Carl Bernstein'in "tekmeye kafa uzatan" gazeteciliğini yüceltiyor. Baskıların ve hatta ölüm tehditlerinin ortasında gerilimi had safhada bir araştırmacı gazetecilik yürüten bu iki adamın ilham verici serüveni, Robert Redford ve Dustin Hoffman'ın ruhlarına yapışmış azimle şahlanıyor, Türkiye'deki gazetecilerin dört duvar arasına sıkıştırılmış "fitrat"larına da lanet okumamızı sağlıyor. Nispeten daha az bilinen Sydney Pollack imzalı "Yanlış Karar" ise, kendisine sunulan haberi pek de araştırmadan yayına veren bir muhabirin yaşadığı açmazı getiriyor önümüze. Bizde de ağızlara sakız olan masumiyet karinesini yerle yeksan etmek için dört bir koldan saldıran hukuk sisteminin tekerine çomak sokmak bir yana, ona yardım ve yataklık eden bir gazetecinin istemeden de olsa "araçsallaşması", "Yanlış Karar"ı hem hukuk sistemi hem de gazetecilik etiği üzerine dört başı mamur bir eleştiriye soyunduruyor. Sally Field'in muhabir, Paul Newman'ın "kurban" performansları da eleştiri oklarının hedefini bulmasına yardım ediyor, hem de tam göbeğinden...

"Başkanın Bütün Adamları" ve "Yanlış Karar"ın DVD'lerini "iyice ararsanız" raflarda bulabilirsiniz.

Meral Işık

kardeşçesine

Sabahın alacakaranlığı, uykunun en tatlı saatlerinde mahalle derin uykuda. Ama belli ki uyku tutmayanlar da var. Ertesi günün hesabını tutturamayanları, akşamdan kalanları, kafaya bir şeyleri takanları belli ki uyku tutmuyor. Saat sabahın beşi, açık olan camdan gelen bağırsıklar var. Uyku sersemi, sokağa bakan pencereye koştum. Akşam iş dönüşü evin önüne park ettiğim arabamın camları kırılmıştı. Kıyafetimi değiştirip aşağı indiğimde şaşkınlığım doruktaydı. Sessiz sokağın caddeyle kesiştiği yerde mahallemizin ağır abilerinden Fahri, polisle tartışıyordu. Yıllardır komşu olduğumuz Fahri'yle o güne kadar hiç yüz yüze konuşmamıştık ama eşini, annesini çok severdim. O sabah, hırsız benim arabamın camını kırıp teybi almış. Uyumayan Fahri, yan apartmanın ikinci katındaki evlerinin balkonundan aşağı atlayıp hırsızın peşine düşmüş. Sokağın bitiminde, caddeden geçen polis ekibi, şort ve fanila ile bağırarak koşan Fahri'yi yakalamışlar. Fahri olayı anlatana kadar hırsız kaçıp izini kaybettirmiş bile. Şaka gibi! Suçlu kaçmış, suçsuz derdini anlatamazsa kılık kıyafeti yüzünden suçlu sayılacak.

Cana gelen mala gelsin ne güzel bir atasözüdür. Tıpkı atasözündeki gibi benim de düşündüğüm ilk şey şu oldu; "Ya bu genç adama bir şey olsaydı?" Bu olay, sırf benim malımı korumak için canını hiçe sayan bu delikanlı adamı yüreğimde öyle bir yere oturttu ki... O günden sonra her sevinçte ve tasada iki gönül kardeşi, dert ortağı olduk. Hırsızın bana verdiği en büyük armağan Fahri gibi bir kardeş kazandırması oldu. Büyük şehirlerde komşuluk yok derler. Var, hem de en kralı var. İşte örneği. Dışarıda, o acımasız dünyada hiç bilmediğimiz, hala soyu tükenmemiş güzel insanların olması ne güzel. Sevgili Nazım Hikmet Ran'ın dizelerinde söylediği gibi; "Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine."

Hesabını tutturamayanları, akşamdan kalanları, kafaya bir şeyleri takanları belli ki uyku tutmuyor.

Elif Demirtaş

sessiz çığlık

- Son bir sigara versene, varsa para da... Ne yapacaksın ki dışarıda parayı? Fırat uzattı sigarasını ve onu almaya gelen ablası yirmi lira verdi arkadaşına. Fırat bir yıl önce intihar girişiminde bulunduğu için yatırılmıştı bu hastaneye. Zihinsel, fiziksel bir engel olmadığı halde hiç konuşmazdı. Hastaneye ilk geldiği zamanlar uykusunda konuşuyordu. Ama ağır ilaçlar, iyileştirme değil. Uyumama amaçlı tedaviler uykudaki sesini de kesmişti. Hastalardan biri hırpalamıştı onu bir defasında. Sesi çıkmamıştı. Niye çıksın ki? Bilinçli yapmamıştı. Dışarıdakiler gibi değildi onlar hepsi ağır yaralıydı; tecavüze uğramış, şiddet görmüş, terk edilmiş, kafasındaki dünya ile dış dünya arasında bağlantı kuramamış, takıntılı insanlardı. Fırat da takıntılıydı. Sağ başparmağıyla sürekli alnını, kaşlarını, göz kenarlarını, çenesini, burnunu ve boynunu silerdi. İlaçla geçmemişti. Ablası bunu fark edince kardeşini oradan çıkarmaya karar vermişti. Ayrıca ilaçların birçok yan etkisi vardı. Kimi çok uzun süre uyutuyor, kimi hiç uyutmuyor, kilo aldırıp verdiriyor, salya akıtıyor, konuşma yavaşlatıyor, hiperaktivite, çarpıntı yaptırıyor, halüsinasyon gördürüyor, çiş kakayı tutmayı engelliyordu. Ablası onu her ziyarete geldiğinde bir yaş daha yaşlanıyordu. Sağlı sollu 8 tane odanın olduğu, yerlerin ve duvarların yarıya kadar ucuz seramikle döşendiği koridorlardan her geçişinde lanet okuyordu bu sisli pencere, kilitli, sevgisiz yere. Kaloriferde oturandan, yere yüzüstü yatana, duvarlara sürtünerek yürüyenden, kafasını duvara vurana, sürekli saçlarını tarayanından saçlarını yolana kadar birçok farklı dertte insan vardı. Ablası çok seviyordu hepsini. Bazen onlara yemek, pasta, çekirdek, sigara getirmek, bazen kolye tespih yapmak dışında elinden bir şey gelmiyordu. Hepsini oradan kaçırmayı hayal ediyordu hep. Çünkü orası "çürük" insanların yeri. **Toplumun düzeni bozulmasın diye aykırı insanlar tecrit ediliyordu orada.** Onları iyileştirmek veya topluma yeniden kazandırmak değildi amaç. Amaç bu "farklı" insanları uyuta uyuta öldürmekti. Ablası böyle düşüneli çok olmuştu da Fırat oradan çıkmaktan korkuyordu. Sadece kendine aşık, vurdumduymaz, vicdansız, acımasızdı dışarıdakiler. Fırat farklıydı onlardan. Yoğundu onun her duygusu. "Kedilere ağlar, kuşların yasını tutardı." Derisinin altında, beyninin içinde,

Çok duyumsamak hastalıkmiş diyor doktorlar. Sağlıklı insan kanıksarmış; görmez, duymaz, konuşmazmış...

kalbinin üstünde hissedirdi her şeyi. Gezi'de, Sulu'da... Öldürülen çocuklara Fırat kadar kimse üzülmemiştir belki. Çok duyumsamak hastalıkmiş diyor doktorlar. Teşhis: Bipolar bozukluk. Sağlıklı insan kanıksarmış; görmez, duymaz, konuşmazmış... Neyse ki ablası var. Ablası onu kahrolası antidepresanların erişemeyeceği yerde saklayacak artık... Taburculuk işlemleri bitince dışarı çıktılar. Durmadan yürüyebilecek. Basık tavan, kapı duvar çıkmayacaktı; hep sokak

hep gökyüzü. Heyecanlandı, hızlı hızlı yürüyordu sevinçten.

Ablası yetişemiyordu ona. Az sonra durdu, gelip ablasının çantasını işaret ederek avucunu uzattı, para istedi. Parayı, el arabasıyla çiçek satan amcaya götürdü. İki demet nergis aldı. Birini ablasına verdi. O önde, ablası arkada kuyumcular çarşısına kadar yürüdüler. Fırat

evlerinin sokağına çark edince ablası tedirgin oldu. "Hayır Fırat" dedi. Fırat dinlemedi. Demircilerin sokağından inerek okuluna geldi. Gördüğü şey mahvetti onu. Üzüntüden neredeyse yüzünü sile sile yırtacaktı. Okul değildi artık orası. Sur'daki birçok yer gibi harabeydi. Koşa koşa evinin sokağının başına geldi. Barikatı görünce durdu. İki polis nöbet tutuyordu orada. Valilik izni lazımdı alana girmek için. Fırat eliyle koluyla anlatmaya çalıştı. Çiçeği gösterdi. Bırakıp gelecekti. O harabe yer onun ve kardeşlerinin doğup büyüdüğü evdi. "Kesinlikle olmaz"ı anlamıyordu Fırat. Polisi itip barikatı aştı. Fırat'ı arkadan vurdular. Fırat'tan sessiz bir çığlık kopup Dicle'yi yaktı. Eliindeki nergis, mutfakta yemek yaparken kafasına yediği kurşunla beyni paramparça olan annesinin düştüğü yere düştü... Fırat yüzüne yapışan kanlı beyin parçaları yüzünden kopmuştu hayattan. İntihar girişimi de yüzünü sürekli silme isteği de hep ondandı. Peki şimdi ablası ne yapsındı?

Seyfi Yerlikaya

Kıymayın efendiler!

Peki neden kutsaldır Munzur? Neden ülkenin dört bir yanında ve Avrupa'nın birçok ülkesinde yaşayan halkı, her yıl mutlaka dev gibi bir hasreti serin suyunda soğutup, toprağına yüz sürerler?

"bizim orda önce kadınlar uyanır, sonra güneş doğar çünkü kadınlar güneşi doğurur..."

Doğunun mistik coğrafyası aynen böyledir. Annemden bilirim, şafak sökmeden uyanır kadınları. Güneşin doğuşunu seyrederek. Ya Hızır, ya Munzur Baba'yla başlayan dualarıyla; insanları için, doğaları için, inançları için en iyi dileklerini tutarlar.

Onlar güneşi doğururlardı, sonra biz uyanırdık. Açığımızda kapımızı, sabahın tazeliğiyle beraber yüzümüze vuran Munzur Dağları'nın kekik kokulu havasını ciğerlerimize, Munzur Çayı'nın sesini kulaklarımıza alıp başladık güne. Ortasından binbir çiçeğe, börtü böceğe hayat veren Munzur Çayı'nın aktığı, doruklarında turnaların semah döndüğü, sırtını heybetli Munzur Dağları'na yaslamış Ovacık'ta büyüdüm ben.

Hani eğitimdeki başarısıyla bilinen ve Türkiye'nin komünist belediye başkanını seçen tek ilçesi; Dersim'in asi oğlu Ovacık.

İnsanları için kutsaldır doğası. Alevi inancına mensup ve dünyanın birçok yerinde yaşayan insanları her yıl gelip kutsal mekanlarını ziyaret eder, Pir'lerine niyaz eylerler. Düzgün Baba'dan Ana Fatma'ya, Sarısaltık'tan Munzur Baba'ya birçok kutsal mekana sahiplik eden Dersim tam anlamıyla Pir'ler diyarıdır. Doğası ve insanı etle tırnak gibidir. Bir dede bu bütünlüğü şu cümlelerle anlatmıştı; "Cümle eşya konar kudret balına. Doldurmuş badeyi, sunar elinden. İşte o gün tabiat kendi eliyle tüm canlılara ve hatta cansızlara bade sunar. Bu bade, kendini kaybetmek için değildir, kendi özüne dönebilmek içindir." Peki neden kutsaldır Munzur? Neden ülkenin dört bir yanında ve Avrupa'nın birçok ülkesinde yaşayan halkı, her yıl mutlaka dev gibi bir hasreti serin suyunda soğutup, toprağına yüz sürerler?

Rivayet olunur ki; zamanında Munzur adında bir çoban, Hacibektaş'a hac ziyaretine giden ağasını rüyasında görür. Ağasının canı helva çekmiştir. Sabah kalkıp ağanın hanımına sıcak helva yaptırır ve bir anda ağanın yanında belirir. Munzur'u yanında gören ağa, çok şaşırır. Kafasını kaldırıp soru sormasına fırsat bulamadan Munzur kayboluverir. Hac'dan dönen ağanın elini öpmek için toplanmış ahali ağaya doğru yürür. Ağa ahaliye, "Eli öpülecek biri varsa o da Munzur'dur, keramet ondadır" der. Ahali Munzur'a doğru ilerler. Elinde süt kovası olan Munzur ahalinin geldiğini görünce kendisine zarar vereceklerini düşünür ve kaçar. Elindeki süt kovası dökülür ve her ayak bastığı yerden bembeyaz sular fışkırır. Son damlanın düştüğü yerde, Munzur sır olur. O günden sonra kutsal kabul edilir. Kırmızı benekli alabalıkların yuvası Munzur'da perşembe günleri balık avlamak büyük günah sayılır halk tarafından.

Çünkü perşembe günleri balıkların Cem tuttuğuna inanılır. **İki yakasında yaşayan insanların kutsal saydığı Munzur suyu,**

**MUNZUR'A
DOKUNMA!**

Sağlık Bakanlığı'nın 1 Mayıs 2014 yılında yaptırdığı analizde insan sağlığına en faydalı su seçilmiştir. Ne dertlere şifa olmuş, ne yaralar temizlemiştir. Nice ağıtlar, nice türküler yakılmıştır adına. Çok acılar görmüştür Munzur. Bugün berrak akan suları, sürgün yıllarında kan kırmızı akmış, sürgüne yollanan halkının arkasından ağlamıştır Munzur. O kara günleri, Dersim'in sürgün şairi Cemal Süreya dizelerinin namlusuna böyle sürmüştür:

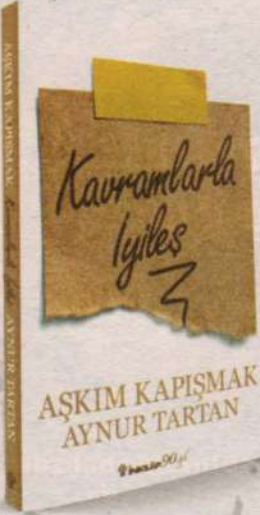
*bir yük vagonunda açtım gözlerimi,
bizi kamyonu doldurdular,
tüfekli iki erin nezaretinde,
sonra o iki erle yük vagonuna doldurdular,
günlerce yolculuktan sonra bir köye attılar,
tarih öncesi köpekler havlıyordu
aklımdan hiç çıkmaz o yolculuk, o havlamalar, polisler
duyarlığım biraz da o çocukluk izlenimleriyle besleniyor belki.
annem sürgünde öldü, babam sürgünde öldü...*

Acı dolu yıllar geçti ama dağlarının doruğundaki kara bulutları dağıtmadı Munzur. Hayat dolu insanları, köyleri, güvenlik gerekçesiyle evlerinden edilerek göç ettirildi. Metropollerin kuytu köşelerine, yaşamın acımasızlığına kaptırdı evlatlarını Munzur.

O yıllarda ben öğrenciydim. Cennet gibi bir vadiye cehennem dolu yıllar yaşadık, korkuncu. Hala yaraları sarılamadı, sarılamıyor. Çok yorgun ve bir o kadar da kırgındır Munzur. Kendisi yorgundur, halkı yorgundur, çocukları yorgundur...

Acılar görmüş, sürgünler görmüş koca Munzur şimdilerde en büyük yıkımı yaşamak üzere. **Munzur Baba nefessiz kalıp boğulmak üzere...** Daha önce birkaç defa planlanan ama iptal edilen barajlar projesi, bugün yine gündemde. Acil kamulaştırmayla Munzur Çayı üzerine barajlar ve HES'ler yapılsın istiyorlar.

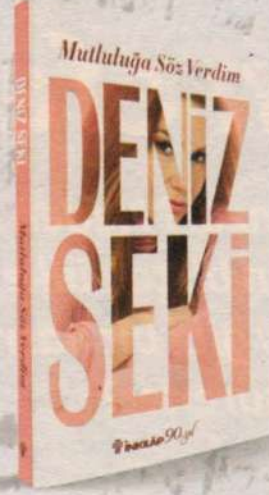
Munzur Vadisi, Uluslararası Milli Park'tır. Göreceğiniz en güzel vadilerdendir. Bu barajlar Munzur'un kalbine sıkılacak son mermidir. Coğrafyası, iklimi, doğası, kültürü bir son nefesin yangınında kül olup gider. Enerji üreteyim derken; bir kültürü, bir doğayı, bir coğrafyayı sular altında bırakmak telafisi mümkün olmayan bir hata olur. Bu dünya mirası, anılarımızı da kucaklayıp birer birer silinip gider. Hani türküsünde der ya; "Dersim'i Hak saklasın, bir yârim var içinde..." İşte ne o yardan ne de gülden eser kalmaz. Tıpkı, medeniyetlerin gelip geçtiği, büyük bir tarihe tanıklık etmiş Anadolu'nun kadim şehri Hasankeyf gibi. Yapmayın ağalar, yapmayın beyler! Ne Munzur'a ne Hasankeyf'e ne de nefes aldığımız başka bir coğrafyaya kıyın. Onlar bizim, hayat damarlarımız. Yazıktır, günahıdır... Kıymayın efendiler! "Bırakın Munzur özgür aksın, Hasan Keyf'ine baksın..."

Kavramlarla İyiles

AŞKIM KAPIŞMAK
AYNUR TARTAN

Hayatın ritmine kapılıp kaybolduk kendi içimizde. Sıcak sohbetler edemez olduk... Her şey o denli değişiyor ki hayatımızda, geleneklerimizden, değerlerimizden uzaklaşır hale geldik. Merhamet, vicdan, hoşgörü arar olduk insanlarda... Ahlak neydi? Peki ya birlik beraberlik?

Mutluluğa Söz Verdim

DENİZ SEKİ

"Kendinizi karanlık bir denizin fırtınalarıyla boğuşurken bulduğunuzda, satırlarım size ışık olsun ve umudun hiç bitmediğini hatırlatsın istiyorum."

Bir partide tanışan dört çift... Hem birbirine benzeyen hem birbirinden çok ayrı şekilde sürüp giden ilişkiler... Ve bu ilişkilerin hepimize çok tanıdık gelecek evreleri... Yılmaz Erdoğan'ın yazıp yönettiği *Tatlım Tatlım*, usta işi bir komedi örneği...

OYA DOĞAN

Beni gör,
beni onayla,
bana değer ver,
beni sev!
Bu dört istek hayatımı mahvediyor.
Beni görmediğinde hıslanıyorum.
Beni onaylamadığında hırçınlaşıyorum.
Bana değer vermediğinde kimseler
görmeden ağlıyorum.

şair gibi sevmek

şairlerle aşka dair

mehtap meral

Aşka dair söylenmemiş söz kaldı mı? Bu sorunun cevabını bilmiyorum ama ben dünya üzerindeki insan sayısı kadar tarifi olduğuna inanıyorum aşkın. Hatta bir ömürde bile aşkın tarifinin değişeceğine.

H A M
BURCU BAKDUR

Bu kitap, yaralı parmaklarını ve kalbini kaleminin ucuyla iyileştirmeye çalışan bir kadının içinden dökülenlerin altına seriliverdiği. Büyük bir nezaketle kelimeleri bir bir topladı, birleştirdi, sayfalarına yerleştirdi, içimi dışıma çıkarttı... Şimdi ben içimi tekrar dolururken, sizler de dışarı çıkarırsınız içinizi belki, böylece hiçbir şey içinizde ukde kalmaz.

INKILÂP 90.yıl

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros • İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

nasıl yazarı?

Karin Karakaşlı

Fotoğraf: Berge Arabian

Yazmak için özel mekân ve zaman arayanlardan değilim. Genelde ilk fikirler yürürken ya da sigara içerken gelir. Ben de onlarla büyümüş olduğum irili ufaklı not defterlerine davranırım telaşla. **Her şeyi önce el yazımla kaydederim. Sonra bilgisayar başı mesai başlar. Bilgisayar dediğim küçücük, genelde çantamda taşıdığım kader ortağımdır.** Bir kahvede, lokantada, kalabalıkların arasında, kantinlerde, her yerde onun başına geçebilirim. Ve yazmanın zamanı gelmişse gecesi, gündüzü fark etmez. Müziğe arka plan muamelesi yapmayı sevmediğimden çalışırken özel olarak müzik dinlemem. Ama eğer müzik yazdığımın bir parçasıysa ardı ardına saatlerce aynı albümü ya da tek bir parçayı çalarım. Bu da arabesken türkülere, senfonik konserlerden etnik ezgilere, alternatif çalışmalara büyük çeşitlilik gösterir. Ruhumun çektiğidir esas olan. **Evdeysem çalışma masası yerine yemek masasına yönelirim. Çünkü çocukken de onun üzerinde ödevlerimi yapardım.** En çoksa vapur ve motorlarda deniz ve kara, geçmiş ve gelecek yanı başımdan akıp giderken yazmayı severim. Bazen sadece kendim için...

Hazırlayan: Özge Doğan

komşuköy

Kendi tohumlarınızı/fidelerinizi ekeceğiniz, onların bakım aşamasında bulunabileceğiniz, toplayabileceğiniz, yediklerinizi doğal ortamda yetiştirebildiğiniz bir köy hayal edin. İşte o hayal gerçek oldu! Özden Akyıldız, Uğur Akyıldız ve Oğulcan Atay bunu gerçekleştirdi. İstanbul/Beykoz'a Komşuköy'ü kurdular. Türkiye'de de dünyada da bir ilki gerçekleştirdiler. Ve Özden Akyıldız, dünyanın en prestijli konferanslarından biri olan "The Monocle Quality of Life Conference"a Komşuköy'ü anlatmaya gidiyor. Biz de onu gitmeden yakaladık ve sorduk:

Nedir Komşuköy, nereden çıktı bu fikir?

Tüketimin ve dışarıya bağımlılığın arttığı günümüz toplumunda Komşuköy, üyelerine kendi ürünlerini yetiştirebilme imkânı sunuyor. Şehirden ayrılmadan güvenle tüketebileceğimiz gıdalara ulaşacak bir yol ararken bu fikir ortaya çıktı. Zaman içinde bu eksikliği yaşayanların sadece biz olmadığımızı da öğrendik. Uzun süren Ar-Ge çalışmaları neticesinde 2014 yılında Uğur Akyıldız ve Oğulcan Atay ile beraber Komşuköy'ü hayata geçirdik. Temel olarak; üyelerin tamamen doğal yöntemlerle GDO'suz, hormonsuz, herhangi bir kimyasal kullanılmadan, sağlıklı ve lezzetli ürünler üretebileceği, bilgisayar başında online olarak yönetilebilecekleri tarlalarının bulunduğu bir sosyal yaşam platformu aslında. Komşuköy sadece tarım yapılan bir yer değil, doğayı merkezine koyan bir hayat tarzını temsil ediyor. Komşuköy en temel haliyle üyelerine %100 sağlıklı ve güvenle tüketilebilecekleri ürünler yetiştiriyor bu da günümüz dünyasında insanların en çok ihtiyaç duyduğu şey.

Ekilme aşaması nasıl gerçekleşiyor?

Halihazırda yazlık ve kışık olmak üzere toplam 50'nin üzerinde tohum ve fide seçeneğimiz bulunuyor. Bu sayı sürekli olarak değişiyor. Hemen hemen her sezon en az bir adet yeni ürün ekliyoruz. Üyelerimiz

paketlerine göre sezon başına 14 veya 10 sıra ekim hakkına sahip oluyor ve tamamen kendi tüketim alışkanlıklarına göre ekim planlamalarını yapıyorlar. Yani bir üye 2 sıra domates bir sıra fasulye 3 sıra kabak gibi kendi sıralarının planlamalarını yapıyor. **Yazın üyelerimizin en çok ektiği ürünler domates, karpuz ve patlıcan. Kışın ise brokoli, havuç ve ıspanak çok rağbet görüyor.** Tübitak'tan aldığımız besin değeri analizlerine göre Komşuköy'de yetişen ıspanakların C vitamini değeri Türkiye ortalamasının %60 üzerinde idi. Tazelik lezzette büyük fark yaratıyor. Sabah erkenden tarlalarından hasat edilen ürünler gün içerisinde üyelerimize ulaştırılıyor, dolayısıyla en taze ürünleri Komşuköylüler tüketme şansına sahip oluyor.

Kaç kişi var Komşuköy'de? Eken, biçen, toplayan...

Bireysel ve kurumsal olmak üzere 500'e yakın üyemiz var. Düzenlediğimiz etkinlikler dışında üyelerimiz gelip tarlalarda ürünleriyle ilgilenebiliyorlar. Fakat onlar için; operasyon ve tarla ekibimize lojistik departmanında eklersek yaklaşık 20 kişilik bir ekiple hizmet veriyoruz. Komşuköy olarak en büyük avantajımız ve şansımız son derece titiz, özverili ve donanımlı bir kadroya sahip oluşumuz. Bugünkü başarımızda tüm ekibin katkısı büyük.

www.komsukoy.com

Vedat Özdemiroğlu

futbol, asla sadece futbol değildir

1. Aziz Yıldırım: Arda'ya "Gel, bizde oyna" dedim. Faik Çetiner: Arda'yı seviyorsunuz siz.

Aziz Yıldırım:

Diyaloğun devamında yukarıdaki boşluğa, aşağıdaki cümlelerden hangisi gelmiştir?

- a) Seviyorum tabii, sevmesem takımına niye çağırayım?
- b) Arda sevilmez mi a Faik!
- c) Arda'yı seviyorum ama evladımı daha çok seviyorum.
- ç) Yoo, seviyorum.

2. Chelsea menajeri Antonio Conte, aşağıdaki cümlelerden hangisini söylemiştir?

- a) Karlı havalarda ortaya çıkan kırmızı topun hastasıyım!
- b) Eski, rakamları elle değiştirilen skorboardlar daha iyiydi.
- c) Antrenman sahasında bağırmaı seviyorum, kariyerimin ilk yıllarında megafon kullandım.
- ç) Yan yan koşan yan hakeme gözü takılan futbolcu lakayit adamdır, ciddiyetsiz biridir.

3. "Yılbaşında istediğimiz rakamlara ulaşırsak, Messi'nin menajeriyle görüşmelere başlayabiliriz."

Yukarıdaki cümleyi aşağıdakilerden hangisi söylemiştir?

- a) Manchester City Başkanı
- b) Juventus İkinci Başkanı
- c) Bayern Münih Başkanı
- ç) Fenerbahçe Genel Sekreteri

4. "İptal edilen golumuz ofsait değildi, ama muhtemelen yardımcı hakem diye düşündü." (N. United maçı sonrası Liverpool Menajeri Jurgen Klopp)

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmiştir?

- a) "Eee maç boyunca hiç mi bayrak kaldırmasaydım!"
- b) "İçimden bir ses ofsait diyor!"
- c) "Bu kadar boktan oynayıp böyle güzel gol atamazlar!"
- ç) "Yaredir sinede eski sevgili!"

5. Muhabirin "Kaleci Onur'un yokluğunda Estaban'dan ne bekliyorsunuz?" sorusuna Şota Arvaledze'nin cevabı hangisidir?

- a) Top tutmasın!
- b) Kalede devleşmesin!
- c) Onur'u aratmasın!
- ç) Gol yemesin!

6. Tanju Çolak'ın "Rize topun hakimi gibi görünse de, etkili golsilahlı, Kweuke çok etkisizdi" yorumunu yaptığı maçta ne olmuştur?

- a) Kweuke, penaltı kaçırmıştır.
- b) Kweuke, kırmızı kart görmüştür.
- c) Kweuke, maçta oynamamıştır.
- ç) Kweuke, yedi gol atmıştır.

7. "Maxi Pereira, Sabri'den iyi değil" derken, Sabri'ye moral vermek istedim."

- Cüneyt Tanman

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi

gelmiştir?

- a) Oyuncularımıza cesaret vermeliyiz.
- b) Yoksa gerçeği biliyorum.
- c) İkisi de futbolcu nihayetinde.
- ç) Moral vermeyi seven bir insanım.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisi, Real Madridli futbolcu Cristiano Ronaldo'ya aittir?

- a) Ben esasen Sürreal Madrid'de oynamak isterdim!
- b) En büyük korkum erken yaşta ölmek. Mümkünse 110-120 yaşına kadar yaşamak istiyorum!
- c) Futbolcu olmasam, ayak masörü olurum, ayak çok önemli!
- ç) Ne doğduğum ülke Portekiz ne de çalıştığım ülke İspanya, benim resmi bayrağım korner bayrağıdır!

9. Bir sporseverin "Seni Barcelona'ya nasıl aldılar?" sorusuna Arda Turan hangi cevabı vermiştir?

- a) Maçlarını izlemişler.
- b) Taraftarlar arasında anket yapmışlar.
- c) Menajerim ilk adımı atmış.
- ç) Ben de anlamadım.

10. Haiti Milli Futbol Takımı'nı çalıştırdığı dönemde Haiti Kralı'ndan zam isteyen Sepp Piontek, hangi davranışla karşılanmıştır?

- a) Kralın elleriyle matbaada para basıp kendisine vermesiyle.
- b) Haiti'den sınırdışı edilmekle.
- c) Kralın boş ceplerini çıkarıp, param yok hareketini yapmasıyla.
- ç) Kral tarafından FIFA'ya şikayet edilmekle.

11. Hamza Hamzaoğlu'nun köşe yazılarıyla ilgili demeci, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Köşe yazılarını dikkatle okuyorum, feyz alıyorum.
- b) Köşe yazılarını ben okumuyorum, şoförüm okuyup bana özetliyor.
- c) Köşe yazılarını genellikle okumuyorum, rahatça sallayabilirsiniz.
- ç) Köşe yazılarını okuyacağıma polisiye roman okuyorum.

12. "Taçtan gelen topun ofsait sayılmadığını geçen hafta öğrendim." cümlesi, aşağıdakilerden hangisine aittir?

- a) Göksele Gümüşdağ
- b) Yıldırım Demiroren
- c) İlhan Cavcav
- ç) Abdurrahim Albayrak

13. Aşağıdaki cümlelerden hangisi Erman Toroğlu'na aittir?

- a) Kuantum Futbolu'na kafa yoruyorum.
- b) Futbolcu da hakeme kart gösterebilmeli!
- c) Keşke önce hakem, sonra futbolcu olabilseydim!

ç) Dünyada 4. hakemin uygulanması fikri benden çıktı.

14. Cristiano Ronaldo'nun "Messi'nin sol ayağının bende olmasını isterim." sözüne, Neymar'ın yanıtı aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- a) Herkes kendi ayağına sahip olsun!
- b) O zaman sen de sağ ayağını bana ver!
- c) Ben Messi'nin her iki ayağına sahip olmak isterim!
- ç) Ben Messi'nin zeki, çevik aynı anda ahlaklısını severim!

15. Bülent Uygun aşağıdakilerden hangisini söylemiştir?

- a) Haddini bilmek lazım!
- b) Anadolu'dan bir takımı şampiyon yapacağım.
- c) Şampiyonlar Ligi'ni Türkiye'ye getireceğim.
- ç) Spor Bakanı olacağım.

16. "Her zaman Real Madrid'in yenilmesini isterim. Geçen yılki Madrid - Juventus yarı final maçını Buffon forması giyerek izledim." cümlelerinin sahibi kimdir?

- a) Galatasaraylı Bruma
- b) Barcelonalı Gerard Pique
- c) M. Unitedlı Ibrahimović
- ç) B. Münihli Ribery

17. "Mario Gomez'in halay çektiği yerde, Van Persie ancak olur." -Ahmet Çakar

Yukarıdaki boşluk, aşağıdakilerden hangisiyle dolmuştur?

- a) Yerde paraları toplayan çocuk
- b) Zurnacı
- c) Acıbadem kurabiyesi kovalayan akraba
- ç) Halay başı

18. Faik Çetiner'in "Ben bırakacağınızı düşünmüyorum." sözüne Aziz Yıldırım'ın cevabı aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- a) Senin düşüncen seni ilgilendirir!
- b) Sigaray da bırakamaz diyorlardı ama bıraktım!
- c) Bırakırsam işini elinden alırım ama!
- ç) Gel 10 milyon Euro'ya iddiaya girelim!

19. Takvim gazetesine göre, Pereira'yı arayan Guardiola ne demiştir?

- a) Celtic maçında daha iyi olabilirdin, beraberlik sana yetmemeli.
- b) Sen sen ol üç oyuncu birden değiştir.
- c) Celtic maçında 2-0'dan 2-2'ye getirmen büyük başarıydı, oyuna iyi müdahale ettin.
- ç) Takım elbiseni nereden aldın, ben de alacağım, bıktık eşofmanla gezmekten.

20. Bir maç sonrası bindiği takside, şoförün "Golleri kim attı?" sorusuna "Ben attım!" cevabını veren Beşiktaşlı Metin Tekin, hangi

yanıtı almıştır?

- a) Ben de yedim!
- b) Golcü adamın takside işi ne!
- c) Attın ama bizim takıma attın!
- ç) Pardon abi, Feyyaz'la Ali olmayınca seni tanıyamadım!

21. Sergen Yalçın, "Niye koştuyorsun?" sorusuna hangi yanıtı vermiştir?

- a) Yoruluyorum!
- b) Sakatlıktan yeni çıktım!
- c) Pas alamıyorum!
- ç) Formsuzum!

22. Bir yorumcunun "İngiltere'de simitçiler bile kadroları ezbere biliyorlar" cümlesine Rıdvan Dilmen'in cevabı aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- a) Bizim simitçiler dünyadan habersiz!
- b) Kadrolaşma dedikleri bu mudur?
- c) Adamlar biliyor abi!
- ç) Londra'ya çok gittim, hiç simitçi görmedim!

23. Takımı 2-0 mağlupken, son dakikalarda oyuna soktuğu futbolcuya "Haydi göreyim seni!" diyen teknik direktöre, futbolcunun verdiği cevap aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sağ olun hocam!
- b) Elimden geleni yapacağımdan emin olunuz!
- c) Kader kismet

diyelim hocam!

ç) N'apayım hocam, üçlük mü atayım?

24. Feyyaz Uçar, "Batuhan Karadeniz 8 yıllık kariyerinde 7. kez kadro dışı kalmış..." dedikten sonra cümlesini nasıl tamamlamıştır?

- a) Bu çocuk toplum kurbanı!
- b) Artık kadrolu değil, part time çalışsın!
- c) Hep mi Batuhan kusurlu?!
- ç) Bu ilginçlik çok az futbolcuya nasip olur!

25. Şota ve Arçil'in transferi üzerine bir Trabzonspor taraftarının, yöneticiye tepkisi aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

- a) Eee, aynı adamdan iki tane almışsınız!
- b) Bravo, Gürcistan'ın yetenekli ikizleri meşhurdur!
- c) İkizlerden birini oynatıp diğerini yedek tutarsanız takım dağılır!
- ç) Keşke on biriz kardeş bulsaydınız, kardeş kardeş oynarlardı!

26. Vitor Pereira, Fenerbahçe'den gönderildiği sezonun öncesinde hangi demeci vermiştir?

- a) Hiçbir kuvvet, beni Fenerbahçe'den koparamaz!
- b) Geçtiğimiz sezondan çalıştığı takımda devam eden tek yabancı hoca benim!
- c) Herkes hocayı gönderiyor, biraz da başkan gönderilsin!
- ç) Hoca değiştirmek en kolay çözüm, oysa aynı hocanın yüzünü değiştirerek devam edebilirsiniz!

27. Rıdvan Dilmen'in "Sissoko'ya falan baktım Konya'da, sen ondan daha fitsin Güntekin" demesi üzerine, Güntekin Onay hangi cevabı vermiştir?

- a) Sen de her şeyi biliyorsun ha!
- b) Sissoko'ya cevap hakkı doğmasın!
- c) Ben fittim zaten!
- ç) Kime göre, neye göre?!

28. "Beşiktaş şampiyon olursa kazığa gres yağı sürüp beni üstüne oturtun. Çarmıha da gerebilirsiniz!" sözleri kime aittir?

- a) Ahmet Çakar
- b) Sinan Engin
- c) Rasim Ozan Kütahyalı
- ç) Abdülkerim Durmaz

29. "Çatalca'da depomuz varmış, yerini bilen yok. 3 milyon TL ödüyormuşuz. İçinden kadın etekleri çıktı. Tek tip değil; kıyası var, uzununu var!"

Yukarıdaki sözler kime aittir?

- a) Mahmut Uslu
- b) Muharrem Usta
- c) Dursun Özbek
- ç) Levent Kızıl

30. "Küçüklükten bu yana Ronaldo seyrediyorum, hayranıyım." diyen Yasin Öztekin'in yaş durumu, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Ronaldo'dan 8 yaş küçüktür.
- b) Ronaldo'dan 5 yaş küçüktür.
- c) Ronaldo'dan 3 yaş küçüktür.
- ç) Ronaldo'dan 2 yaş küçüktür.

31. Sezonun final maçının 65. dakikasında sıkılıp, penaltılara geçilmesini emreden devlet başkanı, hangi ülkede yaşamıştır?

- a) El Salvador
- b) Laos
- c) Mozambik
- ç) Türkiye

32. Seçmelerde çok yetenekli olduğu için federasyon yetkilisi tarafından cüce sanılan futbolcu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Boniek
- b) Giresse
- c) Littbarski
- ç) Maradona

33. Bir maçtaki en erken sakatlanma, Dünya Kupası'ndaki Fransa-İtalya maçında, hangi olayla yaşanmıştır?

- a) Başlama vuruşu için hakemin attığı para, Fransız kaptanın gözüne gelmiştir
- b) Birinci dakikada iki futbolcu çarpışmıştır
- c) İkinci dakikada kaleci direğe çarpmıştır
- ç) Üçüncü dakikada sahanın altından çıkan timsah bir futbolcuyu ısırmıştır.

34. Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ın idamlarını durdurmak için imza kampanyası düzenleyen efsane futbolcu

aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Vedat Okyar
- b) Güven Ögüt
- c) Metin Oktay
- ç) Turgay Şeren

35. Aynı kulüpte gündüz basketbol, gece futbol maçına çıkan sporcu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Can Bartu
- b) Varol Ürkmez
- c) Ali Kemal Denizci
- ç) Metin Kurt

36. Şükrü Gülesin, futbolu bıraktıktan sonra kendisine yöneltilen "komünist" tanımına hangi karşılığı vermiştir?

- a) Ben komünistim ama antikomünistim!
- b) 150 kiloluk komünist mi olur?!
- c) Sadece pazartesileri komünistim!
- ç) Komünizm ne, ansiklopediye bakmam lazım!

37. Üşüttüğü için maçta formanın üstüne süveter giyerek çıkan futbolcu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Zekeriya Alp
- b) Rıza Çalimbay
- c) Hakkı Yeten
- ç) Fikret Demirel

38. Aşağıdakilerden hangisi futbolcu lakabı değildir?

- a) Çilli
- b) Şifo
- c) Orangutan
- d) Fujji

39. Beşiktaş, resmi maçlarda iki takımı "10-0" yenmiştir. Bunlardan biri Adana Demirspor. Diğer takım aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sarıyer
- b) Çorluspor
- c) Düzcespor
- ç) Tarsus İdman Yurdu

40. 1982 Dünya Kupası'na katılan Honduras Milli Futbol Takımı'nın kalecisinin adı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Ricardo
- b) Jose
- c) Sanchez
- ç) Arzu

(Cevaplar: 1) ç) 2) c) 3) c) 4) c) 5) a) 6) c) 7) b) 8) b) 9) ç) 10) a) 11) c) 12) c) 13) c) 14) c) 15) b) 16) b) 17) a) 18) ç) 19) c) 20) a) 21) a) 22) ç) 23) c) 24) b) 25) a) 26) b) 27) c) 28) a) 29) c) 30) c) 31) c) 32) ç) 33) c) 34) a) 35) a) 36) b) 37) c) 38) c) 39) b) 40) c)

Koray Odabaşı – Kardeşlik Kulübü

Esra
Nur
Nalçakan

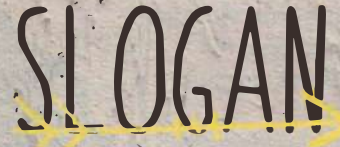
Yusuf ile Kenan

Kardeşim olmasaydı ne yapardım,
bu hayatta?

Celil Nalçakan'a göre

Kardeşim Esra altı buçuk aylık doğdu. Şubat ayıydı ve 15 yaşındaydım. Damarları yok denecek kadar ince olduğu için kolundan değil kafasından serum verilmesi gerekiyordu. Ben o şubat ayında, o soğuk havada, araba kullanmayı çok da bilmezken, serum iğnesi için Sivas sokaklarında nöbetçi eczane aradım, buldum ve getirdim.

Zülfü Livaneli – Hoşçakal
Kardeşim DenizEsra doğmadan önce 6 harfe sığdırdığım
şeyi, şimdi göge sığdıramıyorum.

“Kuşlar gibi uçmasını,
balıklar gibi yüzmesini
öğrendik ama bu arada çok
basit bir sanatı unuttuk:
Kardeş olarak yaşamayı.”

Martin Luther King

Hazırlayan: Özge Doğan

Kasım Taşdan

idam

...Cumhuriyeti Ulus Meclisi İnfaz Edilen İdamları Araştırma Komisyonu 3. Oturumu'nu açıyorum. İfade alımına devam ediyoruz. Komisyonunda bugün ...ı dinleyeceğiz. Sayın ...,

bize idam cezasının yasalaştırılması sürecindeki etkinizi anlatır mısınız?

- Adalet Bakanlığı Baş Hukuk Müşaviri olarak görev yaparken idam cezasının yasalaşip yasalaştırılmaması konusunda yapılacak çalışma için oluşturulan komisyonda görevliydim.

- Lütfen tüm süreci anlatır mısınız?

- Hükümet yetkilileri öncesinde referanduma gidip gitmeme konusunu gündeme getirdi. Sonrasında halkın konuya duygusal yaklaşabileceği endişesi doğdu. O dönemlerde toplumda infial uyandıran tecavüz ve cinayet vakaları üst üste gelmişti. Bunun üzerine konunun uzmanı hukukçulardan oluşan 11 kişilik bir komisyon oluşturmayı, komisyonun öncesinde konuyu derinlemesine inceleyip sonrasında idam cezasının getirilip getirilmemesi, getirilirse bunun hangi yöntemlerle yapılacağı konusunda karar alması istendi. Kararlar salt çoğunlukla alınacaktı. İdam cezası gelmesi gerektiğini ileri sürenler; toplumda infial uyandıran vatan hainliği, tecavüz, cinayet, çocuklara cinsel istismar gibi suçların, mevcut müeyyidelerle hakkıyla cezalandırılmadığı, bunun da toplumda huzursuzluğa neden olduğu, bu nedenle vatandaşın bu tür suçluları yakaladığında kendi cezasını kendi vermeye çalıştığı, linç kültürünün oluşmaya başladığı, özellikle bu suçların mağdurları ve ailelerinin devlete güveninin kalmadığı, olağan hayatlarına devam edemediklerini belirtti. İdam cezası karşıtları ise; modern toplumlarda ceza kanunları ile suçluyu cezalandırmaktan ziyade toplumun düzenini bozan kişilerin toplumdan ayıklanması, imkan olursa topluma geri kazandırılmasının amaçlandığı, kısasa kısas mantığının gelişmemiş toplumlardaki ceza mantığı olduğu, idam cezasının infazından sonra geri dönüş olmadığını ileri sürdü. Buna karşılık cezayı savunanlar; idam cezasının tek başına bir toplumun gelişmediği anlamına gelmediği, nitekim demokrasinin ve gelişmişliğin bayrak ülkelerinde de uygulandığı, failerin cezaları çektikten sonra ıslah olup olmadıklarına hiçbir zaman emin olunamayacağını savundu. **Cezaya karşı olanlar ise; cezanın başka ülkelerde uygulanmasının bu cezanın doğru olduğu anlamına gelmediği, idam cezası uygulanan ülkelerde cezanın verildiği suçların azalmadığı, aksine gittikçe arttığı, dolayısıyla idam cezasının herhangi bir caydırıcı özelliğinin bulunmadığını söyleyerek şiddetle karşı çıkıyordu.** Uzun tartışmalar sonucunda oylamaya geçildi. 5 kabul, 4 ret, 2 çekimser oy çıktı. Burada şunu belirtmeliyim ki, çekimser oylar çift

sayıdaysa, örneğin bizim oylamadaki gibi 2 tane ise, bunlar kabul ya da ret cephesine dağılıyordu. Şayet çekimser oy sayısı tek haneli ise fazla olan oy hayır olarak kabul edilecekti. Örneğin bir çekimser oy varsa bu hayır demektir, 3 tane varsa 2 hayır 1 evet demektir. Bu nedenle çekimser oyların dağılımıyla 6'ya 5 kabul çıktı ve komisyon idam cezasının yasalaştırılması yönünde rapor verdi.

- Komisyona üye olarak katılmadan 6 ay önce kız kardeşinizin 5 yaşındaki çocuğunun önce cinsel istismara uğrayıp ardından öldürüldüğü düşünüldüğünde, ne kadar objektif olabileceğinizi düşünüyordunuz? Sizce böyle bir travma yaşayan birisi, idam konusunda karar alacak bir oluşumun üyesi olabilir mi?

- Bu cezanın verileceği yegane suçtan mağdur olan birinin, sizin düşüncenizin aksine, idamın gerekli olup olmadığı konusunda alınacak karar mekanizmasında yer alması bence asıl olması gereken.

- Sizin oyunuz hangi yöndeydi ve neden?

- Ben çekimser kaldım. **Bir sineğin öldürülmesi gibi basit ve duygusuzca bahsettiğiniz bu elim olayı yaşadktan sonra ret oyu veremezdim. Elim çok gitti evete fakat onu da veremedim. Bir yanda yeğenimin yüzü, bir yanda Deniz Gezmiş ve Adnan Menderes'in. Kız kardeşim çekimser oy verdiğimi bilse yüzüme tükürür.**

- Bu komisyon tamamen hukuksal çerçevede ve objektif olarak araştırma yapmaktadır. Hangi suçlar için idam cezası öngörülmüştü?

- Vatan hainliği, aktif eylemlere katılma şartıyla terör örgütü üyeliği, canavarca hisle adam öldürme, tecavüz ve çocuklara cinsel istismar.

- Cezaların uygulanma şeklini nasıl belirlediniz?

- Darağacı, zehirli iğne, kurşuna dizilme, karbonmonoksit gazıyla zehirlenme, giyotin, boğulma, yakılma... Size vahşice gelebilir ama hepsi tartışıldı. Boğulma ve yakılma hariç olmak üzere diğer yöntemlerin kabul edilerek idam edilecek olan şahsın cezası kendisinin seçmesini teklif ettim. Kabul edildi. Ayrıca suçun bir mağduru varsa ve yaşıyorsa mağdur, yaşamıyorsa 1. derecedeki yakınlarının idam sürecini takip etme hakkı getirildi.

- Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

- İnsanların hayatına son verilmesi benim de aralarında bulunduğum 11 kişinin omuzlarına yüklendi. Ölümünden kendimi sorumlu tutuyor muyum? Hayır. Hakimlerin verdiği yanlış kararının sorumlusu ben değilim. Hem hislerime, hem kalbime, hem aklıma göre karar verdim. Vicdanen son derece rahatım.

- Çıkabilirsiniz. Teşekkürler.

okuyucu kafası

Sen de yaz, çiz, gönder Kafa'ya...
Yayınlansın önümüzdeki sayıya!
bizyazın@kafadergi.com

Gülşen Yavuz

ayın fotoğrafı #kafadergisi

@kardelenbekts

@banukostem

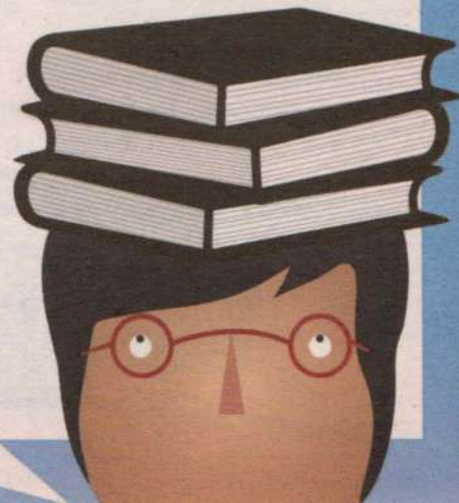
İTÜ İzmir Anadolu Lisesi öğrencileri

Nurbanu İnan Özkan

hüzünlüler cenneti

Bir yazı yazmak istiyorum, içinde yıldızlar olan... Kara deliklerden, ışığın spektrumlarından bahseden, tayfları arasında bazen okuyanın kendisini kaybetmesini sağlayacak, bir fizik öğrencisi edasıyla yazılmış, gündelik siyasetin ve gündemin ötesinde bir yazı. Öyle ki okuyan bu dünyadan kopsun ve olmak istediği yere gitsin. Kimi bir Karadeniz yaylasında bulsun kendini, kimi İsveç dağlarında. Kimi karadeliğe düşsün kaybolsun, kimi hayatını sorgulasın okuduğunda, kimi ise coşkuyla hayata sarılsın. Derin derin manaları olsun yazının, sen okurken başka bir şey anla, yanındaki bambaşka. Çevirmeye çalışanlar zorlansın istiyorum, birden çok çevirisi olsun ve aslında kimse anlamasın istiyorum. Türlü rivayetler olsun muhtevası ile ilgili. Uzaklaşsın istiyorum kelimeler kelimelikten ama öyle boş bir edebiyat parçalama eylemi gibi de olmasın. Yürek yakan ama neden yaktığı bilinmeyen şiirler gibi olsun istiyorum. Buradan Fizan'a, buradan gök kubbeye yol olsun. Bir gün uzaylılar bizi bulursa diye yapıp evrenin bir köşesine bırakılan kayıtlar gibi olsun, hepimizi anlatsın. Hayatın ve yer kürenin özeti olsun, bizi temsil etsin istiyorum neden yeşil olduklarını varsaydığımızı bilmediğim yaratıklara. Olmayan olsun istiyorum hep, yazılmayan bir şeyler yazılsın, söylenmeyenler söylensin istiyorum. Okuduğum Orhan Veli şiirleri sade ve şahane gelse de sıra dışı şeylerin peşinde koşsun istiyorum kullandığım harfler, birbirinden ayrılsın ve nötrinolar kadar görünmez olsunlar istiyorum ama onlar kadar lüzumlu. Anlaşılmaz şeyler yazmak değil niyetim, çayına şeker atmaya inatla devam eden bir insan gibi hayatta aslında yapmamız gereken şeylerin o kadar da gerekli olmadığını anlatmak. Çalışıp durmanın anlamsızlığını anlatan "Aylaklığa Övgü" gibi. Öleceğiz diye hayata tutunmaya, çabalamaya, çırpınmaya çalışmanın manasızlığını anlatmak gibi, sürekli doğmuş olmaya serenat yapıp ölüme burun kıvırmaya, meydan okumaya çalışmanın gereksizliğini anlatmak gibi. Yaşıyor olmanın yükünü, ağırlığını anlatan "O ve Ben" gibi, doğmuş olmanın en sakıncalı şey olduğundan dem vuran ve "yaşamak savaşta toprak kaybetmektir" diyen Cioran gibi. Tüm bunları anlatırken yine çabaladığını fark edip durmak gibi... Bir başka hayatı düşlemek gibi şeyler yazmak istiyorum, ideal ya da rüya değil gerçek olsun diye. Aşk aşk deyip duran ve götürceklerine katlanamayıp zaten inanmıyorum ben diyen bir kimse gibi değil de aşkın bir kuvvet olduğunun farkına varmış, hep çabalaması için, dağları delmesi, kuşları sevmesi, ceylanlara merhamet etmesi için kendini daha, hep daha

iyi tanınması ve daha çok kanatması için verilmiş olduğunun farkında olan bir kimse gibi, bir başka hayatı sadece düşlemek değil, talip olmak istiyorum. Olanın, olamayanın, gidenin, gelenin ve kalanın ne anlamlara geldiğini fark eden ve farkında oldukları ile yollar yapan, denizler aşan bir kimsenin gözlerinden görmek istiyorum hayatı. Senelerin ilerleyişinin, her bahar tomurcuklanan ağaçların nasıl bir diriliş demek olduğunu ve her adımını bir öncekinden farklı ve daha bilinçli atan bir bilge insan gibi geçmek istiyorum hayatın içinden. Su gibi akmasın istiyorum günler, her saniyeyi tadararak, bilerek yaşamak istiyorum. Elindeki soruları hiç bitmeyen ama şaşkınca, aptalca arayan bir arayış değil temenni ettiğim, bulduğu her ufak taşı cebinde biriktirip bakışlarına derinlik katan bir arayış, buluş ve yeniden yola çıkış. **Her insan esen rüzgârdan payına bir şeyler çıkartsın istiyorum, ara sıra gözlerini kapatsın ve manası için yaşasın yaşamasını. Her insan Attila İlhan'dan en az bir şiiri ezbere bilsin istiyorum.** Yolda yürürken aniden aklına gelsin ve kendi kendine mırıldansın. Her insanın sevdiği bir şarkı olsun istiyorum. Ölümünden sonra dinlenilsin, hatırlansın. Ardından atılacak olan eşyalarının içinden birini seçsin ve o nesilden nesile saklansın. Her insan ölmeden önce ya da ara sıra her an ölebilirim diye, oturup en sevdiklerini yazsın bir kâğıda, sevdiği çiçekleri, renkleri, insanları, söylemek isteyip söyleyemediklerini, planlarını, pişmanlıklarını, anılarını. Kimse kaybolmasın istiyorum, izleri silinmesin. Hiç kimse hiçbir şeyi unutmasın istiyorum, verdiği ekmek siparişine kadar, ettiği her sözü her daim hatırlasın. Ölenler unutulmasın istiyorum, yaralar sarılmasın, hayata tutunulmasın istiyorum. Sadece mutluluk için değil mutsuzluk için de bir araya gelinsin istiyorum. Sevgililer mutsuz olmayı da ihtimal ve kabul dahilinde tutsun istiyorum severken. Yaşıyor olmaktan murad saadet değil hüznün olsun istiyorum, hüznün her adımda hissedilsin, görülsün, duyulsun, dokunulsun istiyorum. Hayat bitip kapılar başka hayatlara açıldığında yalnız düşünenleri, özleyenleri, yürüyenleri ve varanları bekleyen bir cennet olsun istiyorum. Köşklerden, saraylardan, yardan, derelerden, ırmaklardan öte mükâfatları olan bir "hüzünlüler cenneti". Eşyanın ardındaki hüznü gören, hayata tutunamayanların değil tutunmayanların cenneti. Konuşanlardan çok susanların, sevmekten çok yananların, kalmaktan çok gitmek, unutmaktan çok özlemek, gülmekten çok camlardan uzaklara bakmayı sevenlerin cenneti olsun. Bu dünyada olmayan ne varsa o olsun içinde, en başta mutmain bir kalp olsun. Köşklerden, saraylardan, yarlardan, derelerden, ırmaklardan öte...

Kim Bilir?

1) Daktilo kullanılarak yazılan ilk eser hangisidir?

- A) İki Şehrin Hikayesi
- B) Tom Sawyer
- C) Hamlet
- D) Dorian Gray'in Portresi

6) Feminist edebiyatın başyapıtlarından "Kurtlarla Koşan Kadınlar" kitabının yazarı hangisidir?

- A) Clarissa Pinkola Estés
- B) Margaret Atwood
- C) Kate Millett
- D) Naomi Wolf

2) Şimdiye kadar basılı yayınlanmış ve 823 kelimeden oluşan en uzun cümle hangi kitapta geçmektedir?

- A) Sefiller
- B) Notre Dame'ın Kamburu
- C) Monte Kristo Kontu
- D) Madam Bovary

7) Margaret Atwood'un 1985 yılında yayınlanmış ve bu yıl televizyon dizisine uyarlanan distopya romanı hangisidir?

- A) Tufan Zamanı
- B) Ağacın En Tepesinde
- C) Damızlık Kızın Öyküsü
- D) Penelope

3) "Hah" adlı öykü kitabıyla 2014 Avrupa Birliği Edebiyat Ödülü'nü kazanan yazar hangisidir?

- A) Latife Tekin
- B) Birgül Oğuz
- C) Nazlı Eray
- D) Canan Tan

8) Aşağıdakilerden hangisi ünlü İngiliz yazarlar "Bronte kardeşler"den birine ait eserlerden değildir?

- A) Şatodaki Kadın
- B) İkna
- C) Uğultulu Tepeler
- D) Jane Eyre

4) Bill Gates tarafından 31 milyon dolara satın alınan ve şimdiye kadar satılmış en pahalı kitap hangisidir?

- A) Homeros - İlyada
- B) Dante - İlahi Komedi
- C) James Joyce - Ulysses
- D) Leonardo da Vinci - Codex Leicester

9) Aşağıdaki filmlerden hangisi bir kitap uyarlaması değildir?

- A) Parçalanmış
- B) Kayıp Kız
- C) 12 Yıllık Esaret
- D) Gece Hayvanları

5) İtalya'nın köklü üniversitelerinden "Accademia di Bella Arti di Brera" tarafından şeref doktorası verilen yazarımız hangisidir?

- A) Orhan Pamuk
- B) Ahmet Ümit
- C) Elif Şafak
- D) Hasan Ali Toptaş

10) 1920 Nobel Edebiyat Ödülü sahibi, İstanbul'a yaptığı gezi üzerine "İstanbul'da İki İskandinav Seyyah" isimli de bir kitabı olan yazar hangisidir?

- A) William Faulkner
- B) Ernest Hemingway
- C) Hermann Hesse
- D) Knut Hamsun

Testi çözüp doğru cevaplarını bizyazin@kafadergi.com'a gönderen ilk 10 okuyucumuza yazarlarımızdan imzalı kitap hediye!

Geçen ayki testin cevapları:

1-C 2-A 3-C 4-C 5-A 6-D 7-B 8-B 9-A 10-D

KAFA'ya göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!

➡ #kafamagöre

Haziran 2017 - Sayı: 34 - Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - Yayıncı: KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık Sorumlu Müdür: Mert Çanga
Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Derin Karabulut
Görsel Yönetmen: Dorukhan Varlık Kapak: Hakan Arslan
Okuyucu Temsilcisi: Emrah Akbaş Reklam Grup Başkanı: Hande Gün

Adres: Koşuyolu Mah. İsmailpaşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul
Tel: (0216) 428 9 888 Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No: 11/A 41
Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul - Tel: (0212) 454 3000 Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22
www.kafadergi.com - bizyazin@kafadergi.com - reklam@kafagrup.com

KAFA Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamında kullanılamaz.
Poster ve araç derginin içinde ücretsiz olarak verilmektedir.

ne okusak

kafası

İNSANIN ESARETİ
W. SOMERSET MAUGHAM
ÇEVİREN: TÜLİN ER

Maugham, özyaşamıyla büyük ölçüde paralellikler taşıyan bu romanında küçük yaşta öksüz kalıp akrabaları tarafından büyütülen, bir ayağı doğuştan sakat olan Philip'in uyum sağlamakta zorlandığı yatılı okul günlerinin ardından acılı olgunlaşma yıllarını anlatıyor.

Kitap Bilgileri: Sayfa: 800 - 29 TL

ANNE FRANK'IN
HATIRA DEFTERİ
ANNE FRANK
ÇEVİREN: CAN
YÜCEL

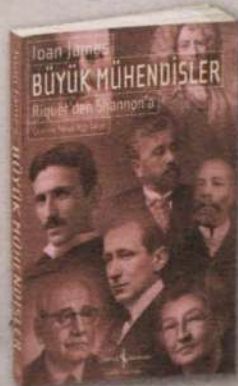
Bu hatıralarda, her an Naziler tarafından yakalanma tehlikesi altında yaşayan bir grup insanın çektiği çilelerin yanı sıra, genç kızlığına yeni adım atan Anne'in çekingenliklerle, küçük kaçamaklarla tomurcuklanan sevdası da anlatılıyor. Şartların acımasızlığına karşın yaşama gücünü yitirmeyen Anne Frank'ın hikâyesi Can Yücel'in kendine has sesiyle aramıza karışıyor.

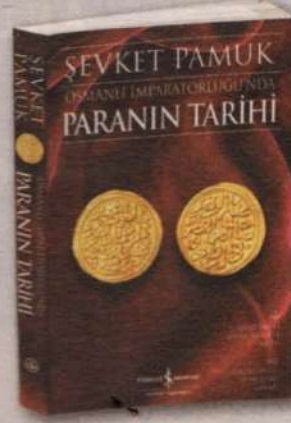
Kitap Bilgileri: 284 sayfa, 16 TL

BÜYÜK MÜHENDİSLER
IOAN JAMES
ÇEVİREN: YONCA AŞÇI DALAR

Ioan James bu önemli çalışmasında günümüzden 400 yıl geriye uzanarak elli bir büyük mühendisin biyografilerini kaleme alıyor.

Kitap Bilgileri: 328 sayfa, 26 TL

OSMANLI
İMPARATORLUĞU'NDA
PARANIN TARİHİ
ŞEVKET PAMUK

Prof. Dr. Şevket Pamuk, artık bir klasik haline gelmiş bu kitabında, Orhan Bey'in darp ettirdiği ilk gümüş akçeden imparatorluğun son yıllarında kullanılan kaimelere kadar Osmanlı para tarihinin altı yüzyıllık serüvenini anlatıyor.

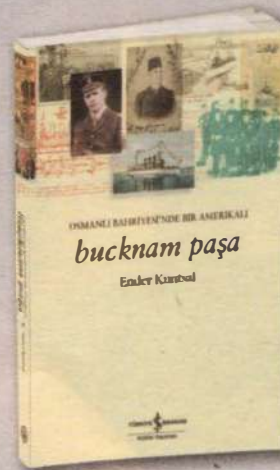
Kitap Bilgileri: 396 sayfa, 24 TL

CILAVUZ KÖY ENSTİTÜSÜ
FİRDEVS GÜMÜŞOĞLU

Prof. Dr. Firdevs Gümüsoğlu'nun sözlü tarih yöntemiyle hazırladığı Cılavuz Köy Enstitüsü, daha önce yayımlanmamış belgeler, gazete arşivleri ve fotoğrafları gün yüzüne çıkartıyor. Köy enstitüleri açısından önemli bir örneği tüm yönleriyle sergileyen kitap, kurum tarihine, eğitim sosyolojisine, Türkiye'nin toplumsal yapısına ışık tutan veriler içermekte.

Kitap Bilgileri: 600 sayfa, 28 TL

BUCKNAM PAŞA
ENDER KUNTAL

Ender Kuntsal'ın yaptığı geniş bir arşiv çalışmasının ürünü olan bu kitap hem Bucknam Paşa hem de Osmanlı Bahriyesi'nin o dönemki faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgiler sunuyor.

Kitap Bilgileri: 400 sayfa, 24 TL

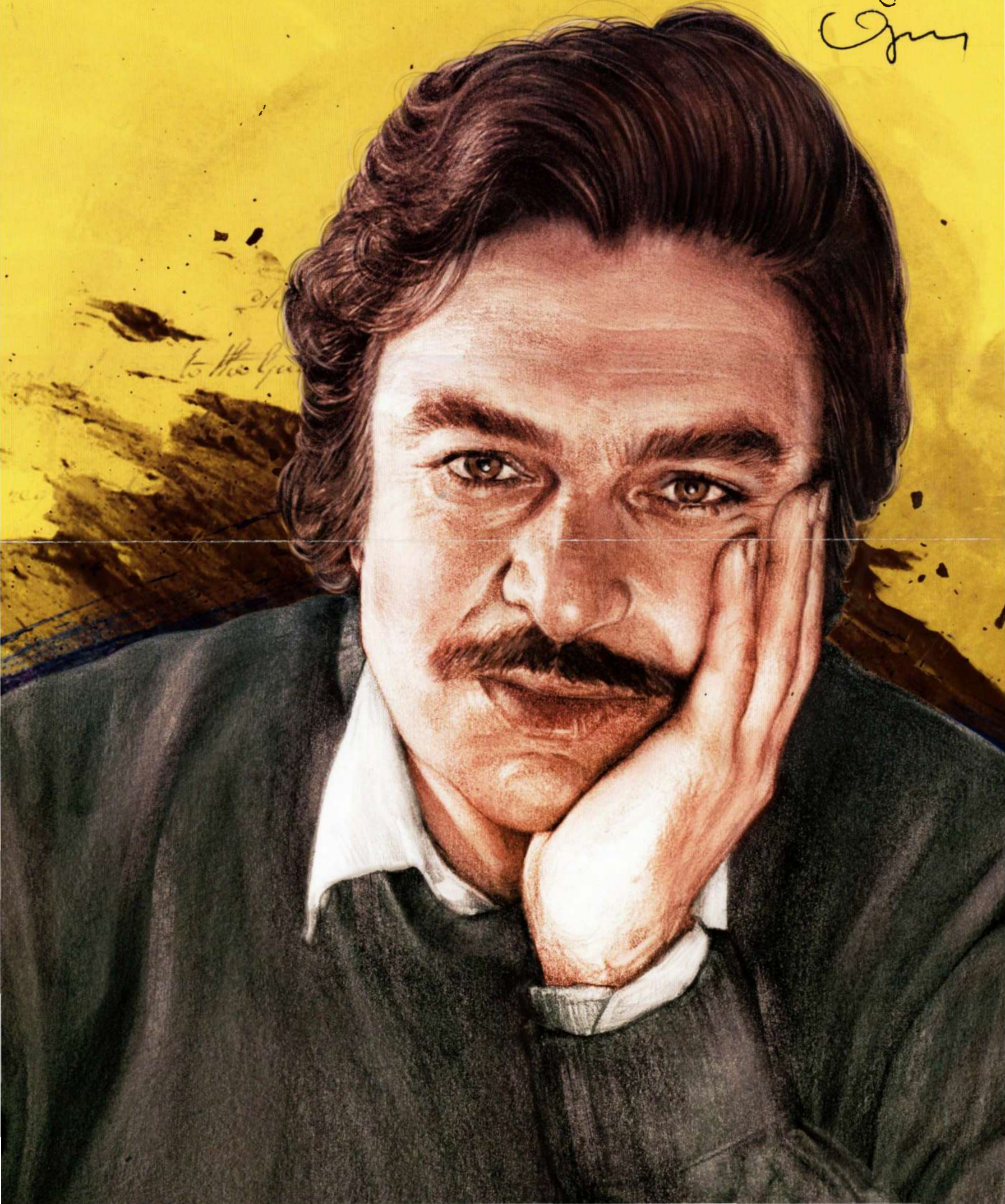
SANA BÜYÜK CADDELERİN BİRİNDE RASTLASAM
ELİMİ UZATSAM TUTSAM GÖTÜRSEM
GÖZLERİNE BAKSAM GÖZLERİNE KONUŞMASAK
ANLASAN

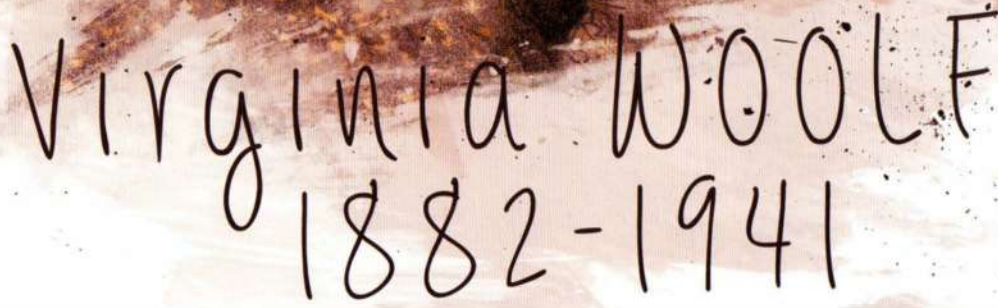
GÜLTEN AKIN, DELİ KIZIN TÜRKÜSÜ, 1955

Seni tanımadan önce ağaçların çiçek açtığı
ve yaprak döktüğü mevsimleri hep kaçıırırdım.

Öğün

Virginia Woolf
1882-1941

Benim aklımın
özgürlüğüne vurabileceğiniz
hiçbir kilit, hiçbir kapı,
hiçbir sürgü yoktur.